

Stockholms stads hälsovårdsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Hälsovårdsnämnden.

Vasagatan 6, C. (postadress: postfach, Stockholm 1; postgirokonton nr 50324; t. >hälsovårdsnämnden<). Nämnden sammanträder i regel varannan tisdag kl. 15.30.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Enligt hälsovårdsstadgan för riket den 19 juni 1919 skall varje stad utgöra ett hälsovårdsområde. Inom varje sådant område skall finnas en hälsovårdsnämnd, vilken det åligger att ägna uppmärksamhet och tillsyn åt allt, som kan inverka på allmänna hälsotillståndet i staden. Hälsovårdsnämnd skall sålunda övervaka efterlevnaden av i hälsovårdsstadgan m. fl. författningar givna föreskrifter om den allmänna hälsovården, verka för åstadkommande av goda sanitära förhållanden med avseende å behovet av vatten- och avloppsledningar, bostäder och badmöjligheter m. m.

Genom beslut den 22 dec. 1932 har stadskollegiet, enligt bemyndigande av stadsfullmäktige, uppdragit åt hälsovårdsnämnden i Stockholm att, jämte de nämnden enligt allmänna författningar tillkommande uppgifter, handhåva förvaltningen av stadens laboratorier, desinfektionsanstalt, isoleringsanstalt, avlusningsanstalt och karantänsstallar samt de fristående poliklinikerna, polikliniken för könssjuka å S:t Görans sjukhus samt tuberkulosbyrån, ävensom att handlägga ärenden rörande distriktsläkarnas, stadssjuksköterskornas, förlossningsläkarnas och de kommunalt anställda barnmorskornas verksamhet.

Epidemisjukhusets förvaltning skall enligt epidemilagens bestämmelser jämväl handhåvas av hälsovårdsnämnden. Emellertid har nämnden anmodat sjukhusdirektionen (se sid. 129) att å nämndens vägnar ombesörja upphandling av förnödenheter för Epidemisjukhuset liksom för stadens övriga sjukhus.

Genom k. brev den 11 mars 1932 bemyndigades hälsovårdsnämnden att, beträffande sinnessjukhus, som avses i 104 § i stadgan angående sinnessjukvården i riket och för vars driftkostnad staden i sista hand helt ansvarar, tills vidare i den ordning dittills skett meddela erforderliga föreskrifter i de hänseenden, som avses i nämnda författningsrum, dock med vissa angivna inskränkningar. I kraft av detta bemyndigande uppdrag år 1933 hälsovårdsnämnden åt sjukhusdirektionen att å nämndens vägnar handhåva förvaltningen av stadens sinnessjukhus

med iakttagande av föreskrifterna i nämnda k. brev. Enligt av k. m:t den 6 dec. 1935 utfärdade särskilda bestämmelser för Stockholms stads sinnessjukhus har emellertid nämnda befogenhet för hälsovårdsnämnden upphört och sinnessjukhusens förvaltning inordnats under sjukhusdirektionen fr. o. m. år 1936.

Beträffande stadens sjukhusvård i övrigt, vilken omhänderhåves av sjukhusdirektionen, se sid. 132.

Hälsovårdsnämnden består, enligt k. brev den 19 mars 1920, förutom av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, av polismästaren och förste stadsläkaren såsom självskrivna ledamöter samt fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för de valda ledamöterna utses av stadsfullmäktige för en tid av fyra år. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Av de nuvarande ledamöterna och suppleanterna äro resp. två utsedda för tiden t. o. m. år 1937 och två för tiden t. o. m. år 1939.

Författningar m. m. Hälsovårdsstadga 19 juni 1919, med ändr. 19 mars 1920, 26 sept. 1921, 30 maj 1930, 5 juni 1931 och 30 dec. 1932. Epidemilag 19 juni 1919, med ändr. K. brev 19 mars 1920 med särskild föreskrift rörande sammansättningen av hälsovårdsnämnden i Stockholm. Instruktion för Stockholms stads hälsovårdsnämnd 9 april 1920, med ändr. 23 okt. 1924 och 6 juli 1930. Stadskollegiets beslut 22 dec. 1932 ang. fördelning av vissa arbetsuppgifter mellan hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen. Hälsovårdsnämndens beslut 10 jan. 1933 ang. uppdrag åt sjukhusdirektionen att handhåva vissa förvaltningsuppgifter med avseende å Epidemisjukhuset och sinnessjukhusen. Instruktion för hälsovårdsnämndens sekreterare, antagen av nämnden 8 febr. 1922.

Stat år 1936. Utgifter: 3,511,191 kr.; inkomster: 402,840 kr. (därav bidrag och ersättning av statsmedel 110,000 kr.).

Hälsovårdsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Karlsson, Wiator E., borgarråd, stadsfullm.; t. >stadshuset; träffas i stadshuset vardagar 11—12.

Vice ordförande.

*Haglund, S. E. P., professor emeritus.

* Angiver att vederbörande skall avgå med utgången av år 1937.

Övriga ledamöter.

Hallgren, E. S., polismästare (självskr.).
 Rietz, A. E., förste stadsläkare (självskr.).
 *Borgström, J. W., spårvägsman, stadsfullm.
 Grömlund, O. B., redaktör.
 Johansson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.

Suppleanter.

Andersson, Ebon M. I., bibliotekarie, stadsfullm.
 Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm.
 *Ivarsson-Pauli, R. Gulli, prakt. läkare.
 *Mattsson, S., skötare.

Kassaförvaltare.

Rietz, A. E.; Johansson-Visborg, Anna S. (suppl.).

Sekreterare (24)

(gemensam med sjukhusdirektionen och fattigvårdsnämnden).

Tham, K. G. K. M.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen fem revisorer jämte tre suppleanter för granskning av hälsovårdsnämndens, sjukhusdirektionens, Sachsska barnsjukhusets och Eastmandirektionens räkenskaper och förvaltning. Revisionen omfattar övergångsvis två år, 1935 och 1936 (jfr sid. 72.)

Breding, G. E., förste stationssekreterare.
 Holm, K. I., järnarbetare.
 Karlsson, Karl A., förbundsordförande, stadsfullm., ordf.
 Ohlson, V. G. H., tjänsteman.
 Rosander, N. K. O., prakt. läkare.

Suppleanter:

Andersson, A. H., snickare.
 Eriksson, E. G., kontorsskrivare.
 Carlsson, Alfred, sekreterare.

Hälsöförvaltningsnämndens byrå och expedition.¹⁾

Vasagatan 6, C. (postgirokonton nr 50324);
 t. »hälsovårdsnämnden»; expeditionstid:
 10—12, 12,30—14,30.

Den dagliga ledningen av hälsovårdsförvaltningen tillkommer förste stadsläkaren (ang.

* Angiver att vederbörande skall avgå med utgången av år 1937.

¹⁾ Viss personal är t. v. gemensam för hälsovårdsnämndens byrå och expedition samt sjukhusdirektionens expedition; jfr sid. 130.

tillsättning, instruktion m. m. se nedan), som varje söckendag å av nämnden bestämd tid är tillstädes å nämndens expedition, varest även sundhetsinspektören (se sid. 124), förste och andre stadsveterinärerna (se sid. 124), bostadsinspektören (se sid. 128) och nämndens ingenjör (se sid. 124) träffas dagligen å vissa tider (se nedan).

Instruktioner. Instruktioner för ombudsmannen och bitr. ombudsmannen hos fattigvårdsnämnden, hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen samt aktuarierna och kontorsskrivaren å ombudsmansexpeditionen, fastställda av fattigvårdsnämnden 6 mars, av hälsovårdsnämnden 27 mars och av sjukhusdirektionen 13 april 1934.

Stat år 1936. Utgifter: 296,501 kr.; inkomster: 49,800 kr.

Förste stadsläkare (29).

Rietz, A. E.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 14—15, lördagar 13—14.

Sundhetsinspektör (25).

Ströman, R. A.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Förste stadsveterinär (23).

Vakant.

Andre stadsveterinär (21).

Larsson, R.; t. 23 05 65; mottagningstid: 13—14.

Bostadsinspektör (23).

Engstrand, G. N.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Ingenjör (21).

Ericsson, G. J. I.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 13—15.

Ombudsman (22)

(befattningen uppförd å fattigvårdsnämndens stat).
 Hellichius, N. M.; expedition och mottagningstid: se under fattigvårdsnämnden, sid. 163.

Aktuarie (18)

(å ombudsmansexpeditionen)
 (befattningen uppförd å fattigvårdsnämndens stat).
 Lindquist, C. G. A. (se sid. 163).

Bokhållare (13)

(å ombudsmansexpeditionen)
 (befattningen uppförd å fattigvårdsnämndens stat).
 Vakant. *tf. Korsner*, K. M. H.

Aktuarie (18)

(föreståndare för pensionsbyrån)

(befattningen uppförd å fattigvarðdsnämndens stat).

Vakant, *tf.* Carlsson, B. A. B. (se sid. 163).

Kamrerare (20).

Lundberg, I.; t. »hälsövarðdsnämnden» och 11 90 80; mottagningstid: 10—12, 12,30—14,30.

Kontorsskrivare (11).

Ahnfelt, Inga L., fru.

Registrator (11).

Sjögren, Marta.

En *extra bokhållare* (4,500 kr.), en *kontorsskrivare* (9), tre *extra kontorsskrivare* (3,060—2,460 kr.), tre *extra kontorsbiträden* (2,580—1,860 kr.), en *förrådsförvaltare* (300 kr.).

Förste vaktmästare (7).

Åhrman, K. O.

En *vaktmästare* (6), två *automobilförare* (8), en *automobilförare* (7), två *telefonbiträden* (2,160—1,860 kr.), ett *vaktmästarbiträde* (1,620 kr.), en *extra automobilförare* (2,640 kr.).

Stads- och distriktsläkare m. fl.

(Ang. sjukhusläkarna se under de särskilda sjukhusen, sid. 118, 135 ff.; ang. sundhetsinspektören, förste och andre stadsveterinären, bostadsinspektören m. fl. se under hälsövarðdsinspektionen, sid. 123, och bostadsinspektionen, sid. 127.)

Förste stadsläkaren i Stockholm tillsättes jämlikt k. brev den 17 juni 1881 av en valnämnd, bestående av överståthållaren, vilken i nämnden förer ordet, sex av och bland stadsfullmäktige särskilt för varje gång utsedda ledamöter samt hälsövarðdsnämndens ledamöter utom förste stadsläkaren eller den, som i hans ställe tjänstgör i hälsövarðdsnämnden. Vederbörandes kompetens provas dessförinnan av medicinalstyrelsen; fullmakt för den utnämnde utfärdas av överståthållarämbetet. Förste stadsläkaren, som är självskriven ledamot i hälsövarðdsnämnden, åligger att ägna sorgfällig uppmärksamhet åt allt, som kan inverka på sundheten och allmänna hälsotillståndet i huvudstaden och bör han för sådant ändamål vidtaga behövliga undersökningar samt från distriktsläkarna förskaffa sig noggrann kännedom om hälsotillståndet i stadens olika delar och med dem samråda i sådana viktigare hälsövarðdsfrågor, som ligga inom deras verksamhetsområde. Förste stadsläkaren är chef för personalen vid den hälsövarðdsinspektion,

som lyder under hälsövarðdsnämnden och skall hava tillsyn över stadens allmänna sjukvård och äger i följd härav att hålla sammanträden med distriktsläkarna. Finner han därvid brister, vilka det icke ankommer på honom att avhjälpa, skall han hos hälsövarðdsnämnden föreslå nödiga åtgärder. Han är förman för andre stadsläkaren och distriktsläkarna samt har inseeende över i staden praktiserande fältskärer, tandläkare och barnmorskor. Förste stadsläkaren åligger att bereda och införa hälsövarðdsnämnden föredraga alla ärenden, som angå stadens allmänna hälsövarð och sjukvård (utom sjukhusen). Å tid, som hälsövarðdsnämnden bestämmer, bör han i allmänhet varje söckendag vara tillstädes å nämndens byrå för att tillhandagå med erforderliga upplysningar. Han må icke innehava eller förestå annan tjänstebefattning.

Andre stadsläkaren tillsättes på enahanda sätt som förste stadsläkaren. Honom åligger bland annat, att på förordnande av överståthållarämbetet eller rådhusrätten verkställa inom staden och dess område förekommande rättsmedicinska besiktningar och liköppningar i enlighet med gällande föreskrifter, att meddela erforderligt läkarbetyg för inträde å vårdhem, att på begäran av enskild person afgiva utlåtande eller betyg över beskaftenheten av sjukdom och kroppsskada, att besörja sjukvården inom stadens fångelser samt att hava närmaste tillsynen över fältskärstugor i staden. I övrigt har andre stadsläkaren att ställa sig till efterrettelse överståthållarämbetets särskilda föreskrifter i tjänsten samt att lämna det tjänstebiträde, som hälsö- och fattigvarðdsnämnderna av honom äska till fullgörande av vad honom enligt instruktion åligger.

Distriktsläkarna tillsätts av hälsövarðdsnämnden medelst förordnanden tills vidare. Distriktsläkarens huvudsakliga åligganden äro: att utan särskild ersättning med läkarehjälp tillhandagå alla i distriktet boende fattiga sjuka, vilkas medellöshet blivit behörigen styrkt, att utfärda betyg för sådana i distriktet boende sjuka, som söka fattigunderstöd eller skola intagas å fattigvarðdsanstalt, samt för person, som söker inträde å vårdhem och vilkens tillstånd icke tillåter honom att inställa sig å andre stadsläkarens tjänsterum. Distriktsläkare bör hava sin bostad inom det honom anvisade distriktet.

För att med sjukvård i hemmen tillhandagå obemeddade och mindre bemeddade hava av staden anställt tolv s. k. stadssjuksköterskor. Vården lämnas kostnadsfritt åt obemeddade; mindre bemeddade erlägga däremot viss nedsatt avgift, lämpad efter råd och lägenhet. Med denna verksamhet avses såväl att bereda bättre vård i hemmen för sjuka inom nämnda befolkningsgrupper som ock att minska kraven på sjukhusvård. (Jfr även nedan sid. 117.)

I Brännkyrka finnes dessutom anställd en sjukvårdssyster, och i Bromma finnas två fattigvårdssystrar, gemensamma för hälsövarðs- och fattigvårdsnämnderna.

Förlossningsläkare antagas av hälsovårdsnämnden för beredande av tillgång till erforderlig läkarbehandling i hemmen vid barnsbörd eller missfall samt för biträde vid tillsyn över barnmorskor. At medellösa lämnas biträde kostnadsfritt.

För Brännkyrka är anställd en barnmorska. I övriga delar av staden hava obemedlade personer rätt till fri vård av barnmorskor, som staden betalar efter viss taxa för varje förlossning. Dessutom kunna mindre bemedlade erhålla förlossningshjälp till nedsett avgift av vissa barnmorskor, vilka härför åtnjuta ersättning av staden.

Instruktioner m. m. K. brev till ÖÄ ang. förändrade bestämmelser för tillsättning av stadsläkare i Stockholm 17 juni 1881. Instruktion för förste stadsläkaren i Stockholm 3 dec. 1881. Instruktion för andre stadsläkaren i Stockholm 3 dec. 1881. Hälsovårdsnämndens instruktion för distriktsläkarna i Stockholm 19 mars 1883, med ändr. 26 nov. 1897. Instruktion för förlossningsläkare, antagen av hälsovårdsnämnden 11 febr. 1910. Instruktioner för läkarna inom förutvarande Brännkyrka socken, fastställda av hälsovårdsnämnden 17 jan. 1913.

Förste stadsläkare (29).

Rietz, A. E. (se sid. 113); hälsovårdsnämndens expedition, Vasagatan 6, C.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 14—15, lördagar 13—14.

Andre stadsläkare (23).

Hultkvist, G. E.; Kornhamnstorg 4, St.; t. 10 05 11; mottagningstid: 9,30—10,30.

Läkardistriktet.

Nikolai läkardistrikt

(omfattande Storkyrkoförsamlingen).

Distriktsläkare (18).

Engström, R. O.; mottagning: Kornhamnstorg 4, St.; t. 10 46 92 (bostaden: 40 35 37); mottagningstid: 9—10.

Klara och Jakobs läkardistrikt

(omfattande Klara och Jakobs församlingar samt södra delen av Adolf Fredriks församling, med gräns i Tegnérgatan från Döbelnsgatan, samt Upplandsgatan, Kammakargatan och dess förlängning till Barnhusviken).

Distriktsläkare (17).

Heineman, I. D.; Kungsgatan 3, C.; t. 10 65 50; mottagningstid: 10—11.

Kungsholms läkardistrikt

(omfattande Kungsholms församling).

Distriktsläkare (17).

Österberg, J. H.; Kungsholmstorg 16, K.; t. 50 20 40; mottagningstid: vardagar 8,30—9,30, sön- och helgdagar 9,30—10,30.

S:t Görans läkardistrikt

(omfattande östra delen av S:t Görans församling, med gräns i Igeldammsgatan, Mariebergsgatan och Lindhagensgatan till Mälaren.)

Distriktsläkare (17).

Ottander, C. O. C.; S:t Eriksgatan 23, K.; t. 50 28 05; mottagningstid: 9—10, fredagar 10,30—11,30.

Fredhälls läkardistrikt

(omfattande västra delen av S:t Görans församling, med gräns i Igeldammsgatan, Mariebergsgatan och Lindhagensgatan till Mälaren, ävensom av Bromma församling Stora och Lilla Essingen).

Extra distriktsläkare

(avlönning enligt 17:e gr.).

Friberg, C. F. S.; Drottningholmsvägen 78, K.; t. 53 50 45; mottagningstid: vardagar 9—10 och 15—16, sön- och helgdagar 9,30—10.

Adolf Fredriks västra läkardistrikt

(omfattande västra delarna av Matteus och Gustav Vasa församlingar samt nordvästra delen av Adolf Fredriks församling, med gräns för distriktet i Hälsingegatan, Frejgatan, Upplandsgatan, Kammakargatan och dess förlängning till Barnhusviken).

Distriktsläkare (18).

Schmidt, F. W.; Odengatan 70, Va.; t. 30 23 39, 33 65 28; mottagningstid: 9—10.

Adolf Fredriks östra läkardistrikt

(omfattande östra delarna av Matteus och Gustav Vasa församlingar samt nordöstra delen av Adolf Fredriks församling, med gräns för distriktet i Hälsingegatan, Frejgatan, Upplandsgatan och Tegnérgatan österut).

Distriktsläkare (17).

Kåge, G. M.; Drottninggatan 108, Va.; t. 30 49 99; mottagningstid: vardagar 8,30—9,30, sön- och helgdagar 8,30—9.

Johannes läkardistrikt

(omfattande Johannes församling samt den del av Engelbrekts församling, som ligger norr om Odengatan och väster om järnvägen Stockholm—Rimbo, kv. Roslagsbanan dock i sin helhet tillhörande Östermalms västra läkardistrikt).

Distriktsläkare (18).

Dalén, K. L. E.; Tegnérgatan 15, *Va.*; t. 10 52 23, 20 00 05; mottagningstid: 9—10.

Östermalms västra läkardistrikt

(omfattande den del av Engelbrekts församling, som ligger söder om Odengatan och öster om järnvägen Stockholm—Rimbo, kv. Roslagsbanan i sin helhet inräknat, ävensom västra delen av Hedvig Eleonora församling, med gräns i Sibyllegatan från Strandvägen, samt Storgatan och Jungfrugatan).

Distriktsläkare (17).

Rülcker, E. R. O. A.; Nybrogatan 28, 4 tr., *Ö.*; t. 60 10 15; mottagningstid: vardagar 8,30—9,30, sön- och helgdagar 9,30—10.

Östermalms östra läkardistrikt

(omfattande Oscars församling samt östra delen av Hedvig Eleonora församling, med gräns i Sibyllegatan från Strandvägen, samt Storgatan och Jungfrugatan).

Distriktsläkare (17).

Nyström, E. J.; Artillerigatan 28, *Ö.*; t. 62 27 15; mottagningstid: 8,30—9,30.

Katarina norra läkardistrikt

(omfattande norra delen av Katarina församling och östra delen av Maria församling, med gräns för distriktet i Folkungagatan från Renstiernas Gata, samt Götgatan, Högbergsgatan, Kvarngatan och Maria Trappgränd).

Distriktsläkare (17).

Rasch, F. W.; Folkungagatan 61, 2 tr., *Sö.*; t. 40 00 58; mottagningstid: 9—10.

Katarina södra läkardistrikt

(omfattande den del av Katarina församling, som begränsas i norr av Folkungagatan från Renstiernas Gata, Götgatan och församlingsgränsen västerut samt i söder av Sofiagatan från Renstiernas Gata och Blekingegatan).

Distriktsläkare (18).

Sandborgh, L. A.; Götgatan 58, t. h., 4 tr., *Sö.*; t. 40 45 50; mottagningstid: 9—10.

Sofia östra läkardistrikt

(omfattande norra delen av Sofia församling med gräns i Skånegatan och Danvikskanalen).

Distriktsläkare (18).

Åkerberg, C. L. K.; Folkungagatan 110, 3 tr., *Sö.*; t. 40 06 04; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 8,30—9.

Hammarby läkardistrikt

(omfattande den del av Katarina församling, som begränsas i norr av Sofiagatan och i väster av Södermannagatan, ävensom av Sofia församling dels den del, som ligger söder om Skånegatan och öster om Södermannagatan, dels området öster och söder om Hammarbyleden eller stadsdelen Norra Hammarby).

Extra distriktsläkare

(avlönning enligt 17:e gr.).

Floorn, J. A.; Götgatan 96, *Sö.*; t. 43 43 20; mottagningstid: 10—11.

Sofia västra läkardistrikt

(omfattande den del av Sofia församling, som ligger väster om Södermannagatan samt den del av Katarina församling, som ligger väster om Södermannagatan och söder om Sofiagatan och Blekingegatan till församlingsgränsen).

Distriktsläkare (18).

Knaust, O. W.; Folkungagatan 50 (Götgatspalatset), 3 tr., *Sö.*; t. 41 52 26; mottagningstid: vardagar 10—11, sön- och helgdagar 8,30—9,30.

Maria läkardistrikt

(omfattande västra delen av Maria församling med gräns i Maria Trappgränd, Kvarngatan och Högbergsgatan till Banbrinken).

Distriktsläkare (17).

Edrén, F. G.; Hornsgatan 29 B, *Sö.*; t. 41 48 50; mottagningstid: 9—10.

Högalids läkardistrikt

(omfattande Högalids församling).

Distriktsläkare (18).

Hulting, C. G.; Hornsgatan 57, *Sö.*; t. 41 47 88; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 10—11.

Liljeholmens läkardistrikt

(omfattande stadsdelarna Aspudden, Midsommarkransen, Hägersten, Mälarhöjden, Jakobsberg och Sätra).

Distriktsläkare (18).

Berg, Henny M.; Liljeholmsvägen 2, Liljeholmen, Stockholm 9; t. 40 88 55; mottagnings-tid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 8,30—9.

Gröndals läkardistrikt

(omfattande stadsdelarna Gröndal, Liljeholmen, Reimersholme, Nybohov och Årstadal).

Extra distriktsläkare

(avlöning enligt 17:e gr.).

Magnusson, A. B. F.; Långholmegatan 20, Sö.; t. 41 61 00; mottagningstid: 9—10.

Älvsjö läkardistrikt

(omfattande av Brännkyrka församling stadsdelarna Älvsjö, Långbrodal, Långsjö, Herrängen, Långbro, Västberga, Östberga, Liseberg och Örby).

Distriktsläkare (18).

Malmgren, G. W. K.; Älvsjövägen 2 (Klings fastighet), Älvsjö 1; t. Älvsjö 1 04; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 10—11 (sept.—maj), 9—10 (juni—aug.).

Enskede läkardistrikt

(omfattande Enskede församling).

Distriktsläkare (17).

Ericsson, V. A.; Handelsvägen 20, 1 tr., Enskede 1; t. Enskede 13 44; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 10—10,30.

Bromma läkardistrikt

(omfattande Bromma församling med undantag av Stora och Lilla Essingen).

Distriktsläkare (17).

Zandén, S. A.; Älvisvägen 1, Äppelviken; t. 25 05 02; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 10,30—11.

Stadssjuksköterskor.

För vård i hemmen av obemedlade och mindre bemedlade sjuka finnas anställda tolv *stadssjuksköterskor*, varav tio å ordinarie stat (jfr ovan sid. 114). Biträde av dessa sjuksköterskor kan av läkare rekriveras hos sjukhuscentralen, se sid. 132 (t. »hälsovårdsnämnden»: »sjukhuscentralen»).

I Brännkyrka är anställd en *sjukvårds-syster*, varjämte i Bromma finnas anställda två *fattigvårdssystrar*, gemensamma för hälso-vårds- och fattigvårdsnämnderna.

(Sjukvårdssystrar, för vård av fattiga sjuka i hemmen, finnas även anställda hos vissa sjukvårdsföreningar, av vilka flera erhålla understöd

av ett på fattigvårdsnämndens stat uppfört anslag till vård av fattiga sjuka i hemmen; se sid. 339.)
Avlöningar. Tio stadssjuksköterskor: lönegrupp 7; två stadssjuksköterskor: 2,880; en sjukvårdssyster i Brännkyrka: 3,060 kr.; två fattigvårdssystrar i Bromma: lönegrupp 6 (halva avlöningsbeloppet utgår från hälsovårdsnämnden och halva från fattigvårdsnämnden).

Förlossningsläkare.

I staden praktiserande barnmorskor äga att för medellösa barnaföderskor tillkalla vissa läkare på hälsovårdsnämndens bekostnad.

Barnmorskor.

I Brännkyrka församling är anställd en barnmorska. Beträffande den övriga staden se sid. 115.

Avlöningar m. m. Till kommunalt anställd barnmorska i Brännkyrka 2,640 kr. Till barnmorskor för fattigförlossningar i hemmen 1,600 kr. Ersättning till vissa barnmorskor, skyldiga att tillämpa av stadsfullmäktige fastställd taxa, 1,800 kr.

Epidemisjukhuset.

Valhallavägen, nära Roslagsgatan, uppfartsväg från Ingemarsgatan, Va. (postgirokonto nr 1082); t. 23 23 30 (växel).

Mottagningstid: sjuka intagas alla tider på dygnet.

Besökstid: För anhöriga finnes tillfälle att efter erhållet tillstånd i besöksrummen tisdagar, torsdagar, lördagar och söndagar kl. 13—13,30 samtala med de patienter, vilkas tillstånd det medger. Upplýsningar om patienternas tillstånd meddelas till anhöriga varje helgfri dag kl. 12,30 av sjukhusets överläkare. Telefonupplýsningar angående patienterna lämnas kl. 9,30—10,30 och 18—19.

Sjukvårdsavgifter: se sid. 133.

Enligt epidemilagen den 19 juni 1919 skall varje epidemidistrikt äga tillgång till erforderligt antal platser å särskilda epidemisjukhus för vård av personer, som äro behäftade med sådan smittsam sjukdom, som omförmäles i nämnda lag (jfr nedan).

I Stockholm, som utgör eget epidemidistrikt, lämnas sådan sjukvård å stadens epidemisjukhus, som för närvarande har 616 platser (inberäknat tre kolerabaraacker om 100 platser, som enligt beslut år 1905 uppförts vid sjukhuset). Av nämnda platser äro emellertid f. n. endast cirka 450 faktiskt disponibla för epidemisjukvård.

De sjukdomar för vilka enligt epidemilagen (med följdförfattningar) vård skall beredas å epidemisjukhus äro: pest, kolera, smittkoppor,

HN

fläckfeber, nervfeber, paratyfus, scharlakansfeber, difteri, akut barnförlamning, smittsam hjärnfeber, återfallsfeber, sömnsjuka, undulantfeber, rödsot och Weils sjukdom. I mån av utrymme behandlas dessutom mässling, kikhosta, vattenkoppor, epidemisk influensa m. fl. sjukdomar.

Vid sjukhuset meddelas av överläkaren klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater, som å sjukhuset fullgöra assistenttjänstgöring.

Till sjukhusets driftkostnader utgår statsbidrag med 2 kr. per underhållsdag för varje enligt epidemilagen kostnadsfritt vårdad sjuk.

Författningar. Epidemilag 19 juni 1919, med ändr. K. kung. 7 sept. 1920 ang. statsbidrag för driften av epidemisjukhus. Instruktion för kommissarien (numera sysslomannen) vid Epidemisjukhuset, fastställd av hälsovårdsnämnden 11 maj 1894. Avtal mellan hälsovårdsnämnden och Karolinska institutet ang. klinisk undervisning i epidemiologi vid Epidemisjukhuset 5 maj 1911. Reglemente för de vid Epidemisjukhuset anställda befattningshavare, vilkas löneförhållanden äro reglerade genom kollektivavtal samt allmänna bestämmelser och specialbestämmelser ang. löneförhållanden för sköterske- och baderskebiträden, arbets-, köks-, tvätt- och sköterskepersonall vid stadens sjukhus (förhandlingar ang. kollektivavtal fr. o. m. år 1936 ännu icke — april 1936 — slutförda).

Stat år 1936. Utgifter: 759,670 kr.; inkomster: 119,000 kr. (dessutom statsbidrag 110,000 kr.).

Styrelse.

Hälsovårdsnämnden (jfr sid. 112, 113).

Styresman och överläkare (23)

(dessutom styresmansarvode 1,300 kr. och undervisningsarvode från Karolinska institutet 4,000 kr.).

Bergman, R. K. (förordn. t. o. m. ^{31/5} 1938); mottagningstid: vardagar kl. 13—13,30.

Underläkare (5,700 kr.¹).

Pettersson, H. T.; Rundberg, G. A.; Kjellander, B. J. F.

Öronläkare (personligt arvode 3,900 kr.).

Arnoldson, N. J.

Röntgenläkare (3,000 kr.).

Jäderholm, K. B.

Elva *sjuksköterskor* (7), tre *e. o. sjuksköterskor* (2,640 kr.), ett *laboratoriebiträde* (6), sex *assistentköterskor* (1,200

kr. utom rörligt tillägg, bostad och kost), ett *röntgen- och laboratoriebiträde* (1,860 kr.). — Femtiosex *sjuksköterskebiträden* (1 b).

Predikant (1,000 kr.).

Hansson, O. A., kyrkoherde i Sollentuna.

Syssloman (19).

Åhlin, A. H. D.; t. 23 23 30; mottagningstid: 9 —13.

Bokhållare (13).

Marchander, T. K. V.

En *extra kontorsskrivare* (3,960 kr.).

Maskinist och desinfektör (13).

Hallström, O. H.

Vaktmästare (7).

Carlsson, J. L.; Wahlström, S. L.

En *biträdande maskinist* (10), en *snickare* (7), en *vaktmästare* (6), en *reparatör* (6), en *husmoder* (7), en *köksförestånderska* (7), en *biträdande köksförestånderska* (4), en *tvättförestånderska* (4), två *telefonister* (2,520—2,340 kr.), en *portvakt* (1). — Fem *eldare* (2 b), en *bilförare* (2 b), fyra *gårdskarlar* (2 a), en *första kokerska* (1 d), två *kokerskor* (1 c), en *kallskänka* (1 b), tre *första köksbiträden* (1 b), fyra *matsalsbiträden* (1 b), två *sömmerskor* (1 b), ett *första tvättbiträde* (1 b), en *strykerska* (1 b), sex *köksbiträden* (1 a), sju *tvättbiträden* (1 a), sex *städerskor* (1 a).

Polikliniker.

Så kallade polikliniker, varmed förstås läkarmottagningar, där behandling meddelas åt fattiga sjuka, som ej behöva sluten anstaltsvård, äro anordnade i Stockholm, dels vid Seraferimerlasarettet, i syfte att härigenom erhålla ökat undervisningsmaterial, dels vid olika stadens sjukhus, dels och såsom fristående institutioner, utan sammanhang med sjukhus. De sistnämnda poliklinikerna hava efter hand blivit av staden och hälsovårdsnämnden helt övertagna. Staden underhåller f. n. tre fristående polikliniker (se nedan). Under hälsovårdsnämnden hör därjämte könsjukpolikliniken vid S:t Görans sjukhus (sid. 120). Avdelningarna för behandling av könssjukdomar vid dessa polikliniker motsvara de i § 5 av lagen den 20 juni 1918 angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar omförmälda polikliniker.

Beträffande avgifter vid de fristående poliklinikerna gäller, att medellösa personer erhålla kostnadsfri behandling; därjämte må efter läkares beprövande därstädes även behandlas bemedlade personer, av vilka uppbäres ersättning intill 2 kr.

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

för varje besök, dock högst 1 kr. fr. o. m. sjätte besöket. Vid polikliniken för köns- och hudsjukdomar vid St Görans sjukhus sker behandling av könssjukdomar i smittsamt skede kostnadsfritt och behandling av hudsjukdomar mot en avgift för stockholmsbo av 1 kr. pr gång och för landsortsbo av 2 kr. pr gång eller mot avlämnande av vederbörligt intyg om medellöshet.

Staden lämnar även bidrag till andra polikliniker (se å avd. 4): Serafimerlasarettets, Diakonissjukhusets, Kronprinsessan Lovisas vårdanstalts, Karolinska institutets barnpoliklinik å Norrtulls sjukhus, Tandläkarinstitutets ävensom Vanförestaltens polikliniker. Dessutom har staden egna polikliniker i förening med vissa sjukhus, nämligen Sabbatsbergs, St Görans, St Eriks och Maria sjukhus, Norrtulls sjukhus samt Sachsska barnsjukhuset (se sid. 135, 137, 138, 140, 142, 143). Dessa förvaltas emellertid gemensamt med vederbörande sjukhus av sjukhusdirektionen.

Instruktioner m. m. Instruktion för läkare vid de av Stockholms stads hälsovårdsnämnd inrättade polikliniker, fastställd av hälsovårdsnämnden 24 jan. 1919. Lag 20 juni 1918 ang. åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, med ändr. Instruktion för läkare vid de, jämlikt gällande lag ang. åtgärder mot utbredning av könssjukdomar 20 juni 1918, i Stockholm inrättade polikliniker, fastställd av hälsovårdsnämnden 24 jan. 1919. K. kung. 13 dec. 1918 ang. ersättning av statsmedel för läkarundersökning, läkemedel m. m. enligt § 6 i lagen 20 juni 1918 ang. åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, med ändr.

Stat år 1936. Utgifter: 191,817 kr.; inkomster: 3,510 kr.

Stadens poliklinik vid Kornhamnstorg.

Kornhamnstorg 4, 2 och 3 tr., St.; t. 10 46 92 (avd. för tand- och ögonsjukdomar), 10 22 16 (övrige avdelningar).

Föreståndare (200 kr.).

Hæggström, A. E.

Hudsjukdomar.

Mottagningstid: måndagar, torsdagar och lördagar 10—11.

Läkare (2,100 kr.).

Breide, C. H.

Kvinnosjukdomar.

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 9—9,30.

Läkare (2,100 kr.).

Nilsson, Ada K.

Könssjukdomar (kvinnlige patienter). HN

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—19; tisdagar, torsdagar och lördagar 11—12.

Läkare

(7,000 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Salén, f. af Klintberg, S. A. M. (Signe).

Assistentläkare

(5,000 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Rossander, Gunhild.

Könssjukdomar (manlige patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 11—11,30; tisdagar och torsdagar 18,30—19 samt lördagar 13,30—14.

Läkare

(6,300 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Grönqvist, K. J. R.

Ögonsjukdomar.

Mottagningstid: måndagar och torsdagar 18—19; tisdagar, onsdagar och fredagar 12—13.

Läkare (4,500 kr.).

Lindblad, A. Y.

Öron-, näs- och halssjukdomar.

Mottagningstid: vardagar 13—13,30.

Läkare (4,500 kr.).

Flodquist, L. G.; Hæggström, A. E.

Tre sköterskor (6), ett extra skrivbiträde (1,980 kr.), en städerska (1,380 kr.). — Två sköterskebiträden (1 a), en städerska (1 a).

Stadens poliklinik å Norrmalm.

Döbelnsgatan 59/61, n. b., Va.; t. 33 40 34.

Könssjukdomar (kvinnlige patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 9,30—10; tisdagar och torsdagar 18,30—19; lördagar 14—14,30.

Läkare

(7,300 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Sjöquist-Rhodin, Tyra M.

HN Könssjukdomar (manliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18,30—19; tisdagar, torsdagar och lördagar 11—11,30.

Läkare

(6,300 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Almkvist, S. L.

Assistentläkare

(3,000 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Cederquist, O. G. B.

Ögonsjukdomar.

Mottagningstid: tisdagar, torsdagar och lördagar 16—16,30.

Läkare (2,100 kr.).

Uddgren, Gerda S.

En *sköterska* (6), en *extra sköterska* (800 kr.), två *extra skrivbiträden* (900 kr.), en *städerska* (750 kr.). — Ett *sköterskebiträde* (1 a).

Stadens poliklinik & Östermalm.

Jungfrugatan 27, n. b., Ö.; t. 60 15 85.

Hudsjukdomar.

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 12—12,30.

Läkare.

Janzon, B. I. (jfr nedan).

Öron-, näs- och halssjukdomar.

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 9—9,30.

Läkare (2,100 kr.).

Vakant.

Könssjukdomar (kvinnliga patienter).

Mottagningstid: tisdagar, torsdagar och lördagar 9,30—10; måndagar, onsdagar och fredagar 18,30—19.

Läkare

(7,000 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Paykull, S. S. E. (Lilly).

Assistentläkare

(3,600 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Magnell-Nauclér, Valborg V. E.

Könssjukdomar (manliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 11,30—12; tisdagar och torsdagar 18,30—19; lördagar 14—14,30.

Läkare

(6,300 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Janzon, B. I.

En *sköterska* (6), ett *extra skrivbiträde* (2,160 kr.), en *städerska* (810 kr.) — Ett *sköterskebiträde* (1 a).

Polikliniken för köns- och hudsjukdomar vid S:t Görans sjukhus.

Stadshagen, K. (postgirokonton nr 1083); t. »S:t Görans sjukhus» (växel); 53 41 54 (kontoret).

Könssjukdomar:

Mottagningstid, för män:

vardagar utom lörd. 12,30—13,30, 18,30—19, lörd. 12,30—13,30, 17—17,30;

för kvinnor: vardagar utom lörd. 11,30—12,30, 18,30—19, lörd. 11,30—12,30, 17—17,30.

Hudsjukdomar:

Mottagningstid, för män: vardagar 12,30—13,30; för kvinnor: vardagar 11,30—12,30.

Läkare

(avlönade av statsmedel med var och en 6,500 kr.; bidrag från staden 1,000 kr. åt var och en för behandling av hudsjukdomar).

Kjellberg, Gerda E.; Rhodin, N. J.; Willners, K. G.; en vakant, *tf. Sandbacka-Holmström, Ingrid.*

Tre *assistentläkare* vid polikliniken för könssjukdomar (avlönade av statsmedel med var och en 1,800 kr.).

En *vaktmästare* (7), nuv. inneh. (10), två *sköterskor* (6), två *kontorsbiträden* (2,580—2,100 kr.). — Sex *sköterskebiträden* (1 a).

Stockholms stads tuberkulosbyrå.

Herkulesgatan 1, C.; t. 23 23 95, 23 23 96, 23 23 97, 23 23 98; expeditionstid: vardagar 9—14.

Tuberkulosbyrån har till uppgift att åt lung-sotssjuka meddela råd och upplysningar till sjukdomens bekämpande och förekommande av smittas spridande samt att, om den sjuke är medel-lös eller mindre bemedlad, lämna nödigt under-stöd. Byråns förvaltas under hälsovårdsnämndens överinseende av en särskild dispensärstyrelse, bestående av fem ledamöter jämte två supplean-ter, utsedda av hälsovårdsnämnden. Förste stads-läkaren utövar närmaste tillsynen över byråns verksamhet. Byråns arbete ledes av en förestän-dare, som skall vara en legitimerad och i tuber-

kulossjukdomens diagnos, behandling och profylax kunnig läkare.

Understöd åt sjuka, som anlita byråns hjälp, bestämmas av ett förtroenderåd, bestående av byråns föreståndare och fyra personer med fyra suppleanter, varav hälften utses av hälsovårdsnämnden och hälften av fattigvårdsnämnden, med iakttagande, att upplysning inhämtas från fattigvårdsnämnden, innan understöd utdelas, och att anmälan göres, då utdelning av understöd ägt rum. Ej må understöd lämnas åt sjuk, som icke äger hemortsrätt i Stockholm.

Tuberkulosbyrån har anordnat särskilda barnpolikliniker, tills vidare å Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt samt Norrtulls sjukhus, vilka efter remiss av byrån ombesörja poliklinisk undersökning av barn under 3 år.

Reglemente. Reglemente för Stockholms stads tuberkulosbyrå, fastställt av hälsovårdsnämnden 12 dec. 1933.

Stat år 1936. Utgifter 438,577 kr.

Dispensärstyrelse.

Ivarsson-Pauli, R. Gulli, prakt. läkare; Gullbring, A. G., överläkare; Johansson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.; Jonson, Agnes A., fröken; Rietz, A. E., förste stadsläkare, ordf.

Suppleanter: Leijonmarck, f. Traung, J. M. (Maja), fru; Petersson, f. Dahl, E. Å. R. (Ella), fru.

Förtroenderåd.

Jansson, f. Kling, Beda F., fru, Kjellin, G. V. (se nedan), Nordgren, f. Johansson, Anna V., fru (utsedda av hälsovårdsnämnden); Boström, Clara G., fröken, Zetterlund, G. E., fattigvårdsinspektör (utsedda av fattigvårdsnämnden).

Suppleanter: Lindley, f. Jonsson, Elin J., fru, Wässén, f. Pettersson, Amy K., fru (utsedda av hälsovårdsnämnden); Carlsson, B. A. B., aktuarie, Elmgren, A. H., kanslist (utsedda av fattigvårdsnämnden).

Läkare, tillika föreståndare (7,800 kr.).

Kjellin, G. V.

Läkare (6,600—6,000 kr.).

Lindvall, A. H.; Naucier, R.; Erlandsson, S. G. G.; Björkquist-Wolontis, Sigrid; Wallén, H. F.; Gentz, C. M. A.

Röntgenläkare (4,200 kr.).

Jäderholm, K. B.

Läkare vid barnpolikliniken (1,000 kr.).

Gunther, J. G. A.; Jacobsohn, G. L.

Röntgensköterska och husmoder (3,480 kr.).

Molander, Helga M. P.

Vaktmästare (2,640 kr.).

Magnusson, C. L.

Sex assistenter (9), en extra assistent (2,760 kr.), en kontorsskrivare (2,460 kr.), två extra kontorsbiträden (2,100—1,860 kr.), ett extra röntgen- och laboratoriebiträde (1,980 kr.), två städerskor (1,380 kr.).

Orhems barnkoloni.

Orhems gård, Enskede 2; t. Södertörns villastad 213.

För tuberkuloshotade barn har tuberkulosbyrån anordnat en barnkoloni vid Orhems gård i Enskede förs. med plats för 20 barn vintertid och 30 barn sommartid.

Föreståndarinna (2,100 kr.).

Emanuelsson, Anna-Brita.

En kokerska (1 d), ett köksbiträde (1 b), två (sommartid fyra) sköterskebiträden (1 b).

Stockholms stads ympningsväsen.

Grundvalen för stadens nuvarande ympningsväsen bildar lagen den 2 juni 1916, som stadgar, att varje barn skall ympas, senast under det kalenderår, då det fyller sex år. I vissa fall kan dock undantagande från ympningsplikt medgivas.

Staden är f. n. indelad i tio ympningsdistrikt. För vart och ett av dessa är anställd en (undantagsvis två) ympare (i regel vederbörande distriktsläkare), som under den blidare årstiden en gång i veckan på av hälsovårdsnämnden upplåtna lokaler i de skilda stadsdelarna går allmänheten till handa med kostnadsfri skyddskoppymping. Ympare skall göra anteckning om varje av honom utförd ympning i en ympningsjournal. Utdrag av denna journal skall enligt lagen före den 10 januari varje år för näst föregående år insändas till vederbörande pastorsämbete för anteckningar i församlingsboken. Enligt medicinalstyrelsens medgivande insändas emellertid i Stockholm samtliga utdragen enligt särskilda formulär till förste stadsläkaren och överlämnas sedermera till mantalskontoret för anteckning i folkregistret.

Ympare förordnas av hälsovårdsnämnden och erhåller ersättning av statsmedel.

Offentlig vaccination förrättas under tiden 6 maj—15 juni och 1—30 sept. å nedan angivna lokaler och tider. Ympning sker å andra tider vid de mottagningar, vederbörande läkare i förekommande fall håller i egenskap av distriktsläkare (se sid. 115) samt å polikliniken Kornhamnstorg 4, 3 tr., torsdagar 16—16,30 hela året.

Författningar. Lag 2 juni 1916 ang. skyddskoppymping, med ändr. K. instruktion 24 nov. 1916 för de i lagen om skyddskoppymping avsedda ympare och besiktningsförrättare, med ändr.

Ympare.

1:a ympningsdistriktet

(omfattande Klara, Jakobs och Adolf Fredriks församlingar).

Bjurström, O. E.; mottagning: bakteriologiska laboratoriet, Vasagatan 11, gårdshuset, 1 tr., tisdagar 16—17.

2:a ympningsdistriktet

(omfattande Johannes, Gustav Vasa och Matteus församlingar).

Schmidt, F. W., distriktsläkare; mottagning: Norrtulls sjukhus: barnpolikliniken, Norrtullsgatan 14, tisdagar och fredagar 16—16,30.

3:e ympningsdistriktet

(omfattande Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar).

Nyström, E. J., distriktsläkare; mottagning: polikliniken, Jungfrugatan 27, onsdagar och fredagar 14,30—15.

4:e ympningsdistriktet

(omfattande Nikolai, Katarina och Maria församlingar).

Bjurström, O. E.; mottagning: polikliniken Kornhamnsg 4, 2 tr., torsdagar 16—16,30.

5:e ympningsdistriktet

(omfattande Kungsholms och S:t Görans församlingar samt Stora och Lilla Essingen).

Gunther, J. G. A.; mottagning: polikliniken å Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn, Polhemsgatan 30, tisdagar och torsdagar 13—14.

6:e ympningsdistriktet

(omfattande Högalids församling samt stadsdelarna Liljeholmen, Aspudden och Mälarhöjden i Brännkyrka församling).

Hulting, C. G., distriktsläkare; mottagning: Mjölkdroppens lokal, Högalids församlingshus, onsdagar 14,30—15,30.

7:e ympningsdistriktet

(omfattande Enskede församling).

Ericsson, V. A., distriktsläkare; mottagning: Enskede östra folkskola, läkarummet, fredagar 8—8,30.

8:e ympningsdistriktet

(omfattande Brännkyrka församling med undantag av stadsdelarna Liljeholmen, Aspudden och Mälarhöjden).

Malmgren, G. W. K., distriktsläkare; mottagning: posthuset, 1 tr., Älvsjö, fredagar 11—12.

9:e ympningsdistriktet

(omfattande Sofia och Katarina församlingar).

Åkerberg, C. L. K., distriktsläkare; mottagning: Mjölkdroppens lokal, Nytorvgatan 44, onsdagar 12—12,30.

10:e ympningsdistriktet

(omfattande Bromma församling med undantag av Stora och Lilla Essingen).

Sylvan, H. O. K.; mottagning: folkskolan vid Alléparkens hållplats, torsdagar 12—13.

Karantänsstationen i Stockholm.

Anmälningar angående besiktning m. m. göras å hälsovårdsnämndens expedition.

Enligt k. karantänskungörelsen den 4 maj 1934 skall fartyg, som från utrikes ort ankommer till riket och på grund av beröring med område, vilket förklarats smittat av pest, kolera, fläckfeber eller smittkoppor, eller av annan anledning medför risk för sådan sjukdoms införande i riket jämte passagerare, besättning och last underkastas besiktning, isolering m. m. å karantänsstation. Karantänsstationer skola vara anordnade i vissa hamnstäder, bland dem Stockholm. I enlighet med förslag av hälsovårdsnämnden har medicinalstyrelsen föreskrivit att karantänsstation skall vara förlagd till plats i Värtahamnen strax söder om Lidingöbron. Platsen utmärkes med gulmålad boj. Karantänsläkare (samt ställföreträdare) förordnas av medicinalstyrelsen. I stad skall särskild byrå vara anordnad för mottagande av anmälningar angående besiktning och efterbesiktning.

Författningar. K. karantänskungörelse 4 maj 1934. Medicinalstyrelsens instruktion 18 juni 1934 för besiktningmän, som omförmäles i karantänskungörelsen 4 maj 1934. Medicinalstyrelsens instruktion för läkare vid karantänsstation 23 juni 1934. K. kung. 4 maj 1934 om rättutrotning å fartyg.

Karantänsläkare.

Rietz, A. E., förste stadsläkare.

Ställföreträdande karantänsläkare.

Ströman, R. A., sundhetsinspektör.

Hälsovårdsinspektionen.

Vasagatan 6, C.; t. >hälsovårdsnämnden>; expeditionstid: vardagar 8—19.

Hälsovårdsinspektionen avser att bereda hälsovårdsnämnden biträde vid tillsynen över ordningen i staden, vad hälsovården angår. Inspektionens chef närmast under förste stadsläkaren är

sundhetsinspektören, som tillsättes av hälsovårdsnämnden. Till hälsovårdsinspektionen räknas också nämndens ingenjör, förste och andre stads-veterinärerna samt föreståndaren för och biträdande veterinären vid nämndens anstalter för födoämneskontroll, vilka hava sin huvudsakliga verksamhet vid födoämneskontrollen (se sid. 124); de antagas av hälsovårdsnämnden och skola vara legitimerade veterinärer med för besiktningssman vid offentlig köttkontroll stadgad kompetens.

Sundhetsinspektören åligger huvudsakligen: att åt hälsovårdsinspektionens tillsyningsmän lämna nödig undervisning i allmän hälsovårdslära och annat, som till deras yrke hör, att själv eller genom den övriga personalen såväl under systematiskt anordnade som tillfälliga besök i stadens olika delar undersöka de sanitära förhållandena, att särskilt ägna sin uppmärksamhet åt infektionssjukdomarnas förhållanden i staden och att dagligen hålla förste stads-läkaren underrättad om inträffade fall av i epidemilagen omförmälda sjukdomar och i anledning därav vidtagna åtgärder, att utöva ledningen av stadens desinfektions-, isolerings- och avlusningsanstalter, att varje helgfri dag på bestämd tid vara för allmänheten tillgänglig å nämndens expedition. Vid förfall för förste stads-läkaren är sundhetsinspektören skyldig att hans tjänsteåligganden bestrida, såvida han därtill förordnas.

Förste stadsveterinären åligger att hålla tillsyn över kött, mjölk och andra animala födoämnen, som i staden hållas till salu eller dit införas för sådant ändamål, över transporter av hithörande födoämnen samt över sådana lägenheter och platser, där animala födoämnen försäljas eller till försäljning bearbetas eller förvaras, att lämna hälsovårdsinspektionens personal nödig undervisning i födoämneskontroll och tillse, att densamma äger god kännedom om sina skyldigheter härutinnan och om de författningar och föreskrifter, varpå dessa grundas. Han skall därjämte förestå stadens karantänsanstalter för från utrikes orter således införda djur samt ägna sorgfällig uppmärksamhet åt sådana förhållanden inom staden, som kunna menligt inverka på husdjurens sundhet eller bland dem beförda uppkomsten och spridningen av smittsamma sjukdomar. Han skall på kallelse närvara vid nämndens sammanträden samt äger även bevista slakthus- och saluhallsstyrelsens sammanträden.

Andre stadsveterinären har att biträda förste stadsveterinären i honom tillkommande göromål. Han skall därjämte vid förfall för förste stadsveterinären eller föreståndaren för anstalterna för födoämneskontroll bestrida deras tjänsteåligganden.

Nämndens ingenjör åligger att granska förslag och ritningar till rörlednings- och s. k. sanitära installationsarbeten samt att utöva kontroll över dylika arbeten ävensom att å nämndens vägnar avgiva yttrande till industriverksstyrelsen över ansökningar om entrepre-

nörsrättigheter för avloppsledningar. Sådana ansökningar må icke av industriverksstyrelsen beviljas, med mindre hälsovårdsnämnden tillstyrkt desamma (jfr sid. 266). Ingenjören har vidare att förrätta till hälsovårdsnämndens område hörande undersökningar i fråga om teknisk hygien beträffande bostäder, samlingslokaler, fabriker och näringar samt att häröver avgiva utlåtande, ävensom att i övrigt utföra de andra uppdrag och undersökningar, som nämnden, förste stads-läkaren eller sundhetsinspektören påkallar.

Föreståndaren för och biträdande veterinären vid hälsovårdsnämndens anstalter för födoämneskontroll åligger att å nämndens mjölkhygieniska laboratorium samt dess kontrollbyråer för importerade, anhållna och inlämnade födoämnen utföra erforderliga undersökningar samt handhåva närmaste ledningen i fråga om mjölkkontrollen. Föreståndaren åligger därjämte att ansvara för, att influtna medel i föreskriven ordning till nämnden inlevereras, samt att granska inkomna räkningar och anstalternas räkenskaper. Han skall vid förfall för förste och andre stadsveterinärerna bestrida deras åligganden. Biträdande veterinären är skyldig att vid förfall för föreståndaren bestrida hans åligganden.

I övrigt utgöres hälsovårdsinspektionen av en kommissarie, en underinspektör, 9 förste tillsyningsmän (därav 2 å extra stat) och 32 tillsyningsmän (därav 7 å extra stat).

Kommissarien utövar det närmaste förmanskapet över tillsyningsmännen och vägleder dessa vid deras arbete, övervakar, att hälsovårdsnämndens uppmaningar angående avhjälpande av sanitära olägenheter efterkommas, samt är efter förordnande åklagare i sundhetsmål.

Underinspektören är anställd som förman vid den år 1908 tillkomna *rörinspektionen* för tillsyn över rörlednings- och s. k. sanitära installationsarbeten.

Av förste tillsyningsmännen tjänstgöra tre vid rörinspektionen, en vid mjölkkontrollen, en vid kommunala yrkesinspektionen och fyra vid övrig hälsovårdsinspektion.

Tillsyningsmännen åligger huvudsakligen: att vaksamt efterspana befintliga sanitära olägenheter samt att även hava uppmärksamheten fästad på efterlevnaden av de föreskrifter rörande sundheten och snyggheten i staden, vilkas övervakande författningssenligt tillhör allmänna polisen samt, om de finna något i detta avseende att anmärka, därom till kommissarien avgiva rapport.

Desinfektion i bostäder verkställas av hälsovårdsinspektionen jämlikt epidemilagen den 19 juni 1919 samt lagen den 4 sept. 1914 angående vissa åtgärder mot utbredning av lungsot, ävensom i andra fall på begäran av enskilda eller där särskilda omständigheter anses påkalla en dylik åtgärd. Desinfektörer äro tillsyningsmännen vid hälsovårdsinspektionen med biträde av extra personal.

Författningar. Hälsovårdsstadga 19 juni 1919, med ändr. 19 mars 1920, 26 sept. 1921,

HN

30 maj 1930, 5 juni 1931 och 30 dec. 1932. Reglemente ang. avloppsledningar för spillvatten inom hus och tomter, fastställt av OÅ 8 juli 1908, med ändr. 19 maj 1930. Särskilda föreskrifter ang. avloppsledningar för spillvatten m. m. inom hus och tomter i Stockholm, antagna av hälsovårdsnämnden 6 dec. 1918. Instruktion för Stockholms [hjälpopolis], fastställd av hälsovårdsnämnden 8 okt. 1880. Instruktion för sundhetsinspektören, fastställd av hälsovårdsnämnden 5 maj 1931. Instruktion för förste och andre stadsveterinärerna i Stockholm, fastställd av medicinalstyrelsen 19 jan. 1935. Allmän veterinärinstruktion, fastställd av k. m:t 17 nov. 1933, med ändr.

Stat år 1936. Utgifter: 367,320 kr.

Sundhetsinspektör (25).

Ströman, R. Å.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Förste stadsveterinär (23).

Vakant.

Andre stadsveterinär (21).

Larsson, R.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 13—14 å Östra Järnväggsgatan 8.

Ingenjör (21).

Ericsson, G. J. I.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 13—15.

Föreståndare för hälsovårdsnämndens anstalter för födoämneskontroll (21).

Kempe, E. H. (se nedan).

Kommissarie (18).

Lindén, A. G.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Underinspektör (15).

Dahl, G. E.

Förste tillsyningsmän (13).

Wahl, J. A. (för mjölkkontrollen); **Wedin, E. W.**; **Rosén, G. A.**; **Rune, F.**; **Andersson, A.**; **Larsson, J. Hj.** (sistnämnda tre vid rörispektionen); **Ternell, E. E.** (för kommunala yrkesinspektionen).

Extra förste tillsyningsmän (5,070 kr.).

Eklund, P. F.; **Carlbon, B. O.**

Tjugufem tillsyningsmän (11), sju extra tillsyningsmän (4,140—2,820 kr.), varav två å rörispektionen och två å mjölkkontrollen.

Anstalter för födoämneskontroll.

I enlighet med hälsovårdsstadgan samt andra författningar och hälsovårdsföreskrifter åligger det hälsovårdsnämnden att hålla tillsyn över i staden till salu hållna födoämnen och dryckesvaror och att övervaka, att endast enligt lagen ang. köttbesiktning och slakthus besiktigat och stämplat, färskt kött till salu hålles.

Dessutom skall nämnden enligt förordningen ang. kontroll vid införsel till riket av köttvaror och djurfett handhåva undersökning och stämpling av sådana varor samt därjämte enligt hälsovårdsstadgan utöva kontroll över andra från utlandet till eller öfver Stockholm importerade födoämnen.

För utövande av denna kontroll har nämnden bl. a. inrättat ett mjölkhygieniskt laboratorium samt kontrollbyråer för undersökning dels av utav allmänheten inlämnade eller av hälsovårdsinspektionen anhallna födoämnen, dels ock av importerade födoämnen.

Författningar. Hälsovårdsstadgan 19 juni 1919, m-d ändr. Giftstadgan 7 dec. 1906, med ändr. Medicinalstyrelsens kung. 20 dec. 1930 ang. undersökning och bedömning av mjölk. Lag 11 maj 1934 ang. köttbesiktning och slakthus. K. förordn. 29 juni 1917 ang. förbud i vissa fall mot användande av vilsledande varubeteckningar vid handel med födoämnen, med ändr. K. förordn. 14 juni 1928 ang. högsta tillåtna vattenhalten i smör. K. förordn. 30 sept. 1921 ang. kontroll vid införsel till riket av köttvaror och djurfett, med ändr. Medicinalstyrelsens kung. 6 mars 1922 med föreskrifter ang. veterinärundersökning vid införsel till riket av köttvaror och djurfett, med ändr. Medicinalstyrelsens kung. 22 mars 1922 och senare beträffande stämplat och märken, som under vissa förhållanden berättiga till införsel i riket utav köttvaror och djurfett. Taxa å avgifter för i Stockholm verkställd undersökning och stämpling av till riket införda köttvaror och djurfett, fastställd av medicinalstyrelsen 1 april 1935. Taxa å avgifter för undersökning av importerade födoämnen (med undantag av köttvaror och djurfett) samt för undersökning av inlämnade mjölkprov, antagen av hälsovårdsnämnden 24 nov. 1920.

Stat år 1936. Utgifter: 193,903 kr.; inkomster: 46,000 kr.

Kontrollbyråerna för importerade, anhallna och inlämnade födoämnen samt mjölkhygieniska laboratoriet.

Östra Järnväggsgatan 8, C.; t. 23 05 65 (växel); expeditionstid: 9—16, lördagar 9—15 (kassan 10—14, lördagar 10—13).

Undersökningen av importerade födoämnen verkställs under ordinarie tulltid, och skall anmälan därom göras mellan kl. 9 och 10.

Föreståndare (21).

Kempe, E. H. (se ovan); t. 23 05 65 (växel), efter kl. 17 11 06 00; mottagningstid: 13—14.

Biträdande veterinär (19).

von **Zweibergk, K. G.**

Två *extra tillsyningsmän* (4,380—3,880 kr.), fem *mikroskopister* (6), en *mikroskopist* (4), tre *extra mikroskopister* (2,280—1,980 kr.), en *bokföreläsare* och *kassör* (3,060 kr.), ett *extra kontorsbiträde* (1,980 kr.), två *laboratoriestäderskor* (1,500—1,380 kr.), en *vaktmästare* (7), en *vaktmästare* (6), fyra *extra vaktmästare* (2,760—2,460 kr.). Dessutom *extra veterinärer, mikroskopister och stämpelare* i mån av behov mot av hälsovårdsnämnden fastställd eller i varje särskilt fall bestämd timavlön.

Kontroll av ladugårdar, från vilka försäljes »kontrollerad mjölk».

Utan hälsovårdsnämndens tillstånd får mjölk icke säljas under benämning »barnmjölk», »kontrollmjölk» eller annan beteckning, som angiver antingen en särskilt sund beskaffenhet hos mjölken eller ock att den varit föremål för särskild kontroll. Sådant tillstånd meddelas endast under villkor, dels att läkare och veterinär, som av hälsovårdsnämnden antagits för utövande av tillsyn å produktionen av kontrollerad mjölk, efter verkställd besiktning av ladugården intygar, att de sanitära förhållandena inom och omkring ladugården med därtill hörande inrättningar samt hälsotillståndet hos den med mjölken sysselsatta personal och de hygieniska förhållandena, under vilka densamma lever, äro fullt tillfredsställande, ävensom att ladugården med avseende på såväl inredning som skötsel tillfredsställer hygieniens fordringar och att samtliga de i ladugården uppställda djuren äro friska, och dels att anordningar, som av hälsovårdsnämnden kunna godkännas, äro vidtagna för mjölkens behandling inom Stockholm.

Har dylikt tillstånd meddelats, skall ladugården stå under tillsyn av läkare och veterinär, som av hälsovårdsnämnden för detta ändamål antagits.

För tillstånd att sälja mjölk såsom barnmjölk erfordras dessutom, att ladugårdsbesättningen icke visat tecken till tuberkulos.

Kostnaden för kontrollen skall av ladugårdens ägare eller innehavare gäldas enligt av hälsovårdsnämnden fastställd taxa.

Instruktioner m. m. Instruktion för kontrollläkare och kontrollveterinär för ladugårdar, från vilka försäljning sker av kontrollerad mjölk, fastställd av hälsovårdsnämnden 30 juni 1905. Program för ladugårdar, från vilka försäljes kontrollerad mjölk, av hälsovårdsnämnden fastställt 30 juni 1905. Taxa för kontrollläkare och kontrollveterinär för ladugårdar, från vilka försäljning sker av kontrollerad

mjölk, av hälsovårdsnämnden fastställd 9 april 1920. Hälsovårdsnämndens beslut 5 jan. 1932 ang. bemyndigande för förste stadsläkaren att i förekommande fall återkalla tillstånd till leverans av »kontrollerad mjölk».

Kontrollläkare.

Rietz, A. E., förste stadsläkare; **Ströman, R. A.**, sundhetsinspektör.

Kontrollveterinärer.

Kempe, E. H.; von **Zweibergk, K. G.**

Hälsovårdsnämndens laboratorium.

Stat år 1936. Utgifter: 170,000 kr.; inkomster: 38,300 kr. (däruv 25,800 kr. likvider från vissa stadens egna myndigheter).

Kemiska avdelningen.

Vasagatan 13, gårdshuset, 2 tr., C.; t. 11 90 82; laboratoriet öppet: 9—16.

På avdelningen utföras kemiska undersökningar av vatten och angående till salu hållna födoämnen, dryckesvaror och näringsmedel samt i övrigt analyser och andra arbeten av hygienisk-kemisk art, som äro behöfliga för hälsovårdsnämndens och de under nämnden lydande anstaltens verksamhet.

Instruktioner. Hälsovårdsnämndens instruktioner för föreståndaren för nämndens kemiska laboratorium 5 nov. 1929 och för assistenten vid nämndens kemiska laboratorium 7 juni 1922.

Föreståndare (21).

Sundberg, Th.; mottagningstid: 14—15.

Assistenter (5,400—4,800 kr.).

Ahlberg, E. G.; **Ljungholm, S. E.**

En *extra assistent* (2,760 kr.), ett *laboratoriebiträde* (2) samt *tillfälliga biträden* i mån av behov.

Bakteriologiska avdelningen.

Vasagatan 13, gårdshuset, 1 tr. (postadress: Stockholm 1); t. 10 15 02, 20 52 62; laboratoriet öppet: vardagar utom lördagar 9—17, lördagar 9—14, sönd- och helgdagar 9—12.

På avdelningen utföras bakteriologiska undersökningar rörande till nämndens verksamhet hörande frågor, ävensom utredningar i hälsovårdsärenden, för vilkas bedömande bakteriologisk sakkunskap erfordras, samt undersökningar i diagnostiskt syfte (beträffande difteriprov kostnadsfritt för i Stockholm mantalsskrivna personer, eljest enligt taxa) av de prov, som för dylikt

HN

ändamål från sjukhus och praktiserande läkare i staden eller landsorten till laboratoriet insändas.

Instruktioner. Hälsovårdsnämndens instruktioner för överläkaren vid nämndens bakteriologiska laboratorium 13 mars 1934 och för assistenten 24 okt. 1933.

Överläkare (21).

Davide, H. L. (förordn. t o. m. ^{30/9} 1944).

Assistent (6,300 kr.).

Bjurström, O. E.

Vaktmästare (7).

Lundgren, D. A.

Två laboratoriebiträden (4), två extra vaktmästare (2,280 kr.), två extra laboratoriebiträden (1,860 kr.), två städerskor (1,320 kr.) samt tillfällig personal i mån av behov.

Biologiska avdelningen.

Vasagatan 13, gårdshuset, n. b., C.; t. 11 90 84; laboratoriet öppet: 9—16.

Avdelningen verkställer undersökningar av livsmedel, vatten m. m.

Föreståndare (21).

Huss, H. A.; mottagningstid: 14—15.

Assistent (4,800 kr.).

Widell, S. H.

Ett laboratoriebiträde (1,440 kr.).

Kliniska avdelningen.

Vasagatan 13, gårdshuset, n. b. och 2 tr., C.; t. 11 90 85; prov emottagas 9—16; undersökningar utföras 9,30—12,30 och 15—16.

På avdelningen utföras olika medicinsk-kemiska undersökningar (å blod, urin m. m.) samt undersökningar av basalomsättningen, allt enligt av hälsovårdsnämnden fastställd taxa (den senaste av 7 jan. 1932). Enligt hälsovårdsnämndens beslut äro undersökningarna kostnadsfria för personer, som styrkt sin medellöshet eller av vissa läkare provas vara i behov av kostnadsfri undersökning.

Laborator

(arvode enligt taxa).

Andreen-Svedberg, E. Andrea; mottagningstid 9,30—10,30.

En städerska (1,080 kr.).

Stockholms stads desinfektionsanstalt.

Gotlandsgatan 52, Sö. (intagning för desinfektering); Östgötagatan 56, Sö. (avhämtning av kläder); t. 40 98 56; expeditionstid: 8—19.

Å desinfektionsanstalten finnas tvenne desinfektionsugnar för desinfektion av gång- och sängkläder. Anstalten, som är avsedd för allmänna inrättningar och enskilda personer i Stockholm, verkställer desinfektion kostnadsfritt, då densamma är föranledd av lungsot, kolera, smittkoppor, tyfus, tyfoidfeber, skarlakansfeber, difteri eller rödsot. I övriga fall och då anstalten betjänar personer och institutioner utom Stockholm erlägges avgift enligt av hälsovårdsnämnden fastställd taxa.

Beträffande desinfektion i bostäder se ovan under hälsovårdsinspektionen (sid. 123).

Stat år 1936. Utgifter: 15,644 kr.

Redogörare (300 kr.).

Olsson, E. V. (se Maria sjukhus).

Vaktmästare (6).

Petersson, C. A. E.

Stockholms stads isoleringsanstalt.

Brännkyrkagatan 62, Sö.; t. 41 57 79; expeditionstid: hela dygnet.

Isoleringsanstaltens ändamål är att härbärgera och ställa under observation personer från smittade hem. Anstalten rymmer, förutom kök, förrådsrum, bostad för förestånderskan, expeditjonsrum samt tvenne badavdelningar, en för män och en för kvinnor, elva rum med olika ingångar samt en särskild avdelning på tre sovrum och matrum, avsedd att vid utrymmande av någon större lägenhet bereda tillflykt även åt en större familj. Å hela anstalten kan samtidigt intagas ett fyrtiotal personer. Tillsynen över anstalten utövas av sundhetsinspektören.

Stat år 1936. Utgifter: 10,010 kr.

Redogörare.

(Se ovan under desinfektionsanstalten.)

Olsson, E. V.

Förestånderska (1,980 kr.).

Rune, f. Magnusson, E. (Elin).

Anstalter för cyanvätebehandling.

För norra stadsdelarna:

Anstalten vid Ropsten, Värtan; t. 61 00 35.

För södra stadsdelarna:

Anstalten vid Lignagatan (väster om vårdhemmet Högalid), Sö.; t. 41 05 80.

Anstalterna hållas öppna kl. 9—16.

Hälsovårdsnämndens anstalter för cyanvätebehandling mottaga möbler m. m. för gasbe-

handling mot ohyra. Vid anstalten vid Ropsten kan även verkställas viss behandling, som enligt gällande karantänskungörelse skall kunna verkställas vid karantänsstation i Stockholm.

Författning. Taxa för cyanvätebehandling av möbler, kläder o. dyl., fastställd av hälsovårdsnämnden 11 juni 1935. K. karantänskungörelse 4 maj 1934.

Stat år 1936. Utgifter: 18,000 kr.; inkomster: 9,000 kr.

Personal.

En tillsyningsman jämte tillfälliga biträden.

Stockholms stads karantänsstallar.

F. d. järnvägen å Djurgården, Ö.

Enligt k. kungörelserna den 1 maj 1885 och 18 maj 1894 får införsel sjöledes av nötboskap och andra kreatur icke ske annorstädes än i de städer, som ha för djuren inrättade karantänslokaler. Staden har i anledning härav inrättat ett karantänsstall å Djurgården (inom f. d. järnvägen) med plats för tolv större djur. Vidare har en särskild karantänsanstalt inrättats vid slakthuset (se sid. 294), avsedd för från Finland och Estland importerade slaktdjur, varjämte visst område vid slakthuset upplåtits som reservkarantänsstall.

Huvudstadens karantänsanstalter för kreatur stå enligt stadsfullmäktiges beslut den 16 sept. 1898 under hälsovårdsnämndens överinseende och förvaltning.

Reglemente. Hälsovårdsnämndens ordningsregler för karantänsanstalter för sjöledes från utrikes ort införda djur 14 sept. 1921.

Stat år 1936. Utgifter: 1,000 kr.; inkomster: 100 kr.

Avlöningar m. m. Djurimportörerna betala efter av hälsovårdsnämnden fastställd taxa.

Karantänsveterinär.

Larsson, R., andre stadsveterinär.

Karantänsveterinärssuppleanter.

von Zweigbergk, K. G., biträdande veterinär vid hälsovårdsnämndens anstalter för födoämneskontroll; en vakant.

En karantänsvakt samt tillfällig arbetskraft.

Stockholms stads bostadsinspektion.

Vasagatan 6, C.; t. »hälsovårdsnämnden»; expeditionstid: 13—14.

Allmänna bestämmelser angående bostadsinspektion finnas numera i hälsovårdsstadgan den

19 juni 1919, i vilken stadgas, att återkommande besiktning genom hälsovårdsnämndens försorg skall anordnas av byggnader, som inrymma boningsrum, ävensom boningsrum i allmänhet, därvid särskild hänsyn skall ägnas beskaffenheten och skötseln av sådana bostäder, där missförhållanden i sanitärt hänseende mest kunna befaras. Stadens bostadsinspektion har till uppgift att i enlighet med hälsovårdsnämndens närmare föreskrifter biträda nämnden vid denna tillsyn. Det åligger i sådant avseende bostadsinspektionens personal att övervaka, att uthyrda bostäder och till desamma hörande utrymmen, såsom kök, avträden, förstugor, trappor, källare, vindar samt andra i nära förbindelse med bostaden stående utrymmen, befinna sig i ett sunt och snyggt skick, ävensom att verka för att bostäderna av invånarna användas på ett sätt, som överensstämmer med sundhetens fordringar. Bostadsinspektionens personal har därvid särskilt att övervaka efterlevnaden av föreskrifterna i hälsovårdsstadgan och andra gällande författningar eller ordningsföreskrifter rörande bostädernas i huvudstadens sundhet och snygghet, såvida icke deras övervakande enligt lag tillkommer annan myndighet. Dock skall det även i sistnämnda fall vara bostadsinspektionens skyldighet att söka uppmärksamma förhandenvarande brister och därom meddela vederbörande myndighet underrättelse.

Bostadsinspektionen avsynar, ur sundhetssynpunkt, nyuppförda byggnader och större ombyggnader, upptager och företager utredning över klagomål i fråga om dåliga lägenheter samt undersöker såväl under systematiskt anordnade som tillfälliga besök i stadens olika delar bostädernas sanitära förhållanden och tillser därvid, att bostäder icke till följd av olämpligt byggnadsätt, bristande underhåll, överbefolkning eller dålig skötsel äro hälsovådliga. Finnes något att i detta hänseende anmärka, söker bostadsinspektionen genom råd och anvisningar ernå nödig rättelse eller anmäler förhållandet genom förste stadsläkaren till hälsovårdsnämnden.

Bostadsinspektören, som skall vara legitimerad läkare, är förmän för personalen vid bostadsinspektionen. Det åligger honom, bland annat, att lämna assistenterna undervisning i allmän hälsovårdslära, särskilt beträffande bostädernas hygien. Han har även att verkställa de besiktningar, som kräva hans erfarenhet eller annars på grund av sin grannliga natur böra av honom utföras. Han skall varje sökandag å bestämd tid vara för allmänheten tillgänglig å nämndens expedition samt vid förfall för förste stadsläkaren eller sundhetsinspektören uppehålla den av dessa tjänster, var till han förordnas.

Författningar. Hälsovårdsstadga 19 juni 1919, med ändr. 19 mars 1920, 26 sept. 1921, 30 maj 1930, 5 juni 1931 och 30 dec. 1932. Instruktion för bostadsinspektionen 25 febr. 1910. Hälsovårdsnämndens instruktion för bo-

HN

stadsinspektören, fastställd av hälsovårdsnämnden 24 nov. 1931.

Stat år 1936. Utgifter: 49,449 kr.

Bostadsinspektör (23).

Engstrand, G. N.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Förste assistent (13).

Flodin, E. J. O. (Elsa).

Assistenter (10).

Hökerberg, Manda E.; Österberg, A. K. (Karin);
Ahlzén, Ebba B.; Eriksson, C. Dagmar K.;
Perman, Birgit.

Utrotandet av råttor.

Hälsovårdsinspektionen, Vasagatan 6, C.;
t. »hälsovårdsnämnden»; expeditionstid:
8—19.

I syfte att motverka smittospridning och skadegörelse genom råttor i huvudstaden har ett anslag å 20,000 kr. ställts till hälsovårdsnämndens förfogande för åtgärder till utrotande av dessa djur. Anslaget användes till systematisk utläggning av råttgift. De fastighetsägare och övriga personer, vilka önska inköpa råttgift, kunna erhålla sådant hos hälsovårdsinspektionen till självkostnadspris.

Genom k. förordning den 30 maj 1930 om ändring i vissa delar av hälsovärdsstadgan har hälsovårdsnämnderna i riket bemyndigats att, i den mån så anses av behovet påkallat, meddela föreskrifter om vidtagande av erforderliga åtgärder för utrotande av råttor och möss.

Stockholms stads sjukhusdirektion och i samband därmed stående institutioner.

Sjukhusdirektionen.

Vasagatan 6 (postadress: Stockholm 1; postgirokonto nr 50324); t. »hälsovårdsnämnden». Direktionen sammanträder i regel varannan fredag kl. 14,30.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Enligt lag den 22 juni 1928 om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus (sjukhuslagen) åligger det stad, som ej deltagar i landsting, att för dem, som hava sin vistelseort eller hemort inom staden, ombesörja anstaltsvård för sjukdom, skada eller kroppsfel i den mån icke annan drager försorg om sådan vård. I enahanda omfattning bör stad, som nyss nämnts, ombesörja anstaltsvård vid barnsboerd.

I anslutning till nämnda sjukhuslag utfärdade k. m:t den 16 sept. 1932 reglemente för Stockholms stads sjukhus, varigenom förordnades, att de stadens sjukhus eller avdelningar därav, vid vilka meddelas vård, som avses i sjukhuslagen, fr. o. m. den 1 jan. 1933 skola förvaltas av en gemensam sjukhusdirektion, såframt icke beträffande visst sjukhus hinder häremot möter i donationsbrev eller stadsfullmäktige annorlunda besluta. Sjukhusdirektionen skall enligt beslut av stadsfullmäktige den 21 nov. 1932 bestå av sju ledamöter, av vilka en, ordföranden, utses av stadskollegiet bland borgarråden och de övriga sex jämte fyra suppleanter för de valda ledamöterna utses av stadsfullmäktige för en tid av fyra år. Direktionen utser årligen inom sig en vice ordförande.

Nuvarande ledamöter och suppleanter äro utsedda för tiden t. o. m. år 1936.

Med avseende å sinnessjukvården har staden i ett år 1925 mellan staten och staden ingånget avtal förbundit sig att för framtiden (med vissa undantag) omhändervisa anstaltsvården för i staden hemortsberättigade sinnessjuka, mot viss ersättning härför av statsmedel. Angående sinnessjukhus, som staden jämlikt berörda avtal upprätthåller, gäller vad i stadgan angående sinnessjukvården i riket den 19 sept. 1929 är föreskrivet angående kommunala sinnessjukhus. Genom k. brev den 11 mars 1932 bemyndigades hälsovårdsnämnden att beträffande sinnessjukhus, som avses i § 104 i nyssberörda stadga och för vars driftskostnad staden i sista

hand ansvarar, meddela vissa erforderliga föreskrifter. I kraft av detta bemyndigande uppdrog hälsovårdsnämnden år 1933 åt sjukhusdirektionen att å hälsovårdsnämndens vägnar jämväl handhåva förvaltningen av stadens sinnessjukhus. Enligt av k. m:t den 6 dec. 1935 utfärdade särskilda bestämmelser för Stockholms stads sinnessjukhus har emellertid nämnda befogenhet för hälsovårdsnämnden upphört, och förvaltningen av stadens sinnessjukhus har fr. o. m. år 1936 inordnats under sjukhusdirektionen.

Undantaget från sjukhusdirektionens förvaltning är Epidemisjukhuset, som jämlikt epidemilagen förvaltas av hälsovårdsnämnden. Emellertid har hälsovårdsnämnden enligt beslut den 10 jan. 1933 uppdragit åt sjukhusdirektionen att ombesörja upphandling av förnödenheter för Epidemisjukhuset. Sachsska barnsjukhuset förvaltas jämlikt donationsbestämmelserna av en särskild styrelse men tillhör organisatoriskt stadens sjukhusförvaltning.

Genom beslut den 22 dec. 1932 har stadskollegiet, jämlikt bemyndigande av stadsfullmäktige, uppdragit åt sjukhusdirektionen att, jämte de direktionen enligt allmänna författningar tillkommande uppgifter, handhåva förvaltningen av konvalescenthemmen, sjuktransportväsendet och centraltvättinrättningen samt handlägga ärenden angående öppen vård av psykiskt sjuka, utackordering av konvalescenter samt bidrag till och ersättningar åt främmande sjukvårdsinrättningar, sjukkassor och andra föreningar eller enskilda anstalter för sjukvård.

För förvaltningen av konvalescenthemmen, barnsanatoriet Tjärnan och den öppna vården av psykiskt sjuka har direktionen tillsatt särskilda styrelser (se nedan).

Direktionen handhar sjukhusförvaltningen med biträde av en sjukhusdirektör. Denne har enligt reglementet för Stockholms stads sjukhus att leda förvaltningen av sjukhusen och söka befordra deras ändamålsenliga skötsel och utveckling.

Författningar m. m. Lag om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus (sjukhuslagen) 22 juni 1928, med ändr. K. stadga ang. lasarett, sjukstugor och tuberkulovårdsanstalter (sjukhusstadga) 22 juni 1928, med ändr. K. reglemente för Stockholms stads sjukhus 16 sept. 1932, med ändr. 6 dec. 1935. Särskilda bestämmelser angående Stockholms stads sinnessjukhus, fastställda av k. m:t den 6 dec.

Sjd 1935. Stadskollegiets beslut 22 dec. 1932 ang. fördelning av vissa arbetsuppgifter mellan hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen. Spisordning och utspisningsstat för stadens sjukhus, antagen av hälsovårdsnämnden 19 febr. 1909, med ändr. 28 nov. 1913. (Ang. avgiftsreglemente se nedan.) Reglemente för de vid sjukhusdirektionens underlydande anstalter anställda befattningshavare, vilkas löneförhållanden äro reglerade genom kollektivavtal samt allmänna bestämmelser och specialbestämmelser ang. löneförhållanden för sköterske- och baderskebiträden, arbets-, köks-, tvätt- och städerskepersonal vid Stockholms stads sjukhus (förhandlingar rörande kollektivavtal icke slutförda april 1936).

Stat år 1936. Utgifter: 23,300,432 kr.; (därav att täckas med länmedel 169,000 kr.); inkomster: 9,056,085 kr. (därav bidrag och ersättning av statsmedel 2,246,800 kr.).

Sjukhusdirektionens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset vardagar 11—12.

Vice ordförande.

*Wallenberg, G. O., byråingenjör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

- *Anderson, Knut H., tjänsteman, stadsfullm.
- *Björlin, O. S., prakt. läkare, stadsfullm.
- *Höjer, Sigrid, föreståndarinna.
- *Ivarsson-Pauli, R. Gulli, prakt. läkare.
- *Johansson, Erik G., ombudsman, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

- *Ahlberg, C. A. H., arkitekt.
- *Johansson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.
- *Nilsson, Olof, direktör, stadsfullm.
- *Öhman, H. G., prakt. läkare.

Kassaförvaltare.

Högberg, A. G., sjukhusintendent.
Ohlson, G. A., assistent (ställföreträdare).

¹⁾ Enligt direktionens beslut skola ordföranden samt ledamöterna hrr Anderson och Johansson samt fru Ivarsson-Pauli vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna fru Johansson-Visborg och hr Öhman i nu nämnd ordning och vice ordföranden samt ledamöterna hr Björlin och fröken Höjer i första hand av suppleanterna hrr Ahlberg och Nilsson i nu nämnd ordning.

Sekreterare (24).

(Gemensam med hälsovårdsnämnden och fattigvårdsnämnden. Befattningen uppförd å hälsovårdsnämndens stat.)

Tham, K. G. K. M.

Upphandlingsdelegerade för stadens sjukhus.

I avvaktan på utfärdandet av definitiva bestämmelser rörande upphandlingsväsendet har sjukhusdirektionen uppdragit åt sjukhusdirektören att i samråd med sjukhusintendenten fortfarande under år 1936 ombesörja upphandlingen för de under direktionen lydande anstalterna.

Sekreterare (420 kr.).

Tham, K. G. K. M. (se ovan).

Sjukhusdirektionens sjukhuskommitté.

Se sid. 131.

Revisorer.

Gemensamma för hälsovårdsnämnden m. fl.
Se sid. 113.

Sjukhusdirektionens expedition.¹⁾

Vasagatan 6 (postadress: Stockholm 1; postgirokonto nr 50324); t. »hälsovårdsnämnden»; expeditionstid: 10—12, 12,30—14,30.

Instruktioner. Sjukhusdirektionens beslut den 21 dec. 1932 ang. sjukhusdirektörens åligganden. Instruktioner för ombudsmannen och biträdande ombudsmannen hos fattigvårdsnämnden, hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen samt aktuarierna och kontorsskrivaren å ombudsmansexpeditionen, fastställda av fattigvårdsnämnden 6 mars 1934, av hälsovårdsnämnden 27 mars 1934 och av sjukhusdirektionen 13 april 1934.

Stat år 1936: Utgifter: 298,675 kr.

Sjukhusdirektör (29).

Franzén, A. K. (förordn. t. o. m. ^{28/2} 1938); t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 14—15, lördagar 13—14.

Sjukhusintendent (21).

Högberg, A. G.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 14—15, lördagar 13—14.

¹⁾ Viss personal är t. v. gemensam för hälsovårdsnämndens byrå och expedition samt sjukhusdirektionens expedition, jfr sid. 113.

Sjukhusdirektörens assistent
(5,775 kr.).

Ohlson, G. A.

Sjukhusintendentens assistent
(4,275 kr.).

Ljungdahl, K. F. G.

Social kurator (10).¹⁾Norén, Jane; mottagningstid: alla vardagar utom
lördagar 14—15.En *extra bokhållare* (3,900 kr.), en *extra*
kontorsskrivare (2,100 kr.), ett *extra kon-*
torsbiträde (2,340 kr.).*För sjukhusdirektionen och hälso-*
vårdsnämnden gemensamma befatt-
ningshavare(befattningarna uppförda å hälsovårdsnämndens
stat) (se sid. 114).*Kamrerare* (20).Lundberg, I.; t. »hälsovårdsnämnden» och
11 90 80; mottagningstid: 10—12, 12,30—
14,30.*Kontorsskrivare* (11).

Ahnfelt, Inga L., fru.

Registrator (11).

Sjögren, Marta.

Förste vaktmästare (7).

Åhrman, K. O.

En *extra bokhållare* (4,500 kr.), en *kon-*
torsskrivare (9), tre *extra kontorsskrivare*
(3,060—2,460 kr.), två *extra kontorsbiträden*
(2,340—1,980 kr.), en *vaktmästare* (6), två
telefonbiträden (2,160—1,860 kr.), ett *vakt-*
mästarbiträde (1,620 kr.).*För sjukhusdirektionen, hälsovårds-*
nämnden och fattigvårdsnämnden
gemensamma befattningshavare(befattningarna uppförda å fattigvårdsnämndens
stat).*Ombudsman* (22).Hellichius, N. M.; expedition och mottagnings-
tid: se under fattigvårdsnämnden, sid. 163.*Aktuarie* (18)

(å ombudsmansexpeditionen).

Lindquist, C. G. A. (se sid. 163).

¹⁾ Med uppgift att bistå å sjukhusen intagna
personer i fråga om vården av deras personliga
angelägenheter samt med skyldighet att biträda
sjukhusdirektionen vid utredningar rörande ned-
sättning i eller befrielse från sjukhusavgift.*Aktuarie* (18)

(föreståndare för pensionsbyrån).

Vakant, *tf.* Carlsson, B. A. B. (se sid. 163).*Bokhållare* (13)

(å ombudsmansexpeditionen).

Vakant, *tf.* Korsner, K. M. H.**Sjukhusdirektionens sjukhuskommitté.***Vasagatan 6 (postadress Stockholm 1);*
*t. »hälsovårdsnämnden».*I anledning av förslag av den år 1926 av
stadskollegiet tillsatta sjukhuskommittén beslöto
stadsfullmäktige den 18 juni 1934 uppdraga åt
sjukhusdirektionen att snarast möjligt utarbeta
och framlägga förslag till ett för de södra stads-
delarna avsett nytt centralsjukhus, förlagt å plats
i Årstalunden, som ur anläggnings- och drift-
kostnadssynpunkt befannes vara den lämpligaste.
Sjukhusdirektionen beslöt på grund härav den
6 juli 1934 tillsätta en kommitté, bestående av
fem personer, med uppgift att utarbeta och till
direktionen inkomma med definitivt förslag till
det nya sjukhuset. Den 14 dec. 1934 beslöt
sjukhusdirektionen utse ytterligare tvänne leda-
möter i kommittén.Vidare har sjukhusdirektionen den 10 maj
1935 uppdragit åt sjukhuskommittén att jämväl
inkomma till direktionen med utredning och för-
slag rörande Sabbatsbergs sjukhus' ombyggnad.
I anledning härav har kommittén utsett en sub-
kommitté med uppdrag att verkställa och till
kommittén ingiva utredning samt förslag i
detta hänseende.Kommittén har för vissa utredningsarbeten
anställt en läkare. För utredningen angående
nytt centralsjukhus för de södra stadsdelarna
har kommittén upprättat ett utredningskontor.
Vid utredningen angående Sabbatsbergs sjukhus'
ombyggnad biträder ett arkitektkontor.*Ledamöter.*Anderson, Knut H., tjänsteman, stadsfullm.,
vice ordf., tillika ställföreträdande
kassaförvaltare; Broman, Ulla, husmoder;
Franzén, A. K., sjukhusdirektör; Ivarsson-Pauli,
R. Gulli, prakt. läkare; Karlsson, Victor E.,
borgarråd, stadsfullm., ordf., tillika kassa-
förvaltare; Olsson, E. V., syssloman; Rietz,
A. E., förste stadsläkare.*Sekreterare.*

Ohlson, G. A., assistent.

Läkare.

Anderson, S. A.

SJD Utredningen angående nytt centralsjukhus för de södra stadsdelarna.

Utredningskontor: Torkel Knutssonsgatan 22, Sö.; t. 23 26 85.

Föreståndare.

Cederström, C. Hj., ingenjör.

Utredningen angående Sabbatsbergs sjukhus' ombyggnad.

Arkitektkontor: Kungsgatan 66, 4 tr., C.; t. 11 93 55.

Arkitekt.

Johansson, Waldemar (personl. t. 11 93 53).

Ingenjör.

Sandberg, C. E.

Stockholms stads sjukhus.

(Adresser, telefoner, expeditionstider, se nedan under respektive sjukhus.)

Stadens under sjukhusdirektionen lydande sjukhus äro f. n. följande: Sabbatsbergs sjukhus, St Görans sjukhus, St Eriks sjukhus, Maria sjukhus, Äsö sjukhus, Norrtulls sjukhus, Södra barnbördshuset, Söderby sjukhus, sanatoriet vid Hamra, barnsanatoriet Tjärnan, Beckomberga sjukhus, Långbro sjukhus samt Rånäs sjukhus. Härtill kommer barnsjukhuset Simon och Mathilda Sachs' minne, som enligt donationsbestämmelser förvaltas av en särskild styrelse. — Epidemisjukhuset lyder under hälsovårdsnämnden.

Den för sjukvården vid visst sjukhus ansvarige läkaren eller, där flera sådana finnas, den av dem, som därtill av direktionen förordnas, är enligt sjukhuslagen mellan direktionens sammanträden sjukhusets inför direktionen ansvarige styresman. — För sjukvården vid sjukhus eller avdelning därav ansvariga läkare benämnas i sjukhusreglementet överläkare.

Vid varje sjukhus skall finnas en av direktionen tillsatt syssloman, som har att under direktionens förmanskaps och styresmannens inseende handhåva sjukhusets ekonomiska förvaltning m. m. samt att under styresmannens förmanskaps övervaka ordningen inom sjukhuset och mathållningen ävensom hålla uppsikt över underordnad personal.

En utförlig redogörelse för Stockholms stads sjukhusväsen ingår i Bih. nr 60 till stadskollegiets utlåtanden och memorial 1933.

Sjukhuscentralen.

Vasagatan 6, 2 tr., C.; t. »hälsovårdsnämnden»: »sjukhuscentralen» (efter expeditionstidens slut »hälsovårdsnämndens 1:a eller 2:a linje» eller 10 72 11); expeditionstid: 9—16 (telefonvakt hela dygnet).

Sjukhuscentralen har till uppgift att med ledning av från sjukhusen erhållna uppgifter föra tablå över beläggningen å stadens sjukhus (med undantag av epidemisjukhus, sanatorier och sinnessjukhus) samt att lämna anvisning å lediga platser å dylika sjukhus till personer, som inneha läkarremiss för sjukhusvård. Dessutom åligger det sjukhuscentralen att lämna allmänheten upplysning om formerna och villkoren för intagning å stadens sjukhus och konvalescenthem, sjukhusens tider för intagning och besök, sjukhusavgifter, stadens distriktsläkare och i staden vaktstående läkare, stadssjuksköterskor och villkoren för deras anlåtande, annan sköterskevärd för mindre bemedlade, stadens polikliniker, fattigvårdens distriktsbyråer och andra frågor rörande stadens sjukvård. Vidare skall sjukhuscentralen förmedla sjuktransporter i samarbete med brandkåren (jfr sid. 154) och medelst sjuktransportflygplan, stationerat vid 2:a flygkåren vid Hägernäs, huvudsakligen avsett för sjuktransporter från Stockholms skärgård (t. »flygambulansen»).

Författning. Bestämmelser m. m. rörande sjukhuscentralens verksamhet, fastställda av hälsovårdsnämnden 27 jan. 1931.

Chef.

Sjukhusdirektören.

Läkare (6,000 kr.).

Lindborg, N. E.

Tre sjuksköterskor (2,400 kr.).

Avgifter å stadens sjukhus.

För att å sjukhus intagas bör den sjuke själv eller genom ombud på den för varje sjukhus bestämda mottagningstiden anmäla sig å sjukhusets mottagningssal och därvid:

1:o) förete läkares intyg om sjukdomens beskaffenhet och flyttings- eller åldersbetyg;
2:o) avlämna ansvarsförbindelse av vederhöftig person eller annan säkerhet för all sjukvårdsävensom annan kostnad, som av sjukhuset bestrides. Därest den sjuke är medlem av erkänd sjukförsäkring, skall sjukvårdsförsäkring, skall sjukförsäkringen förete. Är den sjuke medellös eller mindre bemedlad, skall han eller hans ombud på särskild blankett, som erhålles å sjukhusets syssломanskonto, skriva en ansökan om befrielse från, resp. nedsättning i sjukhusavgiften (jfr nedan).

Personer, träffade av olyckshändelse eller sjukdomsfall, som fordrar hastig hjälp, intagas alla tider på dygnet, och böra i sådant fall ovan

angivna handlingar ofördröjligen därefter anskaffas.

Där ej på grund av allmän författning sjukhusvård skall kostnadsfritt åtnjutas¹⁾, eller nedläggning beviljats av sjukhusavgiftsdelegerade (se nedan), utgå avgifterna för vård å stadens sjukhus fr. o. m. den 1 jan. 1923 enligt följande av stadsfullmäktige den 18 dec. 1922 fastställda taxa (med ändr. den 19 dec. 1923 och 16 dec. 1929).

Avgift för betalande sjuka per dag:

för stockholmsbor: vid tuberkulossjukhusen (Söderby sjukhus samt Sabbatsbergs, S:t Görans och S:t Eriks sjukhus' tuberkulosaavd.):

å allmänt rum	1	kr.
» halvskilt »	5	»
» helskilt »	10	»

vid Epidemisjukhuset¹⁾ och Långbro sjukhus:

å allmänt rum	2,50	kr.
» halvskilt »	5	»
» helskilt »	10	»

vid barnsanatoriet Tjärnan och stadens konvalescenthem (med undantag av Lammis konvalescenthem och 30 platser å Pålsons konvalescenthem, varest vården är avgiftsfri samt Martin Gebers konvalescenthem; jfr sid. 152):

å allmänt rum	2	kr.
-------------------------	---	-----

vid Martin Gebers konvalescenthem:

å avd. för vuxna	2,50	kr.
» » » barn	2	»

vid övriga sjukhus och avdelningar:

å allmänt rum	2,50	kr.
» halvskilt »	6	»
» helskilt »	12,50	»

för landsortsbor (vid samtliga sjukhus):

å allmänt rum	8	kr.
» halvskilt »	13	»
» helskilt »	20	»

För patient å halv- eller helskilt rum, som åtnöjes med samma kost som patient å allmänt rum, minskas dagavgiften med 1,50 kr.

För vårdarinna, som medföljer patient å halv- eller helskilt rum, betalas en avgift motsvarande 30 % av den för patienten utgående avgiften.

För digivande moder, som medföljer sjukt dibarn, erlägges:

å allmänt rum	ingen	avgift
» halvskilt rum: för stockholmsbor	1	kr.
» » » landsortsbor	2	»
» » » stockholmsbor	2	»
» » » landsortsbor	4	»

För dibarn, som åtföljer moder, som på grund av sjukdom intagits å sjukhus, erlägges icke någon avgift.

För övriga anhöriga, som med vederbörligt tillstånd åtfölja patienter å allmänt rum vid stadens sjukhus, erlägges avgift för kost och logi med 3 kr. per dag.

För barn, som medföljer å Sachska barnsjukhuset anställd amma, betalas 50 öre per dag.

Vid tillämpning av taxan anses som stockholmsbo a) den som enligt gällande fattigvårdslag äger hemortsrätt i Stockholm, b) utländsk undersåte, som under de två sistförflutna åren varit mantalsskriven i Stockholm och under denna tid ej åtnjutit fattigvård, c) i stadens tjänst anställda, inom eller utom staden boende personer och deras familjemedlemmar, d) den, som i Stockholm insjuknat i sjukdom, vilken enligt epidemilagen medför rätt till fri vård å allmänt rum å epidemisjukhus, och på grund därav intagits å sjukhus samt e) den som utan att äga hemortsrätt i Stockholm är bosatt därstädes och för vilken avgiften icke erlägges av fattigvårdssamhälle eller kommun.

För behandling å röntgenavdelningarna vid Sabbatsbergs, Maria och Åsö sjukhus samt å finsen-, röntgen- och ljusavdelningarna vid S:t Görans sjukhus erläggas avgifter enligt särskilda av hälsovårdsnämnden den 22 jan. och 19 nov. 1929 samt 11 mars och 10 juni 1930 fastställda grunder.

Poliklinikavgifter. För behandling å de vid vissa stadens sjukhus inrättade poliklinikerna gälla följande bestämmelser.

Behandlingen vid poliklinikerna är kostnadsfri för medellösa. Övriga besökande erlägga en avgift av 2 kr. för varje besök (fr. o. m. sjätte besöket 1 kr.). För behandling av olycksfall i arbete utgör avgiften 3—10 kr. för första besöket och 2—3 kr. per besök för efterbehandling. Icke medellösa patienter erlägga för poliklinisk behandling av olycksfall utom arbete vid samtliga kirurgiska sjukhuspolikliniker avgift enligt de grunder, som gälla beträffande olycksfall i arbete. Vid poliklinisk behandling utom polikliniktid av å sjukhuset ej intagna, icke medellösa personer äger läkaren uppbära skäligt arvode efter eget bestämmande (varav en del tillfaller sjukhuset). — Beträffande avgifter vid S:t Görans sjukhus' poliklinik för köns- och hudsjukdomar samt vid de fristående poliklinikerna se sid. 118.

Författningar. Reglemente ang. avgifterna vid Stockholms stads under sjukhusdirektionen och hälsovårdsnämnden lydande sjukhus, antaget av SF 20 febr. 1922, med ändr. 18 dec. 1922, 19 dec. 1923, 21 jan. 1924 och 16 dec. 1929 (nytt reglemente är under utarbetande). 17 § av lag om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus 22 juni 1928 (enligt lydelse av 13 maj 1932). § 33 av stadgarna för Stockholms stads sjukhus, utfärdade av hälsovårdsnämnden (enligt lydelse av 10 jan. 1923 och 17 juni 1925). Bestämmelser rörande avgifter m. m. vid behandling å poliklinikerna vid Sabbatsbergs och Maria sjukhus samt Sachska barnsjukhuset och S:t Görans sjukhus, fast-

¹⁾ Vård å allmänt rum vid Epidemisjukhuset för epidemisk sjukdom samt vid S:t Görans sjukhus' avdelning för könssjuka är enligt gällande författningar kostnadsfri.

SJD

ställda av hälsovårdsnämnden 17 juni 1925, 6 juli 1927 och 16 juni 1931. Reglering av verksamheten vid vissa stadens sjukhuspolikliniker, antagen av SF 7 maj 1934.

Sjukhusavgiftsdelegerade.

Sjukhusavgiftsdelegerade, till antalet fyra jämte tre suppleanter, utses årligen i december månad av stadsfullmäktige med uppgift att jämte vederbörande borgarråd pröva frågor om nedsättning av sjukhusavgift. Ansökan om nedsättning i stadgade vårdavgifter (se ovan) inlämnas till sjukhusavgiftsdelegerade, vilka äga att med hänsyn till sökandens ekonomiska förhållanden besluta om nedsättning av sjukhusavgiften, dock ej till mindre än en krona per dag. Vid den undersökning, som bör föregå beslut om nedsatt avgift, skall biträde lämna delegerade av fattigvårdsnämnden. — I fråga om fullständig befrielse från sjukvårdsavgift fattas beslut av vederbörande fattigvårdsstyrelse eller beträffande arbetslöshetsfall av fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden.

Detta förfaringsätt tillämpas förutom för stadens egna sjukhus och konvalescenthem (samt vid stadens öppna vård av psykiskt sjuka, se sid. 150) även, då det gäller vård av stockholmsbor, beträffande Serafimerlasarettet, Allmänna barnbörds-huset, Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn, Diakonissanstaltens sjukhus (Ersta), Radiumhemmet, sjukhuset Eira, konvalescenthemmen i Ribbingebäck och Skytteholm samt vid utfärdande av ansvarsförbindelser för vård i lungsots- och skrofulossanatorier. Samma bestämmelser tillämpas därjämte vid utdelande av bandager o. d. å stadens sjukhus och å Van-förestalten samt för erhållande av bad och behandling vid kurorter och brunnar.

Reglemente. Reglemente ang. avgifterna vid Stockholms stads under sjukhusdirektionen och hälsovårdsnämnden lydande sjukhus, antaget av SF 20 febr. 1922, med ändr. 18 dec. 1922, 19 dec. 1923, 21 jan. 1924 och 16 dec. 1929 (nytt reglemente är under utarbetande).

Stat år 1936 (för sjukhusavgiftsdelegerades expedition). Utgifter: 34,800 kr. (utom rörligt tillägg).

Sjukhusavgiftsdelegerade.

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm. (själv-skr.), ordf. och kassavårdare; Cervin, N. H., fabriksör, vice ordf.; Jonson, Agnes A., kontorist; Lindley, f. Jonsson, Elin J., fru; Nilsson, Olof, direktör, stadsfullm., vice kassa-vårdare.

Suppleanter: Lundin, f. Fornstedt, Sigrid A., barnavårdsman, stadsfullm.; Östlund, A. E., ombudsman; Thörn, Elin H. S. L., bitr. föreståndarinna, stadsfullm.

Sekreterare.

Anderson, K. E. H. (se nedan).

Expedition.

Regeringsgatan 11 B, 2 tr., C; t. 21 2169 (föreståndaren), 11 96 95 (expeditionen), 11 85 95 (assistenterna); mottagning för allmänheten: 9—14.

Föreståndare (4,800 kr.).

Anderson, K. E. H.

Två assistenter (4,140 kr.), en extra kontorsskrivare (3,120 kr.), ett extra kontorsbiträde (2,820 kr.), ett extra skrivbiträde (2,000 kr.), en extra vaktmästare (3,060 kr.).

Sabbatsbergs sjukhus.

Dalagatan 9 & 11, Va. (postgirokonto nr 1074); t. Sabbatsbergs sjukhus (växel); 32 47 91 (kontoret).

Mottagningstider (för intagning av patienter):

medicinska sjukdomar: alla dagar	11—12
kirurgiska	10—11
gynekologiska	14—14,30
öron-, näs- och halssjukdomar: alla dagar	8,30—9,30

ögonsjukdomar: vardagar 11,30—12, sön- och helgdagar 9,30—10.

Polikliniktider:

medicinska polikliniken	män: vardagar 13—13,30
	kvinnor: 10—10,30
kirurgiska polikliniken	10—11
gynekologiska polikliniken: vardagar	14—14,30
öron-	8,30—9,30
ögon-	11,30—12
foniatriska	måndagar, onsdagar och fredagar 11,30—12.

(Vid medicinska polikliniken mottagas i första hand patienter, som äro bosatta i andra delar av staden än Kungsholmen och Bromma.)

Besökstider:

allmänt rum: tisdagar, torsdagar och lördagar 14—15, sön- och helgdagar 13,30—15; halvenskiit rum: alla dagar 11—14, 18—19; helenskiit rum: alla dagar 10,30—16,30, 18—19; isolerings- och tuberkulospaviljongerna: onsdagar 14—15, sön- och helgdagar 13,30—15.

Expeditionstid: å sysslomanskantoret 9—15.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 133.

Sabbatsbergs sjukhus inrymmer sammanlagt 728 egentliga sjukhusplatser, fördelade på åtta avdelningar: två medicinska med 284, två kirurgiska med 259, en gynekologisk med 60, en (provisorisk) barnbördsavdelning med 28, en ögonavdelning med 40 samt en avdelning för öron-, näs- och halssjukdomar med 57

platser; dessutom finnas å sjukhusområdet en isoleringsbyggnad med 13, två sommarpaviljonger med 40, ett konvalescenthem med 60 samt en upptagningsanstalt med 17 platser (inalles sålunda 858 platser). Läkarskolan vid den gynekologiska avdelningen och avdelningen för öron-, näs- och halssjukdomar bestrides, i förening med klinisk undervisning åt medicine kandidater, av Karolinska institutets lärare i dessa ämnen, med biträde å gynekologiska avdelningen av en underläkare och en amanuens samt å öronavdelningen av tre amanuenser, samtliga avlönade av Karolinska institutet, ehuru med viss tilläggsersättning från staden.

Inom sjukhusets område ligger Isidor Dannströms konvalescenthem, vilket tillkommit på grund av testamenten av direktör Isidor Dannström och hans hustru, varigenom Sabbatsbergs sjukhusstyrelse år 1898 erhöi en summa av 140,000 kr. till upprättande av ett konvalescenthem för huvudsakligen konvalescenter från Sabbatsbergs sjukhus att förvaltas som en särskild fond och redovisas på samma sätt som andra sjukhuset tillkommande medel. Hemmet har 60 platser, varav 30 för män och 30 för kvinnor. Läkarskolan bestrides av sjukhusets läkare och vid hemmet äro anställda en sköterska, två sjukbiträden, två städerskor och en gårdskarl. I fråga om avgifter å konvalescenthemmet gälla samma bestämmelser som för sjukhuset.

Vid sjukhuset finnas inrättade polikliniker å kirurgiska, medicinska, gynekologiska, ögon- och öronavdelningarna. I anslutning till den sistnämnda har anordnats en foniatrik poliklinik för behandling av röst- och talrubbingar. Beträffande mottagningstider å poliklinikerna se ovan; rörande poliklinikavgifter se sid. 133. — Angående sexualhygieniska polikliniken vid Sabbatsbergs sjukhus se sid. 149.

Enligt ett mellan stadsfullmäktige och Svenska röda korset ingånget avtal angående upprättande och drivande av en sjuksköterskeskola vid Sabbatsbergs sjukhus, vilket avtal trädde i kraft den 1 okt. 1927, har röda korset förbundit sig att ställa för sjukvårdsarbetet inom Sabbatsbergs sjukhus erforderligt antal sjuksköterskeelever (f. n. 150) till förfogande, mot att staden tillhandahåller röda korset för sjuksköterskeskolan och elevhemmet erforderliga lokaler. I enlighet med nämnda avtal har staden bekostat uppförandet vid sjukhuset av ett personalhus, huvudsakligen avsett till sjuksköterskeelever. Elevhemmet har efter färdigställandet av staden ställts till stiftelsen Rödakorshemmets förfogande.

Vissa arbeten med om- och tillbyggnad av sjukhuset pågå.

Instruktioner m. m. Instruktioner och ordningsstadgar att gälla vid Sabbatsbergs sjukhus, antagna av dess styrelse 28 juli 1904. Kontrakt mellan Karolinska institutet och Stockholms stads hälsovårdsnämnd ang. gynekologisk klinik 22 aug. 1879. Kontrakt mellan Karo-

linska institutet och hälsovårdsnämnden ang. klinik för öronsjukdomar 15 okt. 1910. Stadgar för Isidor Dannströms konvalescenthem, antagna av hälsovårdsnämnden 13 nov. 1903. Avtal ang. upprättande och drivande av en sjuksköterskeskola vid Sabbatsbergs sjukhus, godkänt av SF 19 maj 1924 och av överstyrelsen för Svenska röda korset 16 jan. 1924.

Stat år 1936. Utgifter: 2,353,888 kr.; inkomster: 884,790 kr.

Styresman (arvode 2,200 kr.).

Simon, M. H. J. (se nedan).

Överläkare.

Wikner, R. P. E. (förordn. t. o. m. ³¹/₁₂ 1938), mottagningstid: 10,30—11, en vakant, å medicinska avd. (21); **Hybbinette, O. S.** (förordn. t. o. m. ²⁸/₂ 1937), mottagningstid: 10—10,30, **Giertz, K. H.** (förordn. t. o. m. ³¹/₁ 1938), mottagningstid: 8,30—9, å kirurgiska avd. (21); **Simon, M. H. J.** (förordn. t. o. m. ³¹/₃ 1944), mottagningstid: 11,30—12,30, å röntgenavd. (21); **Forsmark, E.** (förordn. t. o. m. ³⁰/₉ 1936), mottagningstid: 11—11,30, å ögonavd. (18).

Överläkare

(avlönade av Karolinska institutet).

Ahlström, E. O. M., mottagningstid: 12,30—13 (å gynekologiska avd.); **Holmgren, N. G.** Fson, mottagningstid: 10,30—11 (å öronavd.).

Extra överläkare

(arvode efter 7,800 kr. per år).

Salén, E. B., mottagningstid: 11—12 (å medicinska avd.).

Underläkare (5,700 kr.¹).

Karth, B. G., Nordenfors, B. G., två vakanta (å medicinska avd.); **Claes, D. O., Crafoord, C., Beckman, T. M., Lidström, F. O., Palmer, I., Dahlgren, L. O. S.** (å kirurgiska avd.); **Olson, G. F.** (å ögonavd.); **Ringertz, N. O. E.** (å patologiska avd.); **Lundström, C. E., Clausen, A. V.** (å röntgenavd.).

Extra underläkare

(arvode efter 5,700 kr. per år).

Juhlin-Dannfelt, C. H. G. (å medicinska avd.).

¹ Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlönningen höjas med 600 kr. Dessutom utgår till de å kirurgiska polikliniken tjänstgörande underläkarna särskilt arvode med sammanlagt högst 4,000 kr. per år, varå rörligt lönetillägg icke må beräknas, och till de å medicinska och ögonpoliklinikerna tjänstgörande underläkarna hälften av inflytande poliklinikavgifter.

SJD

Andre underläkare (3,000 kr.).

Måhlén, S. B., Boman, K. A., en vakant (å medicinska avd.); Lindblom, K. J. G. (å röntgen-avd.).

Poliklinikkläkare (3,000 kr.¹).

Eklund, N. G. (å medicinska polikliniken); Kågen, G. B. (å öronavdelningens foniatriiska poliklinik); Frenckner, F. J. P. (å öronpolikliniken).

Tre *assistentläkare* (oavlönade), två å kirurgiska och en å röntgenavd.; en *underläkare* och fyra *amanuenser* (avlönade av Karolinska institutet), underläkaren och en amanuens å gynekologiska avd. samt tre amanuenser å öronavd.²)

Extra läkare vid barnbördsavdelningen (7,000 kr.).

Vakant.

*Läkare för elektrokardiografiska undersökningar*³).

Værnéus, A. G.

*Läkare för endoscopiska undersökningar*³).

Frenckner, F. J. P.

Tandläkare (2,400 kr.).

Sundberg, S. E. G.

Obducent och patolog (5,500 kr.).

Bergstrand, K. J. H., stadsfullm.

Åtta *operationssköterskor* (7), två *röntgensköterskor* (7), två *extra röntgensköterskor* (2,640 kr.), *fyrtiotre sjuksköterskor* (därav en vid konvalescenthemmet) (6), *fyra laboratoriebiträden* (6), ett *fotografiskt biträde* å röntgenavd. (6), *nio extra sjuksköterskor* (2,400 kr.), en *förestånderska för journalexpeditionen* (6), ett *extra laboratoriebiträde* å patologiska avd. (2,400 kr.; halva avlöningen utgår från Karolinska institutet), en *extra sköterska* å foniatriiska polikliniken (2,400 kr.), *tre sjukgymnaster* (3,120 kr.), en *assistentköterska* (1,200 kr. jämte bostad och kost), *femtioen biträdande sjuksköterskor* (500 kr. jämte bostad och kost). — Tjugutvå *sjuksköterskebiträden* (1 a).

¹) Läkarna å medicinska polikliniken och å ögonpolikliniken äga därjämte uppbära hälften av inflytande poliklinikavgifter.

²) Till av Karolinska institutet avlönade underläkare och amanuenser å gynekologiska och öronavdelningarna utgår dessutom tilläggsersättning av stadens medel.

³) Anslag i staten 2,000 kr.

Predikant (2,000 kr.).

Wolffbrandt, E. G., komminister i Adolf Fredriks förs., tf.

En *organist* (240 kr.).

Syssloman (20).

Zettergren, E. R.; t. »Sabbatsbergs sjukhus»; mottagningstid: 10—12.

Bohållare (13).

Hägglund, B. A. K.

Kassör (4,020 kr.).

Holmberg, Olena.

Tre *kontorsskrivare* (2,880—2,460 kr.), ett *extra skrivbiträde* å kirurgiska polikliniken (1,980 kr.), ett *extra skrivbiträde* å öronavd. (1,770 kr.).

Maskinist (13).

Swedman, N. H.

Vaktmästare (7).

Andersson, A.; Jansson, C. O. K.; Almgren, G. V.

En *biträdande maskinist* (10), en *extra maskinist* (3,060 kr.), två *extra tapetserare* (3,300 kr.), en *snickare* (7), en *extra snickare* (3,300 kr.), en *reparatör* (6), fyra *vaktmästare* (6), en *husmoder* (8), en *köksförestånderska* (7), en *tvättförestånderska* (6), en *biträdande köksförestånderska* (4), en *biträdande tvättförestånderska* (3), en *baderska* (2), ett *extra ljusbehandlingsbiträde* (2,160 kr.), fyra *telefonbiträden* (2,520—2,160 kr.), ett *biträde* å röntgenavd. (2,340 kr.), en *portvakt* (1), en *biträdande portvakt* (1,500 kr.), en *extra reparatör* (3,000 kr.), ett *extra sjukvårdsbiträde* å öronavd. (2,340 kr.), ett *extra skriv- och mörkrumsbiträde* å röntgenavd. (1,920 kr.), ett *socialt biträde* (3,180 kr.). — Sex *eldare* (2 b), fem *sjukbärare* (2 a), tre *gårdskarlar* (2 a), två *manliga köksbiträden* (2 a), en *första kokerska* (1 d), två *kokerskor* (1 c), en *kallskänka* (1 b), sex *sömmerskor* (1 b), ett *första matsalsbiträde* (1 a), tjungen *tvättbiträden* (1 a), femton *köksbiträden* (1 a), *sjuttiotvå städerskor* (1 a), sex *strykerskor* (1 b), *nio första biträden* (1 b).

S:t Görans sjukhus.

Stadshagen, K. (postgirokonto nr 1083); t. »S:t Görans sjukhus» (våxel); 53 41 54 (kontoret).

Mottagningstider (för intagning av patienter):

invärtes sjukdomar: alla dagar 11—12
kirurgiska » » » 8,30—9,30

könsjukdomar

män: vardagar 12,30—13,30
 kvinnor: » 11,30—12,30

hudsjukdomar

män: » 12,30—13,30
 kvinnor: » 11,30—12,30

lungtuberkulos:

» 11—12

kirurgisk tuberkulos: vardagar 11,30

centrala röntgen- och ljusavdelningen:

vardagar 11—12

finseninstitutet:

» 12—13.

Polikliniktider:

invärtes sjukdomar: vardagar 11—12
 kirurgiska » » 8,30—9,30
 kirurgisk tuberkulos: onsdagar 16—17.

Besökstider:

för patienter å helenskt rum: alla dagar 10—18;
 för patienter å halvenskt rum: alla dagar
 11—13,30, 18—19;

för patienter å allmänt rum:

å medicinska och kirurgiska avd. samt å avd.
 för könsjuka och hudsjuka:

söndagar, tisdagar, torsdagar och lördagar
 14—15;

å tuberkulosavdelningarna:

söndagar och torsdagar 14—15.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se
 ovan sid. 133 samt beträffande viss poliklinisk
 behandling sid. 118.

Antalet vårdplatser vid S:t Görans sjukhus
 är f. n. 849, av vilka 194 komma på av-
 delningen för könsjukdomar, 62 på avdel-
 ningen för hudsjukdomar, 183 på avdelningen
 för lungtuberkulos, 106 på avdelningen för ki-
 rurgisk tuberkulos, 136 på medicinska avdel-
 ningen, 140 på kirurgiska avdelningen samt 28
 extra platser, inrymda i en isoleringsaviljong.

Å avdelningarna för köns- och hudsjukdomar
 finnas 36 platser för barn (därav 10 platser för
 spädbarn). Intagna barn i skolåldern erhålla å
 sjukhuset skolundervisning.

Förutom en röntgen- och ljusavdelning finnes
 vid sjukhusets avdelning för hudsjukdomar ett
 finseninstitut. Ersättning för behandling å
 nu nämnda institutioner utgår enligt särskilda av
 hälsovårdsnämnden fastställda grunder (jfr sid.
 132).

Vid sjukhuset hava upprättats en medicinsk och
 en kirurgisk poliklinik, vid vilka tillämpas
 samma avgifter som vid stadens övriga sjukhuspo-
 likliniker (se sid. 133). Angående en vid sjuk-
 huset upprättad poliklinik för köns- och hud-
 sjukdomar se sid. 120. Beträffande mottagnings-
 tider å sjukhusets polikliniker se ovan.

En av överläkarbefattningarna å avdelningen
 för köns- och hudsjukdomar uppehålls av pro-
 fessorn i syfilidologi vid Karolinska institutet,
 som där och å polikliniken, med biträde av en
 underläkare och en amanuens, båda avlönade av
 Karolinska institutet, meddelar undervisning åt
 medicine kandidater; sådan undervisning med-
 delas även av den av staden avlönade överläka-

ren för köns- och hudsjukdomar samt av en av
 poliklinikläkarna, båda i egenskap av biträdande
 lärare vid Karolinska institutet.

Vård av könsjuka inom Stockholm förekom-
 mer, förutom vid S:t Görans sjukhus, vid sjuk-
 huset Eira, Stockholms stads och läns
 sjukhus, ävensom vid vissa av staden anord-
 nade fristående polikliniker (se sid. 118).

Författningar. Instruktion för persona-
 len vid S:t Görans sjukhus, fastställd 17 dec.
 1913. Lag 20 juni 1918 ang. åtgärder mot
 utbredning av könsjukdomar, med ändr. Avtal
 mellan hälsovårdsnämnden och Karolinska institu-
 tet ang. klinisk undervisning i syfilidologi vid S:t
 Görans sjukhus, godkänt av k. m:t 22 maj 1925.

Stat år 1936. Utgifter: 2,307,230 kr.; in-
 komster: 829,700 kr.

Styresman (arvode 2,200 kr.).

Troell, N. A., tf. (se nedan).

Överläkare.

Lindstedt, E. F. (förordn. t. o. m. ³¹/₇ 1940),
 mottagningstid: 11,30—12, å medicinska avd.
 (21); Troell, N. A. (förordn. t. o. m. ³¹/₆
 1940), mottagningstid: 10—10,30, å kirur-
 giska avd. (21); en vakant, å avd. för köns-
 och hudsjukdomar (21); Westergren, A. V.
 A. (förordn. t. o. m. ³⁰/₄ 1944), mottagnings-
 tid: 11,30—12, å avd. för medicinsk tuber-
 kulos (21); en vakant, *tf.* Hindmarsh, J. H.,
 mottagningstid: 11,30—12, å avd. för kirurgisk
 tuberkulos (21); Westermarck, N. J. H. (för-
 ordn. t. o. m. ³⁰/₄ 1940), mottagningstid:
 11—12, å röntgen- och ljusavd. (21); Schau-
 mann, J. (förordn. t. o. m. ²⁸/₂ 1937), mot-
 tagningstid: 12—12,30, å finseninst. (18); en
 vakant, *tf.* Hellerström, S. C. A., å avd. för
 köns- och hudsjukdomar¹).

Underläkare (5,700 kr.²).

Holmström, P. G. H., en vakant (å medi-
 cinska avd.); Lindvall, E. S., Odén, O. E.,
 Kaijser, R. G. S. (å kirurgiska avd.); Tarras-
 Wahlberg, B. B.; Nordin, G. (å avd. för
 köns- och hudsjukdomar); Johansson, G. A.,
 Björkman, S. (å avd. för lungtuberkulos); Hede-
 nius, P. J., tf. (å avd. för kirurgisk tuber-
 kulos); Forssman, G. F., Ulfsparré, C. F. S.
 (å röntgen- och ljusavd.).

¹) Avlönad av Karolinska institutet.

²) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring
 kan avlöningen höjas med 600 kr. Dessutom
 utgår till de å medicinska och kirurgiska poli-
 klinikerna tjänstgörande underläkarna extra er-
 sättning av inflytande poliklinikavgifter.

SJD

Andre underläkare (3,000 kr.).

Holmberg, O. S. (å medicinska avd.).

Läkare vid medicinska polikliniken
(3,000 kr.).

Fredbärj, K. T.

En *underläkare* och en *amanuens* å syfilidologiska kliniken (avlönade av Karolinska institutet), en *assistentläkare* å avd. för medicinsk tuberkulos (oavlönad).

*Läkare för elektrokardiografiska undersökningar.*¹⁾

Værnéus, A. G.

Obducent och patolog (5,500 kr.).

Wahlgren, F. F.

Två *operationssköterskor* (7), två *röntgensköterskor* (7), en *översköterska* å finseninstitutet (6), en *röntgensköterska* å finseninstitutet (6), *tjugusju sjuksköterskor* (6), en *sköterska* å serologiska laboratoriet (6), tre *laboratoriebiträden* (6), fyra *sköterskor* å finseninstitutet (5), *tretton extra sjuksköterskor* (2,400 kr.), ett *fotografiskt biträde* å röntgen- och ljusavd. (2,580 kr.), en *röntgenassistent* (2,280 kr.), ett *operationsbiträde* (4), två *extra biträdande sjuksköterskor* (2,340—2,160 kr.), femton *assistent-sköterskor* (1,200 kr. utan rörligt tillägg, dessutom bostad och kost), tre *sjukgymnaster* (3,120 kr.), två *biträden för ljusbehandling* å tuberkulosavd. (1,800 kr.). — Etthundraåttio två *sjuksköterskebiträden* (1 a).

Predikant (1,800 kr.).

Norrländer, Å. H., komminister i S:t Görans förs.

Syssloman (20).

Thorell, G. A. S.; t. 53 41 54; mottagningstid 12—14.

Bokhållare (13).

Segervall, N. G.

Kassör (3,720 kr.).

Andersson, Inga J.

¹⁾ Anslag i staten 2,000 kr.

Två *kontorsskrivare* (7), tre *extra kontorsskrivare* (2,880—2,460 kr.), en *extra kontorsskrivare* å röntgen- och ljusavd. (2,280 kr.), ett *extra kontorsbiträde* å röntgen- och ljusavd. (1,980 kr.).

Maskinist (13).

Karlsson, G. O.

Vaktmästare (7).

Häll, H. Åson; Melanoz, G. Q.

En *biträdande maskinist* (3,660 kr.), en *extra snickare* (7), en *extra snickare* (2,880 kr.), två *vaktmästare* (6), en *extra vaktmästare* (3,060 kr.), ett *vaktmästarbiträde* (1,620 kr.), två *reparatörer* (6), en *extra målare* (2,880 kr.), en *badare* (5; för desinfektionsgöromål 240 kr.), en *husmoder* (8), en *köksförestånderska* (7), en *tvättförestånderska* (4), en *biträdande köksförestånderska* (4), en *extra biträdande husmoder* (2,400 kr.), ett *husmoders första biträde* (2,520 kr.), fyra *extra telefonister* (2,520—2,340 kr.), en *baderska* (2), en *portvakt* (3), en *portvakt* (1). — Sex *eldare* (2 b), tre *sjukbärare* (2 a), sex *gårdskarlar* (2 a), ett *manligt köksbiträde* (2 a), en *första kokerska* (1 d), ett *första matsalsbiträde* (1 c), tre *kokerskor* (1 c), tre *första biträden* (1 c), en *kallskänka* (1 b), fem *sömmerskor* (1 b), fyra *matsalsbiträden* (1 b), *tretton köksbiträden* (1 a), två *biträden vid linneförrådet* (1 a), *nitton städerskor* (1 a), tre *badbiträden* (1 a).

S:t Eriks sjukhus.

Fleminggatan 22. K. (postgirokonto nr 2034); t. »S:t Eriks sjukhus»; expeditionstid: 8,30—15 (lördagar och dag före helgdag 8,30—14); ang. särskilda avdelningar se nedan.

S:t Eriks sjukhus är fördelat på två avdelningar, en lasarettavdelning med 852 platser, varav 698 å medicinska avdelningen och 154 å kirurgiska avdelningen, samt en sjuksjukavdelning med 333 platser och en avdelning för alkoholister med 7 platser. Dessutom finnes vid sjukhuset (sedan år 1927) en kirurgisk poliklinik. Enligt med Karolinska institutet träffat avtal meddelas av två av läkarna å sjukhusets lasarettavdelning klinisk undervisning i medicin åt medicine kandidater.

Stat år 1936. Utgifter: 2,954,250 kr.; inkomster: 1,154,000 kr.

Styresman (arvode 2,200 kr.).

Sahlgren, E. J. A. (se nedan).

Lasarettssavdelningen.

Mottagningstid (för intagning av patienter): alla dagar 10—11; dessutom å polikliniken alla dagar 9—10 (för män) och 10—10,30 (för kvinnor), för olycksfall hela dygnet.
Besöksstider: tisdagar, torsdagar och lördagar 14—15, söndagar 13,30—15.
Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 133.

Västra sjukhuset.

Överläkare (21).

Lindbom, E. O. (förordn. t. o. m. $\frac{30}{6}$ 1938); mottagningstid: 11,30—12 (å medicinska avd.).

Överläkare (21).

Edholm, E. (förordn. t. o. m. $\frac{28}{2}$ 1938); mottagningstid: 11,30—12 (å kirurgiska avd.).

Extra överläkare (7,800 kr.).

Sandström, C.; mottagningstid: 11,30—12 (å röntgenavd.).

En *assistentläkare* (1,200 kr. jämte fri kost).

Underläkare (5 700 kr.¹).

Värnéus, A. G., Bluhm, I. L., Hafström, T. E. (å medicinska avd.); **Lindstedt, A. H., Elvin, J. S. H.** (å kirurgiska avd.); **Andersson, J. F. O., Nordqvist, L. G.** (å röntgenavd.).

Andre underläkare (3,000 kr.).

Moberger, J. T. (å kirurgiska avd.); **Lindgren, Å. G. H.** (å patologiska avd.).

Obducent och patolog (5,500 kr.).

Henschen, F.

Läkare för elektrokardiografiska undersökningar²).

Björnlöv, H. S. J.

Två *assistentläkare* (1,200 kr. jämte fri kost).

En *översköterska* (7), en *operationssköterska* (7), två *röntgensköterskor* (7), tjugufem *sjuksköterskor* (6), åtta *extra sjuksköterskor* (2,400 kr.), åtta *assistentköterskor*

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr. Dessutom utgår till de å kirurgiska avdelningen tjänstgörande underläkarna särskilt arvode med sammanlagt 600 kr. per år, varå rörligt lönetillägg ej må beräknas.

²) Anslag i staten 3,000 kr.

(1,200 kr.), ett *extra laboratoriebiträde* (2,400 kr.), ett *extra fotografbiträde* (2,100 kr.), ett *extra kontorsbiträde* (röntgen) (2,100 kr.), ett *extra kontorsbiträde* (journalarkivet) (1,980 kr.), en *sjukgymnast* (3,120 kr.), två *laboratoriebiträden* (2), en *baderska* (2). — Åttiosex *sjuksköterskebiträden* (1 a), sex *baderskebiträden* (1 a).

Östra sjukhuset

(sjukhuset omfattar endast medicinsk avd.).

Överläkare (21)

(dessutom undervisningsarvode från Karolinska institutet 4,000 kr.).

Vakant, *tf.* **Svartz, Nanna C.**; mottagningstid: 11,30—12.

Extra överläkare

(7,800 kr.; dessutom undervisningsarvode från Karolinska institutet 4,000 kr.).

Sahlgren, E. J. A.; mottagningstid: 12—12,30.

Extra överläkare (6,000 kr.).

Vakant, *tf.* **Berglund, H.**; mottagningstid: 11,30—12.

Underläkare (5,700 kr.¹).

Levin, N. K.; Danielsson, C. G.; Andersson, S. A.

Extra underläkare (5,700 kr.).

Ihre, B. J. E.

Läkare (3,000 kr.).

Samuelsson, C. S. (å avd. för öron-, näs- och halssjukdomar).

Tre *assistentläkare* (1,200 kr. jämte fri kost); två *amanuenser* (avlönade av Karolinska institutet).

En *översköterska* (7), tjugu *sjuksköterskor* (6), ett *laboratoriebiträde* (5), tio *extra sjuksköterskor* (2,400 kr.), ett *extra laboratoriebiträde* (2,400 kr.), en *sjukgymnast* (3,120 kr.), tio *extra assistentsköterskor* (1,200 kr.). — Sjuttio *sköterskebiträden* (1 a), tre *baderskebiträden* (1 a).

Sinnessjukavdelningen.

Besöksstid: torsdagar och söndagar 13—14.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 133.

Överläkare (21).

Eneström, H. E. (se även sid. 143) (förordn. t. o. m. $\frac{30}{11}$ 1936); mottagningstid: 11,30—12.

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr. per år.

Sjd

Underläkare (5,700 kr.¹).

Waller, G.; Reuterskiöld, S.

En *föreståndarinna* (8), fem *översköterskor* (7), en *extra översköterska* (2,460 kr.), tio *skötare* (7), en *skötare* (2,100 kr.), *fyrstiosju sköterskor* (5), *trettioen extra sköterskor* (1,860 kr.).

Predikant (3,600 kr.).

Heldt, T. E. O., pastor.

En *organist och försångare* (360 kr.).

Sysselman (21).

Svenson, S. A.; t. »S:t Eriks sjukhus»; mottagningstid: 9—11.

Kassör (4,020 kr.).

Ljunggren, f. von Hausswolff, Marie-Louise.

Bokhållare (13).

Grill, C.; Fors, T. K. R.; en vakant.

En *kontorsskrivare* (7), tre *extra kontorsskrivare* (4,140—2,340 kr.), ett *extra kontorsbiträde* (2,340 kr.).

Maskinist (13).

Larsson, V.

Vaktmästare (7).

Falk, A. L.; Svensson, J. A.; Svedberg, A.; Almgren, K. A.

Obduktionsvaktmästare (7).

Lätt, J. G.

Tre *biträdande maskinister* (10), en *reparatör* (6), två *vaktmästare* (6), tre *extra hantverkare* (3,480—2,640 kr.), två *extra vaktmästare* (3,060—2,700 kr.), en *extra reparatör* (2,820 kr.), en *tvätt- och arbetsförestånderska* (7), en *köksförestånderska* (7), två *underförestånderskor* (4), en *biträdande köksförestånderska* (1,920 kr.), en *överstaderska* (2,340 kr.), fyra *extra telefonister* (2,160—1,980 kr.), ett *vaktmästarbiträde* (1,200 kr.). — Elva *eldare* (2 b), en *automobilförare* (2 b), fyra *sjukbärare* (2 a), nio *gårdskarlar* (2 a), tre *kökskarlar* (2 a), en *första kokerska* (1 d), tre *kokerskor* (1 c), ett *första matsalsbiträde* (1 c), en *kallskänka* (1 b), fyra *första köksbiträden* (1 b), fyra *sömmerskor* (1 b), fyra *strykerskor* (21), två *första tvättbiträden* (1 b), tretton

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr. per år.

matsalsbiträden (1 b), femton *köksbiträden* (1 a), aderton *tvättbiträden* (1 a), sextio *städerskor* (1 a).

Maria sjukhus.

Wollmar Yxkullsgatan 25, Sö. (postgiro-konto nr 2056); t. 23 25 30 (växel).

Mottagningstid (för intagning av patienter): å medicinska avd.: alla dagar 9—10; å kirurgiska avd.: vardagar 11,30—12,30 (för kvinnor) och 13—14 (för män), sön- och helgdagar 9—10;

mottagningstid å polikliniken: vardagar 11,30—12,30 (för kvinnor) och 13—14 (för män).

Besökstider:

allmänt rum: söndagar, tisdagar, torsdagar, lördagar 14—15;

halvenskilt rum: alla dagar 11—14, 17—18;

helenskilt rum: alla dagar 11—18.

Expeditionstid: å sysslomanskantoret 9—14.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 133.

Maria sjukhus omfattar f. n. 283 vårdplatser, därav 178 å kirurgiska och 105 å medicinska avdelningen. — Stadskollegiets sjukhuskommitté har föreslagit, att sjukhuset framdeles nedläggas och att ersättning för de i sjukhuset befintliga vårdplatserna beredes å ett nytt centralsjukhus för de södra stadsdelarna.

Överläkarbefattningen å kirurgiska avdelningen uppehålls av ene professorn i kirurgi vid Karolinska institutet, som i samband därmed jämväl meddelar klinisk undervisning åt medicinska kandidater.

Vid sjukhuset är inrättad en kirurgisk poliklinik.

Instruktioner. Instruktioner för kommissarien (numera syssломannen) och predikanten vid Maria sjukhus, utfärdade av styrelsen 3 febr. 1876.

Stat år 1936. Utgifter: 1,081,900 kr.; inkomster: 470,450 kr.

Styresman (arvode 1,100 kr.).

Key, E. S. H. (se nedan).

Överläkare.

Tillgren, J. (förrordn. t. o. m. ³⁰/₁₁ 1944), mottagningstid: 10,30—11, å medicinska avd. (21); Åkerlund, Å. O. (förrordn. t. o. m. ³⁰/₄ 1935), mottagningstid: 9—9,30, å röntgenavd. (21); Key, E. S. H., mottagningstid: 13—13,30, å kirurgiska avd. (21)¹).

¹) Avlönas av Karolinska institutet.

Extra överläkare

(arvode efter 6,300 kr. per år).

Hellström, J. G. L. (å kirurgiska avd.).

Underläkare (5,700 kr.¹).

Åkesson, N. J. Settergren, F. H., Rödén, S. H. (å kirurgiska avd.); Håkanson, E. G., Sundgren, N. E. G. (å medicinska avd.); Wolke, K. K., en vakant (å röntgenavd.).

Andre underläkare (3,000 kr.).

Hall, H. J. (å medicinska avd.); Cedermark, J. H. (å kirurgiska avd.).

Tre assistentläkare (oavlönade), en å kirurgiska och två å medicinska avd., en assistentläkare (1,200 kr.) å röntgenavd.

Läkare för elektrokardiografiska undersökningar²).

Bjerlöv, H. S. J.

Obducent och patolog (4,000 kr.).

Wahlgren, F. F.

Fyra operationssköterskor (7), två röntgensköterskor (7), en extra röntgensköterska (2,640 kr.), femton sjuksköterskor (6), två extra sjuksköterskor (2,460—2,340 kr.), ett laboratoriebiträde (6), en laboratiesköterska (6), ett extra laboratoriebiträde (2,400 kr.), ett fotografbiträde å röntgenavd. (2,400 kr.), ett extra biträde å läkarexp. och journalarkiv (2,400 kr.), två massöser (3,120 kr.), sex assistentsköterskor (1,200 kr. utan rörligt tillägg, bostad och kost), trettio-två biträdande sjuksköterskor (500 kr., bostad och kost). — Femtioåtta sjuksköterskebiträden (1 a).

Predikant och organist (1,240 kr.).

Ankar, G. A., utn. kyrkoherde i Gustav Vasa förs.

Sysselman (19).

Olsson, E. V.; t. 23 25 30; mottagningstid: 9—11.

En kontorsskrivare (7), två extra skrivbiträden å röntgenavd. (2,160—1,770 kr.), två extra skrivbiträden å polikliniken (1,770 kr.).

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr. Dessutom utgår till de å kirurgiska polikliniken tjänstgörande underläkarna särskilt arvode med sammanlagt högst 4,000 kr. per år, varå rörligt lönetillägg icke må beräknas.²) Anslag i staten 3,600 kr.*Maskinist (13).*

Johnsson, S. A.

Vaktmästare (7).

Samuelsson, G. A.; Löfstedt, E. J.; Wiklund, E. O. A.

En husmoder (7), en biträdande husmoder (2,400 kr.), en köksförestånderska (7), en biträdande köksförestånderska (4), en baderska (2), en portvakt (1), en portvakt (1,200 kr.), ett portvaksbiträde (1,680 kr.). — Fyra eldare (2 b), tre sjukbärare (2 a), en gårdskarl (2 a), ett manligt köksbiträde (2 a), en första kokerska (1 d), tre kokerskor (1 c), ett första matsalsbiträde (1 c), ett första tvättbiträde (1 b), en kallskänka (1 b), ett första spisbiträde (1 b), fyra sömmerskor (1 b), ett matsalsbiträde (1 b), tolv städerskor (1 a), tio köksbiträden (1 a).

Åsö sjukhus.

Åsögatan 147, Sö. (postgirokonto nr 1084); t. 40 12 35, 41 42 20, 41 42 21 (växel); 43 09 60 (kontoret).

Mottagningstid (för intagning av patienter): varje dag 9—11.

Besöksstid: tisdagar, torsdagar, lördagar och söndagar 14—15.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 133.

Åsö sjukhus (f. d. provisoriska sjukhuset) rymmer f. n. 102 platser, fördelade på en våning för manliga patienter med 34 sängar och två våningar för kvinnliga patienter med 68 sängar. — Stadskollegiets sjukhuskommitté har föreslagit, att sjukhuset framdeles nedlägges och att ett motsvarande antal vårdplatser anordnas å ett nytt centralsjukhus för de södra stadsdelarna.

Instruktion. Instruktion för syssломannen vid [provisoriska sjukhuset], antagen av sjukhusets styrelse 12 nov. 1915.

Stat år 1936. Utgifter: 325,980 kr.; inkomster: 86,150 kr.

Styresman och överläkare (21)

(dessutom styresmansarvode 600 kr.).

Kahlmeter, T. G. (förordn. t. o. m. ³¹/12 1944); mottagningstid: 11,15—11,45.*Underläkare (5,700 kr.¹).*

Schnell, R. A.; Jonsson, E. W.

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

Sjd

*Andre underläkare*¹⁾ (1,500 kr.).

Malmberg-Wahlström, Annie M.

En assistentläkare (oavlönad).

Röntgenläkare (4,500 kr.).

Hansson, N. H.

Öronläkare (1,500 kr.).

Hambræus, C. M.

*Läkare för elektrokardiografiska undersökningar*²⁾.

Björlov, H. S. J.

*Obducent*³⁾.

Pettersson, A.

Fyra sjuksköterskor (6), ett laboratoriebiträde (6), två extra sjuksköterskor (2,400 kr.), en extra röntgensköterska (2,640 kr.), ett extra laboratoriebiträde (2,520 kr.), ett extra biträde för ljus- och elektricitetsbehandling (1,740 kr.), en sjukgymnast (3,120 kr.). — Tjuguet sjuksköterskebiträden (1 a).

Predikant (900 kr.).

Ahlfeldt, R. A., komminister i Katarina förs.

En organist och försångare (240 kr.).

Syssloman (16).

Johansson, K. E.; t. 41 42 20, 43 09 60; mottagningstid: 10—12.

En kontorsskrivare (7).

Vaktmästare (7).

Gazellus, A. H. L.

En vaktmästare (6), en extra värmeledningsskötare (3,060 kr.), en köksförestånderska (4), en baderska (2), en portvakt (1). — Tre sjukbärare (2 a), en kokerska (1 c), en sömmerska (1 b), ett biträde (1 b), ett biträde vid linneförrådet (1 b), ett matsalsbiträde (1 b), fyra köksbiträden (1 a), en städerska (1 a).

Norrtulls sjukhus.

Norrtullsgatan 14 (postadress: Stockholm 6); t. 23 28 50 (växel); 33 96 53 (kontoret direkt); kontorstid: 10—14.

Mottagningstid (för intagning av patienter): vardagar 10—11.

¹⁾ Förordnas under sex månader av året (vintermånaderna).

²⁾ Anslag i staten 1,800 kr.

³⁾ Anslag i staten 1,000 kr.

Telefontid (för förfrågningar om patienter): alla dagar 14—15.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 133.

Besökstider: se nedan.

I samband med stadens förvärv av vissa fastigheter vid Norrtullsgatan, varest tidigare Allmänna barnhusets barnhemssamfund varit inrymd (se kommunalkalendern för år 1933, sid. 151) förband sig staden enligt stadsfullmäktiges beslut den 19 okt. 1931 att intill dess en pediatrik klinik komme till stånd vid ett blivande rikssjukhus eller vid annan av Karolinska institutet godkänd sjukvårdsinrättning i Stockholm, dock högst intill den 1 juli 1941, inom nämnda fastigheter upprätthålla ett stadens sjukhus för barn med 70 vårdplatser. Därest av k. m:t så påfordras, skola 15 av dessa platser upplåtas åt barn, vilka icke äga hemortsrätt i Stockholm. Sjukvårdsanstalten skall av staden under ovan angivna tid upplåtas till Karolinska institutet för undervisningsändamål såsom institutets pediatrika klinik. Läkarevården skall bestridas av Karolinska institutet; dock skola vederbörande läkare jämväl erhålla arvoden från staden. Staden har vidare åtagit sig att under samma tid, som barnsjukhuset upprätthålles, jämväl upprätthålla en till sjukhuset ansluten pediatrik poliklinik.

I samband med träffandet av ovanberörda avtal förband sig staden jämväl att bereda vissa angivna befattningshavare vid Allmänna barnhuset motsvarande anställning vid det av staden upprättade barnsjukhuset.

Staden äger årligen från statsverket utkomma dels ett belopp av 60,000 kr. till bestridande av kostnaderna för barnsjukhuset, dels ett belopp av 5,700 kr. för upprätthållandet av den pediatrika polikliniken därstädes. Dessutom utgår till sjukhuset ett årligt bidrag av 50,000 kr. från Allmänna barnhusets Stockholmsfond (se sid. 236).

Ovan omförmälda sjukvårdsanstalt utgör barnavdelningen vid Norrtulls sjukhus.

I ifrågavarande fastigheter har jämväl anordnats en sinnessjukavdelning med f. n. 165 vårdplatser, samtliga avsedda för kvinnor.

Stat år 1936. Utgifter: 778,920 kr.; inkomster: 256,310 kr. (därav statsbidrag 65,700 kr.).

Styresman (arvode 1,000 kr.).

Wernstedt, W. E. (se nedan).

Barnavdelningen.

Besökstid: söndagar, tisdagar och torsdagar 14—15.

Överläkare

(3,500 kr.; dessutom avlöning från Karolinska institutet).

Wernstedt, W. E.

Underläkare

(3,300 kr.; dessutom avlöning från Karolinska institutet).

Magnusson, J. H.

Radiolog (2,000 kr.).

Jönsson, N. G.

Sju *sjuksköterskor* (2,400 kr.), *tjugufyra sköterskebiträden* (540 kr. jämte fri bostad och kost), *tio ammor* (620 kr.).*Sinnessjukavdelningen.*

T. 23 28 50.

Besökstid: söndagar, tisdagar och torsdagar 13,30—14,30.*Överläkare* (2,000 kr.).

Eneström, H. E. (se St Eriks sjukhus).

En *föreståndarinna* (8), *tre extra föreståndarinnor* (2,880—2,220 kr.), *tjugufem sköterskor* (5), *sju extra sköterskor* (2,640—1,500 kr.), *tre sköterskeelever* (1,380 kr.).*Predikant* (900 kr.).

Wiklund, E. V., komminister i Matteus förs.

Sysselman (16).

Alström, H.; mottagningstid: 9—11.

Bokhållare (6,180 kr.).

de Berg, C. F. A.

En *kontorsskrivare* (5,190 kr.), en *kontorsskrivare* (2,325 kr.), en *maskinist* (3,900 kr.), en *vaktmästare* (2,400 kr.), en *köksförestånderska* (3,060 kr.), en *portvakt* (2,730 kr.), ett *vaktmästarbiträde* (1,200 kr.). — Fem *eldare* (2 b), *tre gårdskarlar* (2 a), en *första kokerska* (1 d), en *mjölkkokersföreståndarinna* (1 d), en *kokerska* (1 c), *två kokerskor* (1 b), en *kallskänka* (1 b), *två matsalsbiträden* (1 b), en *husa* (1 b), en *sömmerska* (1 b), en *portvakt* (1 a), ett *telefonbiträde* (1 a), ett *laboratoriebiträde* (1 a), *tio städerskor* (1 a), ett *badbiträde* (1 a), ett *tvättbiträde* (1 a), *sex köksbiträden* (1 a), *sex sköterskebiträden* (1 a).**Barnsjukhuset Simon och Mathilda Sachs' minne.***Årstalunden*, Sö. (postgirokonto nr 1071); t. 43 70 64 (växel); 43 11 98 (kontoret); 43 14 14 (avd. I); 43 65 64 (avd. II).*Mottagningstid* (för intagning av patienter samt å polikliniken): vardagar 11,30—12,30.*Besökstid:* söndagar och onsdagar 12,30—13,30.*Sjukvårds- och poliklinikavgifter:* se ovan sid. 133.

Sjukhuset, som upprättats genom en donation den 12 febr. 1907 å 400,000 kr. av stärbhusdelägarna efter framlidne generalkonsuln Simon Sachs och hans maka Mathilda Sachs, är avsett för späda barn. Sjukhuset har 46 platser för sjuka barn, 8 platser för ambarn och 6 platser för medföljande digivande mödrar. Vid sjukhuset har även inrättats en poliklinik.

Sjukhuset bör enligt donationsbestämmelserna förvaltas av en styrelse, bestående av högst sju ledamöter. Styrelsen utses av stadsfullmäktige, men donatorerna äga under sin livstid utse tre ledamöter. Enligt beslut av stadsfullmäktige utses styrelsen för en tid av ett år i sänder.

Stat år 1936. Utgifter: 167,980 kr.; inkomster: 54,300 kr. (därav 5,700 kr. ränta å donationsmedel).*Styrelse.*Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru, *Fürstenberg*, A., livmedikus, vice ordf., *Ivarsson-Pauli*, R. Gulli, prakt. läkare, *Tengbom*, I. J., generaldirektör (valda av stadsfullmäktige); *Ernberg*, J. H., överläkare, *Sachs*, J. E., generalkonsul, ordf. och kassaförvaltare, *Heyman*, f. Thiel, Agda, fru (valda av donatorerna).*Revisorer.*

Sjukhusets räkenskaper och förvaltning granskas av samma revisorer, som äro utsedda för hälsovårdsnämndens räkenskaper och förvaltning (se sid. 113).

Styresman och överläkare (19)

(dessutom styresmansarvode 600 kr.).

Ernberg, J. H. (förrordn. t. o. m. ³¹/s 1939); mottagningstid: kl. 10.*Underläkare* (5,700 kr.¹).

Fritsch, P. W.

Andre underläkare (3,000 kr.).

Sternér, L. G.

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr. Underläkaren uppbär dessutom hälften av inflytande poliklinikavgifter samt ett arvode av 400 kr. för undervisning åt sjuksköterskeelever.

Sjd

En *obducent* (600 kr.), en *assistentläkare* (oavlönad).

Tre *sjuksköterskor* (6), en *extra sjuksköterska* (2,400 kr.), två *assistentköterskor* (1,200 kr. jämte bostad och kost), fjorton *sjuksköterskeelever* (bostad och kost), åtta *ammor* (dagarvode jämte bostad och kost). — Två *sjuksköterskebiträden* (1 a).

Predikant (420 kr.).

Vakant.

Syssloman (1,500 kr.).

Hägglund, B. A. K. (se sid. 136); mottagningstid: måndagar och onsdagar 12—14, fredagar 12—14 och 18—19.

En *husmoder* (7), en *värmelednings-skötare*, tillika *gårdskar* (6). — En *första kokerska* (1 d), ett *första köksbiträde* (1 b), en *sömmerska* (1 b), två *köksbiträden* (1 a), ett *mjölkköksbiträde* (1 a), fyra *städerskor* (1 a), en *portvakt* (1 a).

Södra barnbördshuset.

Wollmar Yxkullsgatan 27, Sö. (postgiro-konto nr 2057); t. »Södra barnbördshuset».

Mottagningstid: patienter intagas alla tider på dygnet.

Besökstider: å allmänt rum måndagar, onsdagar, fredagar och söndagar 12—13 samt 18,30—19 endast för mannen; å hel- och halvskilt rum måndagar, onsdagar, fredagar och söndagar 11—13 samt alla dagar 18,30—19,30 endast för mannen.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 133.

Antalet sängplatser vid Södra barnbördshuset är f. n. 111; dessutom finnas 15 förlösningss-platser.

I samband med barnbördshuset är anordnad en statens anstalt för barnmorskeundervisning. Genom en överenskommelse år 1905 har staden åtagit sig att mot ett årligt bidrag av 5,000 kr. hålla lokaler för undervisningen och bostäder åt eleverna (f. n. 60 till antalet). Anstaltens överlärare och barnmorskelärare äro överläkare och biträdande läkare vid barnbördshuset.

Stadskollegiets sjukhuskommitté har föreslagit, att Södra barnbördshuset framdeles nedlägges och att ersättning för sjukhusets vårdplatser beredes inom ett nytt centralsjukhus för de södra stadsdelarna.

Författningar. K. stadga för barnmorskeundervisningen 19 aug. 1921, med ändr. 29 juni 1926 och 1 nov. 1929. Chefens för ekle-siastikdepartementet ämbetskrivelse 9 juni 1905

ang. anordnande av barnmorskeundervisning vid Södra barnbördshuset m. m.

Stat år 1936. Utgifter: 513,975 kr.; inkomster: 165,700 kr. (därav statsbidrag 5,000 kr.).

Styresman och överläkare

(som överlärare vid barnmorskeläroanstalten av-lönad av staten, styresmansarvode 600 kr.).

Lundqvist, E. B.

Biträdande läkare

(som barnmorskelärare avlönad av staten).

Holtz, A. G. F.

Underläkare (5,700 kr.¹).

Domeij, J. E. G.; Insulander, Margit H. A.

En *obducent* och *patolog* (800 kr.), en *assistentläkare* (oavlönad).

En *operationssköterska* (7), sju *barn-morskor* (6) (därav en förordnad som överbarn-morska och en som assistentbarnmorska; dessa åtnjuta särskilt lönetillägg från statsverket), sex *sköterskor* (6), en *extra barnmorska* (2,400 kr.), två *extra sköterskor* (2,400 kr.), en *extra polikliniksköterska* (2,400 kr.), en *assistentköterska* (2,280 kr.), fyra *sköterske-biträden* (1 a).

Prästerligt biträde (1,500 kr.).

Ankar, G. A., utn. kyrkoherde i Gustav Vasa förs.

Syssloman.

Olsson, E. V. (se Maria sjukhus).

Bokhållare (13).

Sunne, C. N.

En *kontorsskrivare* (7).

Maskinist.

Johnsson, S. A. (se Maria sjukhus).

Vaktmästare (7).

Kåhrling, K. J. O.

En *biträdande maskinist* (10), en *hus-moder* (gemensam med Maria sjukhus) (7), en *köksföreständerska* (gemensam med Maria sjukhus) (7), två *portvakter* (1,440 kr.). — Två *eldare* (2 b), två *gårdskarlar* (2 a), två *sömmerskor* (1 b), ett *arbetsbiträde* (1 a), tolv *städerskor* (1 a).

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

Söderby sjukhus.

Söderby, Uttran (postgirokonto nr 13304); t. Tumba 3 14 (kontoret); Tumba: »Söderby sjukhus» (växel).

Mottagningstid (för intagning av patienter): vardagar 10—11.

Besökstid: alla dagar 12—15.

Expeditionstid: å sysslomanskontoret 8—15,30.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 133.

Sjukhuset, som är uppfört å stadens egendom Söderby i Salems socken, är avsett att mottaga medellösa med hemortsrätt i Stockholm men även, om sådant utan men för sjukhusets egentliga uppgift låter sig göra, mindre bemedlade lungotsjuka i alla stadier å 404 platser i allmänt rum samt 40 platser i enskilda och halvanskilda rum. Dessutom äger sjukhusdirektionen rätt att i särskilda fall medgiva intagning å sjukhuset av i Stockholm bosatta men där ej hemortsrättigade personer. Sjukhuset är uppdelat på två sjukavdelningar, var och en med en överläkare som chef.

Till driftskostnader för tuberkulosjukvård vid stadens tuberkulosanstalter utgår statsbidrag med 1,75 kr. per dag och patient å allmänt rum. I 1936 års stat hava dessa statsbidrag upptagits till ett belopp av 335,900 kr.

Författningar. K. kung. 28 juni 1918 ang. statsbidrag till driftskostnaderna vid tuberkulosjukvårdsanstalter, med ändr.

Stat år 1936. Utgifter: 1,042,385 kr.; inkomster: 356,500 kr.

Styresman (arvode 1,300 kr.).

Gullbring, A. G. (se nedan).

Överläkare (25).

Gullbring, A. G. (förordn. t. o. m. ³⁰/₉ 1936), mottagningstid: 12—13; *Leffler, J. K. F.* (förordn. t. o. m. ³¹/₁₂ 1936), mottagningstid: 12,30—13.

Underläkare

(5,700 kr.¹), fri kost eller ersättning därför).

Hallander H. O. H.; Hultin, E. J. E.; Tisell, H. F. A.; Mossberg, E. G. H.

Läkare å röntgenavdelningen

(1,500 kr.).

Överläkarna.

Extra läkare

för behandling av halstuberkulos (2,000 kr.).

Erici, E. V.

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

Tandläkare (3,000 kr.).

Burman, B.

Sjutton *sjuksköterskor* (6), en *sköterska* å röntgenavd., tillika *operationsbiträde* (6), fyra *extra sjuksköterskor* (2,400 kr.). — Sextiofem *sjuksköterskebiträden* (1 a).

Predikant och organist (1,560 kr.).

Uddin, K. J. R., kyrkoherde i Markim.

Sysselman (19).

Herrman, N. V. A.; t. Tumba: »Söderby sjukhus» och 3 14; mottagningstid: 12—14.

Bokhållare (13).

Johansson, E. V.

En *kontorsskrivare* (7), ett *extra skrivbiträde* (1,860 kr.).

Maskinist (13).

Malmberg, K. L.

Vaktmästare (7).

Holmberg, H. A.; Lindell, B. J. W.

En *biträdande maskinist* (10), en *extra biträdande maskinist* (3,420 kr.), två *snickare* (7), en *målare* (7), en *reparatör* (6), en *trädgårdsmästare* (6), en *extra automobilförare* (3,090 kr.), en *extra tapetserare* (3,300 kr.), en *kusk* (4), en *nattvakt* (4), en *husmoder* (7), en *köksförestånderska* (7), en *tvättförestånderska* (4), en *biträdande köksförestånderska* (4), två *baderskor* (2), en *portvakt* (1). — Sex *eldare* (2 b), fem *gårdskarlar* (2 a), ett *manligt köksbiträde* (2 a), en *första kokerska* (1 d), två *kokerskor* (1 c), ett *första matsalsbiträde* (1 c), fem *matsalsbiträden* (1 b), en *kallskänka* (1 b), ett *första tvättbiträde* (1 b), två *strykerskor* (1 b), tre *sömmerskor* (1 b), ett *första biträde* (1 b), fjorton *köksbiträden* (1 a), nio *tvättbiträden* (1 a), nio *staderskor* (1 a).

Sanatoriet vid Hamra.

Tullinge (postgirokonto nr 13303); t.

Tumba 35.

Sanatoriet, som uppförts av ab. Separator å mark, tillhörig egendomen Hamra i Botkyrka socken och som av bolaget under ett tjugotal år använts såsom sanatorium för dess arbetare, inköptes av staden år 1923. Sanatoriet är avsett för vård av tuberkulösa barn och har 37 vårdplatser. En vid sanatoriet upprättad skola står under folkskoledirektionens uppsikt och ledning.

Sjd

Stat år 1936. Utgifter: 59,456 kr.; inkomster: 11,450 kr.

Styresman och överläkare (780 kr.).

Gullbring, A. G. (se Söderby sjukhus).

Redogörare (400 kr.).

Herrman, N. V. A. (se Söderby sjukhus).

Föreståndarinna (6).

Gradelius, Märta.

En *lärrarinna* (5), en *värmelednings-skötare och gårdskar* (2,880 kr.). — En *kokerska* (1 c), två *köksbiträden* (1 a), fem *sköterskebiträden* (1 a).

Barnsanatoriet Tjärnan.

Tjärnan, Kullsveden; t. Säter 11.

Barnsanatoriet Tjärnan (f. d. kronprinsessan Margaretas vårdanstalt för tuberkulösa barn) i Tjärnans by, cirka fem km från Säter, är avsett för fattiga, tuberkulösa barn från Stockholms stad i en ålder ej överstigande 12 år och med utsikt till fullt tillfrisknande eller åtminstone avsevärd förbättring. Sanatoriet, som förvaltas av en av sjukhusdirektionen utsedd styrelse, kan numera rymma 100 barn.

Vårdavgiften utgör 2 kr. per dag.

Stat år 1936. Utgifter: 201,205 kr.; inkomster: 75,910 kr. (därav 4,300 kr. ränta å donationsmedel).

Styrelsens ledamöter

(arvoden: styresmannen 1,620 kr., andre styrelseledamöten 700 kr.).

Franzén, A. K., sjukhusdirektör, styresman (se nedan); Anderson, Knut H., tjänsteman, stadsfullm.

Redogörare (900 kr.).

Lundberg, I., kamrerare.

Styresman.

Franzén, A. K. (se ovan).

Läkare (4,000 kr.).

Berg, S.; t. Säter 39; mottagningstid: tisdagar och fredagar 15—17.

En *föreståndarinna* (3,300 kr.), en *maskinist* (3,360 kr.), en *befallningsman* (3,000 kr.), en *skomakare* (1,800 kr.), en *lärrarinna* (1,980 kr.), två *sjuksköterskor* (2,820—2,340 kr.), en *eldare* (2,160 kr.), en *kokerska* (1 c), en *bagerska* (1 c), ett *första biträde* (1 b), tio *sköterskebiträden* (1 a), ett *baderskebiträde* (1 a), fyra *köksbiträden* (1 a), två *tvättbiträden* (1 a), två *städerskor* (1 a).

Epidemisjukhuset.

Beträffande Epidemisjukhuset, som sorterar under hälsovårdsnämnden, se sid. 117.

Sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus.

Rörande detta för staden och Stockholms län avsedda sjukhus, som icke är upptaget på stadens stat och icke sorterar under sjukhusdirektionen, se sid. 329.

Stockholms stads sinnessjukhus.

(Beträffande den av sjukhusdirektionen omhändertahda öppna vårderna av psykiskt sjuka se nedan sid. 150.)

Enligt år 1925 mellan staten och staden ingånget avtal angående sinnessjukvårdens ordnande, vilket avtal trädde i kraft den 1 jan. 1926, har staden åtagit sig att för framtiden (med vissa undantag) ombesörja och bekosta hela sin sinnessjukvård, mot viss ersättning härför av statsverket. I 1936 års stat har denna ersättning upptagits till ett belopp av 1,835,000 kr.

Stadens under sjukhusdirektionen lydande sinnessjukhus äro f. n. följande: Beckomberga, Långbro och Rånäs sjukhus. Dessutom finnas (jfr ovan) särskilda sinnessjukavdelningar vid S:t Eriks och Norrtulls sjukhus, vilka ävenledes stå under sjukhusdirektionens förvaltning. Slutligen besörjer staden vård av sinnessjuka genom utackordering i s. k. familjevård m. m. (stadens öppna vård av psykiskt sjuka; se sid. 150).

Författningar. Sinnessjuklag 19 sept. 1929, med ändr. K. stadga ang. sinnessjukvården i riket 19 sept. 1929, med ändr. Avtal mellan staten och Stockholms stad ang. sinnessjukvårdens ordnande, godkänt av k. m:t 18 dec. 1925 och av SF 19 okt. 1925. Särskilda bestämmelser ang. Stockholms stads sinnessjukhus, fastställda av k. m:t 6 dec. 1935.

Beckomberga sjukhus.

Postadress: Ängby; t. Bromma kyrka 244, 245, 246, 247, 248, 249, 251, 252 (växel).

Mottagningstid (för överläkarna): vardagar 13—14.

Besökstid: tisdagar, torsdagar och söndagar 13—14.

Expeditionstid: å sysslomanskontoret 9—14.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 133.

Förfrågningar ang. patienter besvaras av resp. föreståndarinna dagligen 14—15.

Beckomberga sjukhus, uppfört å den staden tillhöriga egendomen Beckomberga i Bromma,

omfattar 1,604 vårdplatser. Det har upprättats huvudsakligen för fullgörande av den staden jämlikt år 1925 med staten träffat avtal åvilande skyldigheten att övertaga vården av de förut å statshospital intagna, i huvudstaden hemortsberättigade sinnessjuka.

Stat år 1936. Utgifter: 3,284,620 kr.; inkomster: 1,041,000 kr.

Styresman och överläkare (26)

(dessutom styresmansarvode 3,000 kr.).

Wiesel, F. S.; t. Bromma kyrka 235.

Överläkare (24).

Rabe, K. A. H.; Wohlfahrt, C. S. S.

Biträdande läkare (22).

Torbring, E. A.; Sjögren, P. V. H.; Rosenström, E. V.

Underläkare

(5,700 kr.¹), fri kost eller ersättning därför).

Regnér, G. E.; Adell, J. A. G.; Ehrensward, N. J. G., frih.; en vakant.

Fyra föreståndarinnor (8), femtiotvå skötare (7), fyrtio översköterskor (7), fyra första sköterskor (6), etthundrasjuttiofyra sköterskor (5), en extra kurator (2,580 kr.), nitton extra översköterskor (2,640 kr.), en extra uppsyningsman (3,900 kr.), trettiosex extra skötare (2,100 kr.), etthundratjuguen extra sköterskor (1,800 kr.), tio skötareelever (1,680 kr.), femton sköterskeelever (1,380 kr.).

Predikant (900 kr.).

Ström, B. G. A., kyrkoadjunkt i Bromma förs. En organist (360 kr.).

Syssloman (21).

Ramgren, E. G.; t. Bromma kyrka 236; mottagningstid: 9—11.

Bokhållare (13).

Ellnert, E. F.

Kassör (11).

Sandström, A. P.

Tre kontorsskrivare (7), en extra bokhållare (4,200 kr.), ett extra kontorsbiträde (1,980 kr.).

Maskinist (14).

Torstensson, A. H.

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

Vaktmästare (7).

Brolin, P. E. H.

En biträdande maskinist (10), en maskinist (7), en trädgårdsmästare (10), fem hantverksföreståndare (9), en förråds-mästare (8), en automobilförare (8), en automobilförare (7), tre hantverkare (7), tre reparatörer (6), en portvakt (2), en köksförestånderska (7), en husmoder (7), en arbetsförestånderska (6), en tvättförestånderska (5), en köksförestånderska (4; lön enligt grupp 7), en extra bokbindare (2,700 kr.), en extra skomakare (2,640 kr.), en extra reparatör (2,400 kr.), en extra vaktmästare (2,580 kr.), en extra portvakt (1,440 kr.), en extra arbetsförestånderska (2,400 kr.), en extra biträdande tvättförestånderska (1,860 kr.), fyra telefonbiträden (1,860 kr.). — Sju eldare (2 b), en automobilförare (2 b), fyra gårdskarlar (2 a), tre manliga köksbiträden (2 a), en första kokerska (1 d), två kokerskor (1 c), ett första matsalsbiträde (1 c), en källskänka (1 b), ett spisbiträde (1 b), nio matsalsbiträden (1 b), två arbetsbiträden (1 a), aderton köksbiträden (1 a), tre sömmerskor (1 b), tre strykerskor (1 b), tjugu tvätterskor (1 a), fyrtionio städerskor (1 a).

Långbro sjukhus.

Långbro, Älvsjö 1 (postgirokonto nr 1096), t. 8 + 50162, 8 + 50163, Älvsjö 680, 681 (växel); 40 66 10 (överläkaren); 40 66 16 (kontoret).

Mottagningstid. Intagning av patienter sker alla tider på dygnet. Upplysningar ang. de sjuka lämnas dagligen kl. 12,15—13,15.

Besökstid: söndagar, tisdagar och torsdagar 12,30—13,30.

Expeditionstid: å sysslomanskontoret 8—15,30.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 133.

Långbro sjukhus omfattar f. n. 840 vårdplatser. Sjukhuset är uppdelat på två avdelningar, under ledning av tvenne överläkare.

Författningar. Ordningsregler för Långbro sjukhus, fastställda av sjukhusets styrelse 15 dec. 1910. Instruktion för syssломannen vid Långbro sjukhus, fastställd av sjukhusets styrelse 18 maj 1911. Instruktioner för ekonomi- och sjukvårdspersonal vid Långbro sjukhus, fastställda av sjukhusets styrelse 3 aug. 1911.

Stat år 1936. Utgifter: 2,403,110 kr. (därav att täckas med lånemedel 83,000 kr.); inkomster: 740,775 kr.

SjD

Styresman och överläkare (26)

(dessutom styresmansarvode 1,300 kr.).

Stenberg, S. O. (förordn. t. o. m. ³¹/₇ 1942);
t. 40 66 10, 8 + 5 01 62, 8 + 5 01 63, Älvsjö
6 80, 6 81; mottagningstid: 13—14.

Överläkare (24).

Hubert, B. T. H.; t. 8 + 5 01 62, 8 + 5 01 63, Älvsjö 6 80, 6 81; mottagningstid: 12,15—13.

Biträdande läkare (22).

Abramson, D.; **Hellberg, K. V.,** tj. (se sid. 150), **tf. Sehlstedt, C. P.;** t. 8 + 5 01 62, 8 + 5 01 63, Älvsjö 6 80, 6 81.

Underläkare

(5,700 kr.¹), fri kost eller ersättning därför).

Sehlstedt, C. P., tj. (se ovan), **tf. Grönwald, A. J. F.;** **Lundquist, G. A. R.;** en vakant; t. 8 + 5 01 62, 8 + 5 01 63, Älvsjö 6 80, 6 81.

En *uppsyningsman* (10), en *extra kurator* (2,580 kr.), tre *föreståndarinnor* (8), nio *förste skötare* (8), fyrtiotre *skötare* (7), trettio *översköterskor* (7), aderton *första sköterskor* (6), nittio *sköterskor* (5), tjuguatta *extra skötare* (2,100 kr.), en *extra sjuk-sköterska* (2,400 kr.), femtioåtta *extra sköterskor* (1,800 kr.), fem *skötareelever* (1,680 kr.), åtta *sköterskeelever* (1,380 kr.).

Predikant (900 kr.).

Hassler, J. E. A., kyrkoadjunkt i Brännkyrka förs.

En *organist* (360 kr.).

Syssloman (20).

Mathson, E. C. A. F.; t. 8 + 5 01 62, 8 + 5 01 63; mottagningstid: 12—14.

Bokhållare (13).

Holst, K. G.

Två *kontorsskrivare* (7), en *extra kassör* (3,540 kr., misräkningspengar 450 kr.), en *extra kontorsskrivare* (2,460 kr.), ett *kontorsbiträde* (2,100 kr.).

Maskinist (13)

(dessutom för verkmästargöromål 600 kr.).

Bohman, G. A.

Vaktmästare (7).

Tingström, H. K. O.; **Andersson, A. F.**

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

En *biträdande maskinist* (10), en *extra biträdande maskinist* (3,360 kr.), en *trädgårdsmästare* (10), sju *hantverksföreståndare* (9), en *automobilförare* (8), en *automobilförare* (7), fyra *hantverkare* (7), en *extra hantverkare* (2,640 kr.), en *vaktmästare* (6), två *reparatörer* (6), ett *trädgårdsbiträde* (4), en *nattvakt* (4), två *portvakter* (2), en *köksförestånderska* (7), en *husmoder* (7), en *arbetsförestånderska* (6), en *tvättförestånderska* (5), en *biträdande köksförestånderska* (4), en *telefonist* (2,520 kr.), en *biträdande tvättförestånderska* (2,340 kr.), en *biträdande arbetsförestånderska* (1,980 kr.). — Nio *eldare* (2 b), tre *automobilförare* (2 b), fyra *gårdskarlar* (2 a), två *manliga köksbiträden* (2 a), ett *första matsalsbiträde* (1 c), en *första kokerska* (1 d), två *kokerskor* (1 c), två *strykerskor* (1 b), en *kallskänka* (1 b), två *första biträden* (1 b), sju *matsalsbiträden* (1 b), en *sömmerska* (1 b), sjutton *städerskor* (1 a), ett *portvaksbiträde* (1 a), ett *arbetsbiträde* (1 a), tio *tvättbiträden* (1 a), fjorton *köksbiträden* (1 a).

Sinnessjukavdelningarna vid S:t Eriks och Norrtulls sjukhus.

Beträffande sinnessjukavdelningen vid S:t Eriks sjukhus (333 vårdplatser) och sinnessjukavdelningen vid Norrtulls sjukhus (160 vårdplatser) se sid. 139 och 143.

Rånäs sjukhus.

Rånäs; t. Rånäs 17 (föreståndarinnan), Rånäs 18 (styresmannen).

Sjukvårdsavgifter: se sid. 133.

Besökstid: torsdagar och lördagar 13—14.

Rånäs sjukhus, som är inrymt i den av staten inköpta egendomen Rånäs slott i Fasterna socken, Stockholms län, har plats för 105 kvinnliga patienter.

Stat år 1936. Utgifter: 170,288 kr.; inkomster: 43,250 kr.

Styresman och läkare (7,700 kr.).

Fogelgren, G. N.

Syssloman.

Alström, H. (se Norrtulls sjukhus).

En *föreståndarinna* (8), en *extra översköterska* (2,640 kr.), tio *sköterskor* (5), nio *extra sköterskor* (1,800 kr.), en *arbetsförestånderska* (5). — En *värmeledningsskötare* och *automobilförare* (2 b), en *gårdskarl* (2 a), en *första kokerska* (1 d), en *kokerska* (1 c), tre *köksbiträden* (1 a), ett *matsalsbiträde* (1 b).

Sabbatsbergs upptagningsanstalt för hastigt insjuknade.

Dalagatan 9 & 11, Va.; t. »Sabbatsbergs sjukhus».

Upptagningsanstalten är avsedd för tillfällig vård av sjuka personer, som av en eller annan orsak äro i behov av att snarast möjligt intagas å sjukvårdsanstalt men på grund av gällande bestämmelser eller till äventyrs av brist på plats icke kunna till vård av dessa sjukhus omedelbart emottagas. Sjuk, som är försedd med remiss till inrättning för kroniskt sjuka eller av läkare utfärdad intyg om behov av vård å dylik inrättning, må dock icke å anstalten emottagas, så framt icke sjukdom tillstött, som kräver oförförjlig vård. För att å upptagningsanstalten intagas skall den sjuke vara dit införd av polisman eller dit remitterad av sjukhusdirektören eller fattigvårdsdirektören, och skall dylik sjuk emottagas alla tider på dygnet. Sjukhusdirektionen äger att förordna en av underläkarna vid Sabbatsbergs sjukhus att under inseeende av vederbörande överläkare bestrida läkarevården vid anstalten.

Upptagningsanstalten är inrymd i en byggnad, innehållande ett större sjukrum för män med 8 platser, tre mindre sjukrum för kvinnor med 5 platser, 4 isoleringsrum för oroliga patienter, jämte badrum, sköterskerum m. m.

Reglemente. Hälsovårdsnämndens reglemente för upptagningsanstalterna för hastigt insjuknade 28 sept. 1901.

Stat år 1936. Utgifter: 21,709 kr.

Läkare.

Se Sabbatsbergs sjukhus (sid. 135).

En *sköterska* (6). — Fyra *sjukvårdsbiträden* (1 a).

Syssloman.

Se Sabbatsbergs sjukhus (sid. 136).

Sexualhygieniska polikliniken vid Sabbatsbergs sjukhus.

Mottagningstider: onsdagar 18—19, lördagar 8,30—9,30.

Poliklinikavgifter: se ovan sid. 133.

Sedan hälsovårdsnämnden, i anledning av i motion till stadsfullmäktige den 30 sept. 1929 (nr 25) av fru Anna Johansson-Visborg, framställt förslag att stadsfullmäktige måtte uppdraga åt hälsovårdsnämnden att snarast möjligt inrätta rådfrågningsbyråer för sexualhygieniska spörsmål för såväl män som kvinnor, till stadsfullmäktige avlämnat ett av hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen gemensamt

uppgjort förslag till inrättandet av en sexualhygienisk poliklinik vid Sabbatsbergs sjukhus, beslöt stadsfullmäktige den 30 juni 1933 låta inrätta en dylik poliklinik i enlighet med sistnämnda förslag.

Poliklinikens uppgift är att meddela råd och uppgysninger i sexuella frågor.

Polikliniken lyder omedelbart under sjukhusdirektionen. Enligt reglementet åligger det den vid polikliniken anställda läkaren att utöva verksamheten vid polikliniken i enlighet med de riktlinjer för verksamheten vid densamma, som angivits i hälsovårdsnämndens och sjukhusdirektionens yttrande rörande inrättande av en sexualhygienisk poliklinik.

Reglemente. Reglemente för Stockholms stads sexualhygieniska poliklinik, fastställt av sjukhusdirektionen 11 okt. 1933.

Läkare.¹⁾

Kjellberg, Gerda E.

En *sköterska*.

Centraltvättinrättningen för sta- dens sjukhus.

Högbergsgatan 71 och Svedenborgsgatan 15, Sö.; t. 40 69 12.

Centraltvättinrättningen, som sorterar under sjukhusdirektionen, skall ombesörja tvätten för samtliga sjukhus å Södermalm och för S:t Görans sjukhus. I den mån tvättinrättningen vid Sabbatsbergs sjukhus ej medhinner all därstädes förekommande tvätt, skall centraltvättinrättningen även utföra tvätt för detta sjukhus. Inrättningen har därjämte åtagit sig att ombesörja tvätten för barnsjukhuset Samariten samt Albert och Hulda Pålsons konvalescenthem m. fl. anstalter (se sid. 151). Centraltvättinrättningen har en kapacitet av 3,000 kg tvätt per dag. Inrättningen är inrymd i en större lokal inom de staden tillhöriga s. k. Nürnbergsfastigheterna.

Instruktion m. m. Instruktion för redogörare, [föreståndarinnor] och [tvättmästare] vid centraltvättinrättningen, antagen av sjukhusstyrelsen 10 febr. 1925. Kollektivavtal ang. arbets- och löneförhållanden för tvätterskor, manglerskor och strykerskor samt maskintvättare och reparatörer vid centraltvättinrättningen, gällande från 16 mars 1934.

Stat år 1936. Utgifter: 260,530 kr.; inkomster: 260,530 kr. (ersättningar från sjukhus).

Redogörare (780 kr.).

Olsson, E. V.; telefoner och mottagningstid se under Maria sjukhus (sid. 141).

¹⁾ Avlöning utgår med visst arvode efter antalet mottagningar samt med hälften av inlåtna poliklinikavgifter.

Twättföreståndare (12).

Löw, F. E.

En *biträdande twättföreståndarska* (5).
— Avlönade enligt kollektivavtal: en *maskintvättare och reparatör* (3,264 kr. utom ålders- tillägg), femtiotvå *kvinnliga biträden* (2,112 kr. utom ålders tillägg).

Stadens öppna vård av psykiskt sjuka.

Adresser: överläkaren och kamerala avd., Vasagatan 6, C. (sjukhusdirektionens exp.); hjälpbyrån, Serafimerlasarettet, Hantverkargatan 2, K.; centralhemmet, Ledinge gård, Knivsta. Mottagningstider och telefoner se nedan.

Sjukhusdirektionen har genom socialdepartementets skrivelse den 24 jan. 1936 medgivits att utan hinder av föreskrifterna i 4, 5 och 7 kap. staden den 19 sept. 1929 ang. sinnessjukvården i riket tills vidare i enlighet med av direktionen föreslagen »Ordning för Stockholms stads öppna vård av psykiskt sjuka» anordna öppen vård av psykiskt sjuka inom ett angivet område av Stockholms län.

Den öppna vården har till uppgift att bereda vård åt eller medelst hjälpverksamhet bistå stillsamma och renliga sinnessjuka, vilka anses kunna vistas utom sinnessjukhus utan fara för annans personliga säkerhet och eget liv, personer lidande av epilepsi, psychopati, hysteri eller annan nervös sjukdom samt imbecilla personer.

Vården omfattar vård i enskilt hem (hemvård), vård i av staden eventuellt för ändamålet anordnat centralhem, poliklinisk mottagning i av staden inrättad hjälpbyrå för psykiskt sjuka samt hjälpverksamhet,

Förvaltningen handhaves av en särskild styrelse, bestående av fem ledamöter och tre suppleanter, av vilka fyra ledamöter och två suppleanter utses av Stockholms stads sjukhusdirektion samt en ledamot och en suppleant av »Hjälpföreningen för psykiskt sjuka».

Överläkaren åligger bl. a. att leda och övervaka sjukvården samt arbetet å hjälpbyrån och i hjälpverksamheten, att besluta om intagning och utskrivning av sjuk i hemvård eller centralhem, samt att en gång i månaden eller oftare där han så finner erforderligt besöka de intagna.

Godkännande av de till den öppna vården avsedda hemmen tillkommer styrelsen på förslag av överläkaren. I samma hem må vårdas allenast sjuka av samma kön, till antalet ej överstigande 20. I vården skall ingå de sjukas nödiga tillsyn och skötsel samt förseende såväl med god och tillräcklig föda som och med behörigen uppvärmd, belyst, städad och med nödiga möbler försedd bostad.

Ett centralhem för vård av kvinnor till ett antal av 25 finnes anordnat å Ledinge gård vid Knivsta.

Efter förslag av överläkaren äger styrelsen bevilja vård av därför lämpade fall i enskilt världhem.

Hjälpbyrån utövar poliklinisk behandling av klientel tillhörande den öppna vårdens verksamhet; mottagningar äro anordnade å Serafimerlasarettet måndagar och torsdagar 15,30—16,30.

Hemvård ersättes av den vårdade eller den för honom betalningsskyldige med det belopp som av staden erlägges till vårdaren, för närvarande c:a 2,50 kr. per dag; vård å centralhem ersättes med det belopp som gäller för vård å allmän sal å stadens sinnessjukhus; dock att för sistnämnda vård av i Stockholm icke hemortsberättigad dagavgiften utgår med 3,50 kr. Nedsättning eller befrielse från avgift prövas av sjukhusavgiftsdelegerade respektive fattigvårdsnämndens distriktsbyråer.

Medeltalet per år i hemvård och i centralhemmet vårdade uppgår till c:a 386; vårdkostnaden utgör c:a 2,65 kr. per dag och patient.

Författningar. Sinnessjuklagen 19 sept. 1929, med ändr. K. stadga ang. sinnessjukvården i riket 19 sept. 1929, med ändr. Socialdepartementets skrivelse till medicinalstyrelsen 24 jan. 1936 med ordning för Stockholms stads öppna vård av psykiskt sjuka. K. brev 6 dec. 1935 till medicinalstyrelsen ang. särbestämmelser för Stockholms stads sinnessjukvård.

Stat år 1936. Utgifter: 493,841 kr.; inkomster: 112,540 kr. (därav ränta å donationsmedel 2,250 kr. samt ersättning av statsmedel 3,500 kr.).

Styrelse.

Haglund, S. E. P., professor emeritus, vice ordf., Mattsson, S., skötare, Moureau, N. C., förste kansliskekreterare, ordf. och kassagranskare, Stenbeck, G. R., f. d. medicinalråd (utsedda av sjukhusdirektionen); Stenberg, S. O., överläkare (utsedd av Hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

Suppleanter: Eriksson, f. Johansson, Elsa D., fru, Wittholm, f. Ekström, Karin S. L., fru (utsedda av sjukhusdirektionen); Kleen, Else, fru, skriftställarinna (utsedd av Hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

Sekreterare.

Danielsen, Helene (se nedan).

Kassaförvaltare.

Lundberg, I., kaimrerare.

Den öppna vården av psykiskt sjuka.

Överläkare (25).

Vakant, *tf. Hellberg, K. V.* (jfr sid. 148); mottagning måndagar och torsdagar 15,30—

16,30 (å hjälpyrån), tisdagar och fredagar 10—12 i ekonomiskt-administrativa ärenden (å sjukhusdirektionens exp.).

Föreståndare (4,500 kr.)

(å kamerala avd.).

Danielsen, Helene, Vasagatan 6, C.; t. »hälsovårdsnämnden».

Föreståndarinna (8)

(för hemvården).

Carlberg, Kerstin A.

Översköterska (7)

(för centralhemmet å Ledinge).

Fries, Anna V., Ledinge gård, Knivsta; t. Knivsta 13 A.

Assistentläkare (1,740—1,560 kr.)

(å hjälpyrån).

Sjögren, P. V. H. (se sid. 147); Sehlstedt, C. P. (se sid. 148).

Kurator (4,800 kr.).

Rodhe, Gertrud H., mottagning: Östermalmsgatan 84, Ö., vardagar 10—12; t. 62 27 10.

En extra sjuksköterska i hemvården (2,400 kr.), en undersköterska å centralhemmet (2,100 kr.), en biträdande kurator (3,600 kr.), ett biträde åt kurator (2,100 kr.), två skrivbiträden å hjälpyrån (1,740—900 kr.) en kontorsskrivare (2,280 kr.) och ett kontorsbiträde (2,340 kr.) å kamerala avdelningen; en kokerska (II a) och ett biträde (I b) å centralhemmet; en trädgårdsmästare (2,160 kr.).

Konvalescenthem.

Stadens under sjukhusdirektionen lydande konvalescenthem äro följande: Isidor Dannströms konvalescenthem, Albert och Hulda Pålsons konvalescenthem, Jacques och Galathée Lamms konvalescenthem för tuberkulossjuka, Heijkenskjölds konvalescenthem, stiftelsen Martin Gebers konvalescenthem samt Ihrfeltska barnhemmet. Dannströms konvalescenthem äro beläget å Sabbatsbergs sjukhus' område och förvaltas i samband med detta sjukhus (se sid. 135). För vart och ett av övriga konvalescenthem har hälsovårdsnämnden tidigare utsett särskild styrelse, men fr. o. m. år 1930 hava dessa styrelser enligt hälsovårdsnämndens beslut ersatts av en för ifrågavarande fyra hem gemensam styrelse. För Martin Gebers konvalescenthem finnes dock en av sjukhusdirektionen utsedd särskild styrelse.

Styrelsens ledamöter äro utsedda av sjukhusdirektionen; i avseende å Pålsons konvalescenthem äro dock (på grund av donationsbe-

stämmelser) förste stadsläkaren och fattigvårdsinspektören [fattigvårdsdirektören] självskrivna som ledamöter samt en ledamot och en suppleant utsedda av fattigvårdsnämnden (jfr nedan).

Reglemente m. m. Reglemente för vid konvalescenthemmen anställda befattningshavare, vilkas löneförmåner regleras genom kollektivavtal, fastställt av sjukhusdirektionen 28 juni 1935. Allmänna bestämmelser och specialbestämmelser för sköterske- och baderskebiträden, arbets-, köks-, tvätt- och städerskepersonal vid Stockholms stads konvalescenthem, gällande fr. o. m. 1 juni 1935.

Styrelse.

(För Pålsons, Lamms och Heijkenskjölds konvalescenthem samt Ihrfeltska barnhemmet.)

Rietz, A. E., förste stadsläkare¹⁾, ordf.; Öström, J. N. H., fattigvårdsdirektör¹⁾; Adamsson, f. Hollman, Karin C. T., fru²⁾; Schürer von Waldheim, f. Grönwall, Ruth A., fru; Wallers, A. E., verkställare.

Suppleanter: Höjer, Sigrid, föreståndarinna; Viklund, Agnes K., sköterska²⁾.

Sekreterare (500 kr.).

Sjögren, Marta, registrator.

Redogörare (800 kr.).

Lundberg, I., kamrerare.

Isidor Dannströms konvalescenthem.

Se under Sabbatsbergs sjukhus (sid. 135).

Albert och Hulda Pålsons konvalescenthem.

Södertörns villastad nr 10; t. Södertörns villastad 25; expeditionstid: 11—13.

Hemmet har till ändamål att bereda underhåll och vård åt kvinnor, som efter genomgången sjukdom härav äro i behov och icke kunna i eget hem eller hos anhöriga på tillfredsställande sätt vårdas. Hemmet har tillkommit genom en av godsägaren Albert Pålson och hans hustru Hulda Pålson, född Hjertström, till Stockholms stad överlämnad donation å 200,000 kr., vars årliga avkastning skall användas till bestridande av utgifter för å hemmet intagna personers underhåll och vård. Staden har åtagit sig att tillhandahålla lokal för hemmet, bekosta dess inredning och uppsättning samt bestrida de ytterligare utgifter för detsamma, som ej täckas av denna donation och möjligen tillkommande donatio-

¹⁾ I avseende å Pålsons konvalescenthem självskrivnen ledamot.

²⁾ I avseende å Pålsons konvalescenthem utsedd av fattigvårdsnämnden.

SjD

ners avkastning. Enligt donationsbrevet hava lasarettsläkare i Kalmar läns norra landstingsområde rättighet att ständigt få vid hemmet disponera över två platser.

Konvalescenthemmet är numera förlagt till en för ändamålet inköpt fastighet i Södertörns villastad, varest plats kan beredas för 52 kvinnliga patienter.

Jämlikt donationsbestämmelserna är vården å 30 av hemmets platser avgiftsfri; å övriga 22 platser utgår avgiften, där icke nedsättning eller befrielse beviljats, med 2 kr. per dag. Vårdtiden får i regel icke överstiga fyra veckor. Remiss till intagning sker genom hemmets läkare. Utredning om vederbörandes hemorts rätt och betalningsförmåga verkställs av sjukhusavgiftsdelegerade och fattigvårdsnämndens distriktsbyråer.

Konvalescenthemmet skall enligt donationsvillkoren förvaltas av en styrelse, bestående av förste stadsläkaren, fattigvårdsinspektören [fattigvårdsdirektören] och två ledamöter, utsedda en av fattigvårdsnämnden och en av hälsovårdsnämnden [sjukhusdirektionen] (jfr ovan).

Reglemente. Hälsovårdsnämndens stadgar för Albert och Hulda Pålsöns konvalescenthem 24 aug. 1906.

Stat år 1936. Utgifter: 59,096 kr.; inkomster: 22,800 kr. (därav 9,400 kr. ränta å donationsmedlen).

Läkare.

Lindborg, N. E. (se sid. 132).

Föreståndarinna (6).

Vakant, *tf.* Edgren, Signe E.

En *gårdskar*l (3,060 kr.), ett *biträde* åt *föreståndarinnan* (1,920 kr.), en *kokerska* (1 c), två *köksbiträden* (1 a), tre *städerskor* (1 a).

Jacques och Galathée Lamms konvalescenthem för tuberkulossjuka.

Stora Gungan, Enskede 1; t. Enskede 250.

Tuberkuloshemmet har tillkommit på grund av en i testamente av änkefru Galathée Lamm år 1913 till staden gjord donation å ett belopp av 100,000 kr. Beloppet skulle enligt donationsbestämmelserna användas till ett konvalescenthem för behövande personer, som vid något av stadens sjukhus behandlats för tuberkulos, mot villkor, att staden uppläte för ändamålet lämplig lokal och omhändertog bestyret med förvaltningen av såväl penningmedlen som hemmet. Hemmet har upprättats å en staden tillhörig lägenhet i Enskede förs. Det har 9 platser, avsedda för kvinnor. Vården är kost-

nadsfri och platserna disponeras av stadens tuberkulosbyrå (se sid. 120) såsom ett led i dess verksamhet för understödjande av medellösa tuberkulossjuka.

Stat år 1936. Utgifter: 13,821 kr.; inkomster: 6,880 kr. (därav 4,900 kr. ränta å donationsmedlen).

Föreståndarinna (5).

Wadman, Hilma.

Ett *första biträde* (1 b).

Heijkenskjölds konvalescenthem.

Måsnaryd, Södertälje; t. Södertälje 16 63; expeditionstid 11—13.

Konvalescenthemmet har tillkommit på grund av en testamentarisk donation av översten S. L. Heijkenskjöld och hans maka å ett belopp av sammanlagt 400,000 kr., som år 1919 överlämnades till staden. För hemmets upprättande har arrenderats viss del av den Södertälje stad tillhöriga egendomen Måsnaryd vid sjön Måsnaren i Västertälje socken. Arrendet omfattar huvudbyggnaden och några mindre byggnader jämte park, trädgård och hagmark.

Konvalescenthemmet är avsett för medellösa eller mindre bemedlade kvinnor från Stockholms stad, vilka efter utskrivning från sjukhus äro i behov av konvalescentvård, samt har plats för 30 patienter. Remiss till intagning sker genom hemmets läkare. Utredning om vederbörandes hemorts rätt och betalningsförmåga verkställs av sjukhusavgiftsdelegerade och fattigvårdsnämndens distriktsbyråer. Vårdavgiften utgår, där icke nedsättning eller befrielse beviljats, med 2 kr. per dag.

Stat år 1936. Utgifter: 46,338 kr.; inkomster: 39,800 kr. (därav 22,400 kr. ränta å donationsmedlen).

Läkare.

Lindborg, N. E. (se sid. 132).

Föreståndarinna (6).

Vakant, *tf.* Frölen, A. Linnéa.

En *trädgårdsmästare* (1,980 kr.), en *gårdsmästare* (2,400 kr.), en *kokerska* (1 c), ett *matsalsbiträde* (1 b), tre *biträden* (1 a).

Stiftelsen Martin Gebers konvalescenthem.

Orhem, Enskede 2; t. Södertörns villastad 256—260.

Stadsfullmäktige beslöt den 30 sept. 1929 emottaga en donation av framlidne bankiren

Martin Geber å 800,000 kr. till bildande av en under stadens inseeende ställd stiftelse med uppgift att bereda lantvistelse åt konvalescenter. Sedermera erhöj sig advokaten Arvid Geber att till stiftelsen tillskjuta ytterligare medel av stårhusets tillgångar nämligen dels ett belopp av 200,000 kr. (av vars årliga avkastning dock f. n. utgår en livränta till ett belopp av 2,200 kr. per år), dels ock vad som kunde utvinna på vissa till Stockholms enskilda bank överlämnade värdepapper. Denna senare donation mottogs av stadsfullmäktige den 15 sept. 1930. Donationsmedlen skola enligt stadsfullmäktiges beslut förvaltas av drätsel-nämnden.

Enligt testamentets bestämmelser skall donationen användas till bildande av en testators namn bärande stiftelse, som skall hava till ändamål att bereda lantvistelse åt konvalescenter, företrädesvis sådana, som efter genomgången sjukdom blivt från sjukhus utskrivna och som därefter äro i behov av rekreationsvistelse å landet men ej äro i besittning av erforderliga medel för att själva bekosta sig sådana. Konvalescenthemmet bör ordnas så, att såväl barn som vuxna kunna därstädes emottagas, varvid företrädesrätt att bliva intagen skall tillkomma den, som är skriven i Stockholm. Även utom Stockholm boende böra dock kunna vinna inträde på villkor, som Stockholms stad äger närmare bestämma.

Stadsfullmäktige beslöt den 15 maj 1933 att av donationsmedlen anvisa ett belopp av 875,000 kr. för uppförande av ett konvalescenthem i huvudsaklig överensstämmelse med ett förslag, som utarbetats av en av hälsovårdsnämnden tillsatt kommitté. Samma dag fastställde stadsfullmäktige jämväl stadgar för stiftelsen Martin Gebers konvalescenthem. Den 2 dec. 1935 beslöt stadsfullmäktige anvisa det av donationsfonden återstående beloppet, med undantag för vad som borde reserveras till fullgörande av stadens åtagande gentemot viss livräntetagar, till inventarieutrustning för hemmet och hemmets fullbordande i övrigt.

Stiftelsen skall enligt donationsbestämmelserna stå under Stockholms stads omedelbara överinseeende, och dess angelägenheter skola handhas av en styrelse, som skall bestå av fem ledamöter jämte två suppleanter för dem. Själv styrelseledamöter som suppleanter utses av sjukhusdirektionen för en tid av fyra år. Av styrelseledamöterna böra minst två vara legitimerade läkare i Stockholm.

Konvalescenthemmet, vilket togs i bruk i mars månad 1936, är beläget å den staden tillhöriga egendomen Orhem vid sjön Drevvikens norra strand. Antalet platser vid hemmet utgör 125, däraf 60 platser för vuxna och 60 platser för barn samt 5 isoleringsplatser.

Vårdavgiften utgår, där icke nedsättning av eller befrielse från erläggande av densamma be-

viljas, med för vuxna 2,50 kr. och för barn 2 kr. per dag.

Stadgar. Stadgar för stiftelsen Martin Gebers konvalescenthem, godkända av SF 15 maj 1933.

Stat år 1936. Utgifter: 174,323 kr.; inkomster: 78,500 kr.

Styrelse.

Karlsson, Wiator E., borgarråd, stadsfullm., ordf. och kassaförvaltare; **Geber,** A. E., advokat, vice ordf.; **Franzén,** A. K., sjukhusdirektör, ställföreträdande kassaförvaltare; **Jacobæus,** H. C., professor; **Johansson-Visborg,** Anna S., fru, stadsfullm.

Suppleanter: **Ahlberg,** C. A. H., arkitekt; **Höjer,** Sigrd, föreståndarinna.

Sekreterare tillika redogörare.

Ohlson, G. A., assistent.

Av sjukhusdirektionen utsedda revisorer för granskning av stiftelsens räkenskaper och förvaltning under år 1935.

Cassel, I. E., auktoriserad revisor; **Karlsson,** Karl A., förbundsordförande, stadsfullm.

Suppleanter: **Björlin,** O. S., prakt. läkare, stadsfullm.; **Norman,** P. R., auktoriserad revisor.

Läkare.¹⁾

Fredbärj, K. T.

En *extra föreståndarinna* (2,640 kr.), fem *extra sjuksköterskor* (2,400—2,160 kr.), en *extra köksförestånderska* (2,400 kr.), en *extra baderska* (1,440 kr.), elva *sköterskebiträden* (1 a), fyra *köksbiträden* (1 a), ett *första biträde* (1 b), två *matsalsbiträden* (1 b), en *kokerska* (1 c), tre *städerskor* (1 a), en *värmeledningsskötare* (2 b), en *gårds-karl* (2 a).

Thrfeltska barnhemmet.

Nya Torsvik nr 62, Heraserud, Lidingö I; t. 65 04 41.

Den villafastighet, Nya Torsvik nr 62 i Lidingö, i vilken Thrfeltska barnhemmet är inrymt, har år 1920 av vice häradshövding Fredrik Thrfelt donerats till staden för att under benämning »Thrfeltska barnhemmet» användas till konvalescent- och vilohem för behövande,

¹⁾ Arvlöning ännu icke fastställd.

Sjd

efter sjukhusvistelse klena barn i åldern 3—11 år, tillhörande Stockholms kommun.

Hemmet kan mottaga högst 15 barn. Remiss till intagning meddelas av hemmets läkare. Utredning om vederbörandes hemortsrätt och betalningsförmåga verkställs av sjukhusavgiftsdelegerade och fattigvårdsnämndens distriktsbyråer. Vårdavgiften utgår, där icke nedsättning eller befrielse beviljats, med 2 kr. per dag.

Stat år 1936. Utgifter: 28,365 kr.; inkomster: 5,850 kr.

Läkare (1,020 kr.).

Herlitz, C. W.

Föreståndarinna (5).

Hjorth, Ruth V.

En *kokerska* (1 c), tre *sköterskebiträden* (1 a).

Stockholms stads sjuk- och djurtransportväsen m. m.

Ehuru en del av här nedan omnämnda beredskapsanordningar ej stå under inseende av sjukhusdirektionen, ha emellertid här för överskådlighetens skull på ett ställe sammanförts uppgifter om samtliga i huvudstaden tillgängliga anordningar för transport m. m. av sjuka personer eller av sjuka eller döda djur.

1) *Sjukvagnar*, avsedda för transport av sjuka eller skadade personer, vilkas transporterande i annat fordon eller på annat sätt skulle medföra skada eller ökat lidande.

Sådan vagn kan erhållas alla tider av dygnet antingen genom anmälan på telefon (namnanrop: *brandkåren*) eller genom bud till närmaste brand- eller polisstation samt genom patrullerande poliskonstapel.

Vid rekvisition skall om möjligt uppgivas: a) den sjukes eller skadades namn; b) sjukdomens eller skadans beskaffenhet; c) lägenheten eller platsen, varifrån och till vilken transporten skall ske.

Sjukvagn må icke anlitas utan att *verkligt behov* föreligger; missbruk härav kan medföra, att det ändamål, för vilket den är avsedd, icke kan uppfyllas.

Ersättning för sjuktransport erlägges: med 5 kronor

med 5 kronor inom stadens område — dock att transport av medellösa personer samt av personer, utsatta för olycksfall i allmän plats eller i allmänt ställe (varmed i detta sammanhang förstås gator, broar, torg och allmänna planteringar), är kostnadsfri;

med 20 kronor

vid transport från eller till plats, belägen utom stadens område, då för transporten åtgår en tid, icke överstigande en timme; vid

längre tid med 5 kr. för varje utöver en timme påbörjad ny halvtimme.

Betalning för transport uppbäres vid transport till sjukhus genom resp. sjukhus' försorg samt vid transport från sjukhus eller från och till annan plats av brandkåren.

2) *Epidemivagnar*, avsedda att användas för transport av sjuka, som lida av eller misstänkas lida av kolera, smittkoppor, fläckfeber, scharlakansfeber, difteri (och croup) samt mässling, då sjukdomen är med difteri (croup) komplicerad. — Endast om sistnämnda förhållande är i sjukhusremissen angivet, utlämnas vagn för mässlingsjukas transporterande. För dessa transporter disponerar sjukhusdirektionen två epidemitransportautomobiler, vilka äro stationerade vid Epidemisjukhuset.

Epidemivagn kan rekvireras alla tider på dygnet antingen genom polisstation eller sjukhuscentralen, om tydligt skreven sjukhusremiss där företes, innehållande uppgift på den sjukes namn och sjukdom (svensk benämning), eller av läkare personligen genom telefonbud till Epidemisjukhuset (endast t. 23 23 30 — vaktmästaren).

I senare fallet skall läkaren uppgiva: a) sitt eget namn; b) den sjukes namn; c) dennes bostad; och d) dennes sjukdom.

Sjukhusremissen åtföljer i varje fall den sjuke till sjukhuset. Transporten är kostnadsfri.

3) *Djurtransportvagnar*. På framtställning av Svenska allmänna djurskyddsföreningen medgav drätselnämnden i januari 1901, att tvänne av den nämnda föreningen till allmänt begagnande upplåtna vagnar, särskilt konstruerade för transport av döda eller sjuka hästar och andra större djur, skulle få uppställas i Stockholms renhållningsverks stationer samt kunna genom bud eller telefon rekvireras enligt närmare fastställda föreskrifter. Uppdraget i fråga överflyttades fr. o. m. år 1905 till brandkåren, som förfogade över ständig vaktpersonal och lämpligare hästar. Sedan brandkårens automobilisering under år 1916 genomförts och samtliga hästar uttrangerats, hava i stället för nyssnämnda vagnar trenne kombinerade djurtransport- och olycksfallsautomobiler anskaffats. De kunna rekvireras på samma sätt som sjukvagn (se ovan).

Kungörelse om dessa transporter har utfärdats av överståthållarämbetet senast den 12 febr. 1921 med följande föreskrifter:

Vagnarna få användas:

1:o) för transport av hästar eller andra större djur, som nedfallit döda i allmän plats eller på grund av sjukdom eller av annan anledning icke kunna från sådan plats bortledas, till Veterinärhögskolan eller, på begäran av djurets ägare eller innehavare, till enskilt stall eller förvaringsrum, därest detsamma är beläget inom huvudstadens område;

2:o) för transport av sjuka hästar eller andra större djur från och till enskild plats, som är belägen inom huvudstadens område; samt

3:o) för transport av hästar eller andra större djur vare sig sjuka eller friska i andra fall än ovan nämnda, då överenskommelse därom träffas för varje särskilt fall med brandchefen.

Sådan vagu kan erhållas alla tider av dygnet antingen genom anmälan per telefon (namnanrop: *brandkåren*) eller genom bud till närmaste brand- eller polisstation samt genom patrullerande poliskonstapel.

Det åligger ägare eller innehavare av djur, som, på sätt i det föregående nämnts, blivit transporterade, att härför utgiva ersättning:

a) för det i 1:o) omförmälda fall med 10 kr.

b) för det i 2:o) omförmälda fall:

1) då transporten sker mellan kl. 6 och kl. 22 med 15 kr.

2) då transporten sker under övriga delen av dygnet med 25 kr.

c) för de i 3:o) avsedda fall efter överenskommelse med brandchefen.

För upptagning av djur ur vattendrag, byggnadsgrunder, gropar o. d. erlägges, utöver gottgörelsen för förekommande transport, särskild ersättning efter överenskommelse med brandchefen.

Betalning för transport m. m. uppbäres av brandkåren.

För transport av sjuka personer står jämväl till förfogande ett Svenska skärgårdsförbundet tillhörigt sjuktransportflygplan, stationerat vid andra flygkåren, Hågernäs (t. Stockholm 8 + 5 01 41, 8 + 5 01 42, 8 + 5 01 54) och avsett för sjuktransporter huvudsakligen inom östra Svealand. För flygplanet erforderlig personal och hangar bekostas av statsmedel, under det att Svenska röda korset åtagit sig att svara för

drifstkostnaderna. Härvid har dock förutsatts, att bemedlade sjuka själva skola bestrida transportkostnaderna (ca 60 kr. per flygtimme) samt att för obemedlade sjuka kostnaden skall bestridas av vederbörande landsting eller stad. Sjukhusdirektionen är bemyndigad att av i stadens stat till sjuktransporter anvisade medel bestrida kostnaderna för transport medelst ifrågasvarande flygplan av mindre bemedlade, i Stockholm hemortsberättigade personer, som på grund av olycksfall eller hastigt påkommande sjukdom befinnas vara i behov därav.

På stadens bekostnad och genom Svenska röda korsets försorg hava vidare å fem olika platser i huvudstaden (Johannes, Kungsholmens, Östermalms och Katarina brandstationer samt automobilpalatset, St Eriksgatan 117) upplagts sjukvårdsmaterialförråd, avsedda för röda korsets sjukvårdsberedskap. Denna sjukvårdsberedskap har till uppgift att — under samarbete med Svenska motorklubben — på kallelse av vederbörliga polis-, brandkårs- och järnvägsmyndigheter ställas till myndigheternas förfogande för samarbitshjälp vid järnvägsolyckor, större eldsvådor, upplopp och andra tillfällen, då olycksfall kunna befaras uppstå.

Författningar. ÖÅ:s order 24 sept. 1903 ang. sjukbärar å polisstationerna. Hälsovårdsnämndens tillkännagivande ang. transport av sjuka och skadade inom huvudstaden 12 dec. 1913, med ändr. Bestämmelser angående debitering av avgift för transport i stadens sjuktransportvagnar, fastställda av sjukhusdirektionen 20 dec. 1935. ÖÅ:s kung. ang. transport av djur 12 febr. 1921.

Direktionen över Eastmaninstitutet.

Direktionen över Eastmaninstitutet.

Dalagatan 11, Va.; t. 23 00 40 (växel).

Med skrivelse den 6 okt. 1930 erbjöd sig Mr George Eastman, Rochester, U. S. A., att till Stockholms stad donera ett belopp av 1,000,000 dollars till byggande och utrustning av en dispensäranstalt eller klinik för tandvård i Stockholm. Enligt donationsvillkoren skulle det donerade beloppet i första hand användas till byggnadens uppförande och utrustning; av överbli-vande donationsmedel skulle bildas en fond, varav avkastningen skulle få användas till bestridande av driftskostnader. På staden skulle ankomma att ställa erforderlig tomtmark till förfogande ävensom att bestrida övriga driftskostnader. Institutets huvudsyfte skulle vara att bereda tandvård (där såvitt möjligt inbegripet tandreglering) för mindre bemedlade barn under 16 års ålder, bosatta i Stockholm eller dess förorter. Därför skulle vid kliniken anordnas en skola för utbildning av tandsköterskor. Det skulle ankomma på Stockholms stad att tillsätta styrelse för institutet, med uppgift att utöva tillsyn över verksamheten samt att utse institutets direktör. För valet av direktör skulle erfordras godkännande av donator eller dennes medarbetare, doktor H. J. Burkhart, vilka personer skulle tillerkännas visst medinflytande även i fråga om institutets byggnad och utrustning. Donator förbehöll sig rätt att återtaga donationen, därest inom fem år efter det kliniken börjat sin verksamhet dess syften eller karaktär skulle hava väsentligen ändrats så att de avveke från donationsvillkoren, eller därest verksamheten bleve nedlagd inom denna tidrymd.

Stadsfullmäktige beslöt den 19 dec. 1930 emottaga donationen på de av donator uppställda villkoren.

Förslag angående byggnad för institutet samt tillsättande av en direktion för detsamma godkändes av stadsfullmäktige den 29 juni 1932. Institutet har förlagts till Sabbatsbergs sjukhusområde invid Dalagatan och Vasaparken. Byggnadsarbetena påbörjades hösten 1932, och institutet har tagits i bruk i början av 1936.

Direktionen består av sju ledamöter, av vilka stadsfullmäktige utse fem för två år valda ledamöter samt hälsovårdsnämnden och folkskole-direktionen vardera en för ett år vald ledamot. För ledamot utsedd av hälsovårdsnämnden och

av folkskoleldirektionen tillsättes i enahanda ordning suppleant. För övriga ledamöter väljas tre suppleanter av stadsfullmäktige. Direktionen utser årligen inom sig en ordförande och en vice ordförande.

För handhavandet av tandvårdsarbetet vid institutet skola enligt den av stadsfullmäktige den 2 december 1935 fastställda organisationen finnas fyra tandvårdsavdelningar, nämligen: tandfyllningsavdelningen, dentalortopediska avdelningen, röntgen- och tandkirurgiska avdelningen samt polikliniken för vuxna. Vidare har inrättats en avdelning för öron-, näs- och hals-sjukdomar. Förvaltningen av denna avdelning har enligt stadsfullmäktiges beslut den 16 december 1935 i överensstämmelse med föreskrifterna i lagen den 22 juni 1928 angående vissa av landsting och kommuner drivna sjukhus (sjukhuslagen) uppdragits åt en särskild direktion, Eastmaninstitutets sjukhusdirektion (se nedan sid. 158).

Vid förvaltningen av institutet biträdes direktionen av en direktör. I syfte att ernå ett fruktbärande samarbete mellan institutets tandvårdsavdelningar, öron-, näs- och halsavdelningen samt folkskoleltandvården har föreståndarskapet för institutet i dess helhet och överinseendet över folkskolornas tandpolikliniker samordnats under en gemensam chefstjänsteman. Denne skall föredraga alla ärenden, som skola handläggas av direktionen över institutet eller av institutets sjukhusdirektion i vad gäller upphandling och underhållsarbeten ävensom leda och fördela arbetet å institutets olika avdelningar samt ansvara för alla förekommande administrativa göromål (i övrigt har instruktion för direktören ännu ej fastställts).

Efter Eastmaninstitutets tillkomst handhaves den kommunala barntandvården i Stockholm av dels Eastmaninstitutet, dels folkskolornas tandpolikliniker, varvid vid de senare behandlas alla folkskolebarn i klasserna 1—7, förutom motsvarande åldersgrupper barn i Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Jakobs folkskolor, vilka barn numera hänvisas till Eastmaninstitutet för tandvård. I övrigt är Eastmaninstitutet avsett för alla Stockholmsbarn i åldrarna 3 till och med 15 år.

Avgifter. För konserverande tandvård åt barn i åldern 3—13 år eller till och med folkskolans sjunde klass utgår ingen vårdavgift. För barn i åldern 14—15 år utgår för dylik vård en vårdavgift av 15 kronor per år. För varje barn utgår en årlig inskrivningsavgift

av 1 krona. — För det fall, att kontinuerlig tandvård försumrats, gäller en särskild s. k. saneringstaxa. — För tandregleringar erlägges avgift, bestämd från fall till fall på grundval av stadens självkostnad. — Avgift för behandling vid öron-, näs- och halsavdelningen utgår med 2,50 kr. per vård dag för i Stockholm bostatt person. — Befrielse helt eller delvis från såväl vårdavgifter som inskrivningsavgift medges enligt vissa grunder.

Författningar. Instruktion för direktionen över Eastmaninstitutet i Stockholm, fastställd av k. m:t 30 sept. 1932. Avgifter vid Eastmaninstitutet, fastställda av SF 2 dec. 1935.

Stat år 1936. Utgifter: 408,255 kr.; inkomster: 228,000 kr. (därav 50,000 kr. ränta å donationsmedlen).

Direktionens ledamöter.

Ordförande

(som led. utsedd av hälsovårdsnämnden).

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Eggert, G. E., direktör (som led. utsedd av stadsfullm.).

Övriga ledamöter.

Åhrberg, F. A. L., typograf (utsedd av folkskoleledningen).

***Adamsson, H.**, ingenjör, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Hellström, Alice U. C., prakt. läkare, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

***Sandblom, J. N.**, förste hovtandläkare (utsedd av stadsfullm.).

Suppleanter.¹⁾

Rietz, A. E., förste stadsläkare (utsedd av hälsovårdsnämnden).

Beyer, C. N. T., fil. kand. (utsedd av folkskoleledningen).

***Bergman, f. Zethræus, Gulli C. V.**, fru (utsedd av stadsfullm.).

***Lundin, f. Fornstedt, Sigrid A.**, barnvårdsman, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Svedenius, C. G., prakt. läkare (utsedd av stadsfullm.).

Kassaförvaltare.

Karlsson, Victor E.; Eggert, G. E.; Sandblom, J. N. (ställföreträdare).

¹⁾ Enligt direktionens beslut skola hrr Adamsson och Sandblom vid förfall i första rummet ersättas av suppleanten fru Lundin, hrr Eggert och Hellström av suppleanten hr Svedenius och fru Gustafson av suppleanten fru Bergman.

Sekreterare och redogörare (1,980 kr.).

Bohman, A. G., direktör.

Byggnadsdelegerade.

Enligt direktionens beslut skola byggnadsdelegerade handhava ledningen av arbetet med uppförande, inredning och utrustning av institutets nybyggnad.

Eggert, C. E., vice ordf.; **Karlsson, Victor E.**, ordf.; **Sandblom, J. N.**

Tjänstdelegerade.

Karlsson, Victor E.; Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M.; Sandblom, J. N.

Suppleanter: **Adamsson, H.; Lundin, f. Fornstedt, Sigrid A.**

Revisorer.

Gemensamma för hälsovårdsnämnden m. fl. Se sid. 113.

Direktör.

(Ersättningen för föreståndarskapet för institutets olika avdelningar samt för folkskolornas polikliniker för tandsjukdomar utgår med belopp motsvarande slutavlöningen enligt lönegrupp 26. Härav bestridas 8,380 kronor av Eastmandirektionen och återstoden av folkskoleledningen.)

Strandberg, S. O. (förordn. t. o. m. ³¹/12 1940).

Expeditionen.

Expeditionen, som förestås av direktören, handhar för institutets tandvårdsavdelningar samt avdelningen för öron-, näs- och halssjukdomar gemensamma administrativa angelägenheter samt förvaltar byggnaden.

Chef.

Direktören (se ovan).

Husmoder (2,520 kr.).

Brauer, Ebba K.

Två *extra* kontorsskrivare (2,460—2,280 kr.), ett *extra* kontorsbiträde (2,100 kr.).

Instrumentmakare (4,200 kr.).

Andberg, N. E.

En *extra* telefonist (1,860 kr.), en *extra* vaktmästare (2,280 kr.), 5 städerskor (1 a).

Tandfyllningsavdelningen.

Chef.

(utöver avlöning såsom avdelningstandläkare tilläggsarvode (1,500 kr.).

Vakant.

EastD *Avdelningstandläkare (23).*

Vakant.

Två extra avdelningstandläkare
(9,300 kr.).

Vakanta.

Extra läkare (3,900 kr.).

Vakant.

Nio *extra assistenttandläkare* (3,360 kr.), en *första tandsköterska* (6), en *extra sjuksköterska* (2,400 kr.), fyra *extra tandsköterskor* (1,980 kr.), tio *tandsköterskeelever* (750 kr.).

Dentalortopediska avdelningen.

Chefstandläkare (21).

Kjellgren, B. S. T. (förordn. t. o. m. ³¹/₁₂ 1940).

Extra avdelningstandläkare (10,200 kr.).

Vakant.

Två extra assistenttandläkare (3,360 kr.), en *extra tandtekniker* (3,300 kr.), en *första tandsköterska* (6), en *extra tandsköterska* (1,980 kr.), ett *extra laboratoriebiträde* (1,980 kr.), fyra *tandsköterskeelever* (750 kr.).

Röntgen- och tandkirurgiska avdelningen.

Chefstandläkare (21).

Vakant.

Extra avdelningstandläkare (9,300 kr.).

Vakant.

En *extra assistenttandläkare* (3,360 kr.), en *operations- och röntgensköterska* (7), en *extra tandsköterska* (1,980 kr.), ett *fotografiskt biträde* (2,100 kr.), två *tandsköterskeelever* (750 kr.).

Polikliniken för vuxna.

Två extra avdelningstandläkare
(9,300 kr.).

Vakanta.

En *extra tandtekniker* (3,300 kr.), en *extra tandsköterska* (1,980 kr.), en *tandsköterskeelever* (750 kr.).

Avdelningen för öron-, näs- och hals-sjukdomar.

Se nedan under Eastmaninstitutets sjukhusdirektion.

Eastmaninstitutets sjukhusdirektion.

Jämlikt föreskrifterna i lagen den 22 juni 1928 om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus (sjukhuslagen) hava stadsfullmäktige den 16 dec. 1935 beslutat att förvaltningen av avdelningen för öron-, näs- och halssjukdomar vid Eastmaninstitutet skall handhavas av en särskild sjukhusdirektion, bestående av sju ledamöter och fem suppleanter, valda för en tid av fyra år, räknat fr. o. m. den 1 jan. 1936.

Ledamöter.

Adamsson, H., ingenjör, stadsfullm.; Eggert, G. E., direktör; Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; Hellström, Alice U. C., prakt. läkare, stadsfullm.; Karlsson, Wictor E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; Sandblom, J. N., förste hovtandläkare; Åhrberg, F. A. L., typograf.

Suppleanter:

Rietz, A. E., förste stadsläkare; Beyer, C. N. T., fil. kand.; Svedenius, C. G., prakt. läkare; Lundin, f. Fornstedt, Sigrid A., barnavårdsman, stadsfullm.; Bergman, f. Zethreus, Gulli C. V., fru.

Eastmaninstitutets avdelning för öron-, näs- och halssjukdomar.

Direktör.

Strandberg, S. O., se ovan.

Överläkare (21).

Vakant.

Underläkare (5,700 kr.).

Vakant.

En *operationssköterska* (7), en *extra sjuksköterska* (2,400 kr.).

Stockholms stads fattigvårdsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Fattigvårdsnämnden.

Stora Nygatan 2 A och B (postadress: Stockholm 2; postgirokonton nr 1268), t. »fattigvårdsnämnden»; sessionstid: första och tredje tisdagen i varje månad, vanligen kl. 19.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Enligt gällande lag om fattigvården den 14 juni 1918 skall fattigvård (omfattande det underhåll och den vård, som äro erforderliga, samt för minderårig, d. v. s. den som icke fyllt sexton år, jämväl uppfostran) meddelas minderårig eller den, som i följd av ålderdom, sjukdom, lyte eller eljest bristande kropps- eller själskrafter är oförmögen att genom arbete försörja sig och som saknar medel till sitt livsuppehälle samt icke annorledes erhåller hjälp (obligatorisk fattigvård). I övrigt ankommer det på fattigvårdsnämnden att meddela fattigvård i de fall, nämnden prövar nödigt (frivillig fattigvård). I den mån skäl till eftergift icke förefinnes, äger fattigvårdsnämnden uttaga ersättning för lämnad fattigvård av den, som åtnjutit fattigvården, samt i fall av obligatorisk fattigvård jämväl av den, som lagligen bort ansvara för försörjningen. Ovillkorlig försörjningsplikt åligger föräldrar gentemot minderåriga barn samt man gentemot hustrun. I övrigt åligger det föräldrar och barn att i mån av behov, å ena, samt föräldra, å andra sidan, försörja varandra, så att de ej falla fattigvården till last. Sådan villkorlig försörjningsplikt åligger ock hustru gentemot mannen.

Enligt lagen om kommunalstyrelse i Stockholm (§ 42) skola fattigvårdsuppgifterna handhas av en fattigvårdsnämnd. Fattigvårdsnämndens nu gällande instruktion förordnar vidare, att högsta ledningen av stadens fattigvård tillkommer nämnden, som har att, i enlighet med gällande författningar, på tjänligaste sätt ordna och besörja den allmänna fattigvården jämte därmed sammanhängande angelägenheter. Erforderlig vård å sjukhus av medellösa ombesörjes dock av sjukhusdirektionen.

Nämnden består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, åtta andra ledamöter, vilka jämte åtta

suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Minst en ledamot och en suppleant skall vara kvinna. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande. Nämnden biträdes av en fattigvårdsdirektör, som är chef för nämndens byrå med tillhörande distriktsbyråer samt för de under nämnden lydande anstalterna. Nämnden sammanträder minst en gång i månaden. Åt särskilda delegerade må överlämnas att i fråga om fattigvårdsbeviljande med nämndens rätt besluta i enlighet med fattigvårdsreglementet för Stockholms stad samt de särskilda föreskrifter, som av nämnden meddelas (se sid. 161). Inom var och en av huvudstadens territorialförsamlingar skall finnas en nämnden förordnad fattigvårdsstyrelse (se sid. 163).

En ledamot av fattigvårdsnämnden skall enligt instruktionen för barnavårdsnämnden jämväl vara ledamot av barnavårdsnämnden. Med hänsyn till det nära sambandet mellan fattigvårdsnämndens och barnavårdsnämndens verksamhetsområden har vidare i fattigvårdslagen föreskrivits, att, i den mån så prövas påkallat, representanter för barnavårdsnämnden och fattigvårdsnämnden eller dessa myndigheter i deras helhet böra sammankomma för rådplägning om angelägenheter, som beröra bådas verksamhet. Uppstår trekan därom, vilken av myndigheterna, som i visst fall har att ingripa, kan avgörandet härutinnan hänskjutas till en särskild tremannanämnd, bestående av den för båda nämnderna gemensamma ledamoten samt därjämte en för ett år i sänder utsedd ledamot från vardera nämnden (se sid. 225).

Författningar. Lag om fattigvården 14 juni 1918, med ändr. 13 juni 1919, 30 juni 1920, 20 maj 1921, 9 juni 1922, 6 och 20 juni 1924, 11 juni 1926, 18 juni 1927, 2 mars 1928, 19 sept. 1929, 5 juni 1931 och 31 maj 1934. Lag ang. kommunala pensionstillskott m. m. 20 april 1934. Lag ang. lindring i de mindre be- medlades kostnader för vård av sinnessjuka, sinnesslöa och fallandesjuka 2 maj 1919. Instruktion för Stockholms stads fattigvårdsnämnd, fastställd av k. m:t 19 mars 1920, med ändr. 17 okt. 1924, 29 maj 1925, 1 aug. 1930 och 27 nov. 1931. Reglemente för fattigvården i Stockholms stad, antaget av SF 14 sept. 1931 och fastställt av ÖA 28 nov. 1931 med provisoriskt tillägg, antaget av SF 23 jan. 1933 och fastställt av ÖA 9 febr. 1933 samt förlängt genom SF:s beslut 18 juni 1934, som fastställdes

FvN av ÖÄ 14 juli 1934. ÖÄ:s beslut 13 febr. 1933 och 9 aug. 1934 ang. särskild ordning för mottagande och beredande av ansökningar om fattigvård och annat understöd åt arbetslösa (enligt provisoriska tillägget till reglementet, se ovan). Instruktion för fattigvårdsnämndens tjänstedelegerade, fastställd av fattigvårdsnämnden 15 febr. 1933.

Stat år 1936. Utgifter: 23,676,356 kr.; inkomster: 7,189,881 kr. (däruv 257,036 kr. bidrag och ersättning av statsmedel).

Fattigvårdsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset vardagar 11—12.

Vice ordförande.

*Wedberg, Ebba Ch., fröken.

Övriga ledamöter.

Anderson, Knut H., tjänsteman, stadsfullm.

*Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru.

Hallström, K. L. F., tjänsteman.

*Hermansson, K. T. E., vaktmästare, stadsfullm.

Paues, E. W., direktör, stadsfullm.

*Pälsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm.

Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm.

Suppleanter. 1)

*Agerby, E. M. (Greta), förbundskassör, stadsfullm.

Andersson, Ebon M. I., bibliotekarie, stadsfullm.

*Carlsson, H. T., slöjdlärare.

*Eén, O. B. L., föreståndare.

*Johnsson, A., redaktör.

Karlson, G. Henning, direktör.

Ljungberg, L., vice vörd.

Reuterskiöld, C. B., major, stadsfullm.

Kassaförvaltare.

Fattigvårdsdirektören; fattigvårdsinspektören (suppl.).

Sekreterare.

Tham, K. G. K. M. (se sid. 162).

1) Enligt nämndens beslut skola ordföranden samt ledamöterna hr Anderson, fru Danielsson, hrr Hallström, Hermansson och Pälsson vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna hrr Eén, Ljungberg, H. T. Carlsson, fröken Agerby och hr Johnsson i nu nämnd ordning och vice ordföranden samt ledamöterna hr Paues och fru Théel i första hand av suppleanterna hrr Reuterskiöld, G. Henning Karlson och fröken Andersson i nu nämnd ordning.

Fattigvårdsnämndens delegerade.

Delegerade för understödsärenden.

Se nedan sid. 161.

Delegerade för upphandlingsärenden.

Se sid. 170.

Tjänstedelegerade.

Hallström, K. L. F.; Karlsson, Victor E., ordf.; Reuterskiöld, C. B.

Suppleanter: Karlson, G. Henning; Ljungberg, I.

Anstaltsdelegerade.

Se sid. 170.

Delegerade för arbetshemmen

(med uppgift att följa verksamheten vid resp. arbetshem; jfr sid. 176).

För arbetshemmet Ösbyholm:

Anderson, Knut H.; Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina).

För arbetshemmet Emaus:

Anderson, Knut H.; Öström, J. N. H., fattigvårdsdirektör.

Suppleant: Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina).

Tremannanämnden.

(Med uppgift att avgöra vissa ärenden jämlikt § 38 mom. 2 i fattigvårdslagen; jfr ovan.)

Angående tremannanämndens sammansättning se sid. 224, 225.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen sju revisorer jämte tre suppleanter för granskning av fattigvårdsnämndens samt styrelsens över pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå räkenskaper och förvaltning. Revisionen omfattar övergångsvis två år, 1935 och 1936 (jfr sid. 72).¹⁾

Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm.

Lundqvist, E. J., redaktör, ordf.

Löfcrantz, V. F., kamrerare.

Månsson, O. P., instruktör, stadsfullm.

Olsson, Arvid E., redaktör, stadsfullm.

Thörn, Elin H. S. L., bitr. föreståndarinna, stadsfullm.

Göransson, K. H., direktör.

Suppleanter:

Björkman, N. G., major.

Håkansson, E. A. F., spårvägsman.

Strangert, V. E., posttjänsteman.

1) Fattigvårdsnämndens revisorer granska jämväl förvaltningen av de medel, som tillhöra församlingarnas enskilda fattigvård.

Fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden.

Stora Nygatan 2 B, St.; t. »fattigvårdsnämnden»; sessionstid: torsdagar kl. 14.30.

Fattigvårdsnämnden har åt särskilda delegerade överlämnat att i fråga om understöds beviljande med nämndens rätt besluta i enlighet med reglementet för fattigvården i Stockholms stad samt de särskilda föreskrifter, som av nämnden meddelas.

Fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden skola utses årligen av nämnden till ett antal av minst tre och högst fem ledamöter jämte två eller tre suppleanter. Ärendena skola beredas och föredragas av fattigvårdsinspektören, som även verkställer delegerades beslut samt äger, under tiden mellan delegerades sammanträden, vidtagna de åtgärder, som ej tåla uppskov.

Delegerade för understödsärenden tillkommer: att för intagning å anstalter enligt vissa grunder remittera vårdbehövande personer:

till ålderdomshem: i Stockholm hemortsberättigade behovande personer, som i följd av hög ålder, bräcklighet eller annan dylik anledning, utan att vara i behov av sjukvård, behöva varaktigt omhändertagas, och som genom hedrandeandel gjort sig förtjänta att å sådant hem intagas;

till vårdhem: behovande personer, som i följd av kroppslig eller andlig svaghet, varaktig sjuklighet eller annan dylik anledning äro i behov att omhändertagas för sjukvård, dock utan att behöva vård å sjukhus;

till försörjningshem: i någon mån arbetsföra behovande personer, som äro i behov av anstaltsvård men ej lämpligen böra vårdas å kommunens andra fattigvårdsanstalter, ävensom i Stockholm hemortsberättigade behovande arbetsföra personer, som ansöka om inträde;

till asyl för husvilla: behovande familjefäder, kvinnor och barn, som äro i saknad av bostad, ävensom barn, som äro i behov av tillfällig vård;

till andra tillgängliga anstalter: behovande personer, som där kunna beredas lämplig och erforderlig vård;

att till utackordering remittera behovande personer, vilka anses böra erhålla mera personlig vård;

att i övrigt bevilja fattigvård eller annat understöd i sådana fall, där prövningen ej enligt meddelade bestämmelser tillhör annan;

att i de fall, där delegerade beviljat fattigvård, tillse, att fattigvårdssamhällets anspråk på gottgörelse hos den, som åtnjutit fattigvård eller har försörjningsplikt mot sådan person, vara bevakade;

att vid bevakandet av fattigvårdssamhällets rätt mot understödstagare och för dem försörjningspliktiga å nämndens vägnar utfärda ar-

betsföreläggande, som avses i 71 § i lagen om fattigvården;

att föranstalta om hemsändning eller avhämmande av understödstagare; samt

att i fall, då sökande anmäler missnöje med fattigvårdsstyrelsens beslut, eller på fattigvårdsinspektörens framställning pröva fattigvårdsstyrelsens beslut.

Vid handläggning av sådana ansökningar om fattigvård eller annat understöd, vilka icke avse inträde å vårdhem, försörjningshem eller asyl för husvilla, skall yttrande inhämtas från vederbörande fattigvårdsstyrelse; fr. o. m. 1 mars 1933 behöver dock tills vidare sådant yttrande icke inhämtas ifråga om arbetslösa hjälpsökande, enligt provisoriskt tillägg till reglementet samt beslut av överståthållarämbetet (se sid. 164).

Reglemente. Se sid. 159.

Delegerade.

Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru; **Hallström**, K. L. F., tjänsteman, vice ordf.; **Påls-son**, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm.; **Théel**, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm.; **Wedberg**, Ebba Ch., fröken, ordf.

Suppleanter: **Andersson**, Ebon M. I., bibliotekarie, stadsfullm.; **Eén**, O. B. L., föreståndare; **Ljungberg**, I., vice värd.

Protokollsförare.

Aktuarien för understödsärenden.

Fattigvårdsnämndens expedition.

Stora Nygatan 2 A och B, St.; t. »fattigvårdsnämnden»; expeditionstid: 10—14.

Fattigvårdsnämndens expedition är nämndens och dess delegerades beredande och verkställande organ. Expeditionens verksamhet är f. n. fördelad på sju avdelningar, nämligen: fattigvårdsdirektörens kansli, sekreterareexpeditionen, registerbyrån, kamrerareexpeditionen, intendents-expeditionen, ombudsmansexpeditionen och pensionsbyrån.

Expeditionen lyder under fattigvårdsdirektören, som är fattigvårdsförvaltingens högste chef. Honom åligger att ägna sorgfällig uppmärksamhet åt allt, som rör den allmänna fattigvården i huvudstaden, verka för dess följdrättiga handhavande och sunda utveckling, hos nämnden eller dess delegerade göra de framställningar, vilka i sådant systemål påkallas, samt bringa deras beslut till verkställighet, där ej detta tillkommer annan. Fattigvårdsdirektören skall utöva den högsta ledningen av anstaltsvården. Han skall verka för uppehållandet av samarbete såväl med myndigheter och institutioner, vilkas verksamhet berör fattigvården, som ock med föreningar och enskilda, vilka utöva understödsverksamhet eller annan hithörande social verksamhet inom huvudstaden. Han har att bereda och föredraga de ärenden, som tillhöra

FvN

fattigvårdsnämndens, dess delegerades och beredningars handläggning, samt att avgiva utlåtande i frågor, som av dessa hänskjutas till honom; dock med rätt för honom att i den omfattning han finner lämplig överlämna ärendenas beredning och förredning åt annan tjänsteman. Därjämte skall han närvara vid fattigvårdsnämndens sammanträden, även om ärendenas förredning överlämnats åt annan tjänsteman; och äger han rätt att deltaga i nämndens överläggningar, men ej i besluten, samt att i förekommande fall få sin särskilda mening antecknad till protokollet. Fattigvårdsinspektören har att utöva chefskapet för registerbyrån inom fattigvårdsnämndens expedition och för distriktsbyråerna samt att handlägga understödsärenden och andra ärenden, som med dem äga samband, allt i den mån fattigvårdsdirektören ej finner nödigt att själv därmed taga befattning.

Instruktioner m. m. Fattigvårdsnämndens instruktion för fattigvårdsdirektören och fattigvårdsinspektören 3 maj 1932, för ombudsmannen och bitr. ombudsmannen hos fattigvårdsnämnden, hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen samt aktuarierna och kontorsskrivaren å ombudsmansexpeditionen, fastställda av fattigvårdsnämnden 6 mars, av hälsovårdsnämnden 27 mars och av sjukhusdirektionen 13 april 1934, för kamreren 22 nov. 1932, för intendenten 22 nov. 1932, för föreståndaren för pensionsbyrån (aktuarien för pensionsärenden) 21 juni 1921 samt för kuratorn 20 okt. 1925.

Stat år 1936 (inberäknat distriktsbyråerna; se nedan under fattigvårdsnämndens distriktsbyråer och församlingarnas fattigvårdsstyrelser). Utgifter: 12,198,200 kr. (däraf till understöd 10,500,000 kr.); inkomster: 39,441 kr.

Fattigvårdsdirektör (26).

Öström, J. N. H. (förordn. t. o. m. ^{31/12} 1938); t. »fattigvårdsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Fattigvårdsinspektör (24).

Zetterlund, G. E.; mottagningstid: 9—11.

Fattigvårdsdirektörens kansli.

Bokhållare (13)

(dessutom tilläggsarvode 810 kr.).

Edwall, N. G. F.

*Kurator*¹⁾ (3,840 kr.).

Wallström, Ines M., ff.; mottagning: å fattigvårdsnämndens expedition måndagar, onsdagar, torsdagar och fredagar 10—12; dessutom å Rosenlunds ålderdomshem måndagar 13—14, å

Sabbatsbergs ålderdomshem tisdagar 13—14; å vårdhemmet Högalid torsdagar 13—14 samt å vårdhemmet Stureby fredagar 14,30—15.

En amanuens (3,600 kr.), två assistenter (10, jämte tilläggsarvoden 840 och 240 kr.), tre extra assistenter (3,180—2,460 kr.), två extra biträden (2,100—1,680 kr.).

Sekreterareexpeditionen.

Sekreterare (24)

(befattningen uppförd å hälsovårdsnämndens stat).

Tham, K. G. K. M.

En extra registrator (3,480 kr.).

Registerbyrån.

Å registerbyrån föres ett centralt hänvisningsregister (kortregister) över alla personer, som meddelats fattigvård, understöd enligt lagen om samhällets barnavård och ungdomsskydd, folkpension samt kommunalt pensionstillskott och sjukvårdsbidrag ävensom på kommunens bekostnad åtnjutit sjukhusvård i Stockholm, över personer, som äro eller varit hos arbetslöshetskommittén anmälda som hjälpsökande arbetslösa samt över personer, vilka äro anmälda hos nykterhetsnämnden eller å tuberkulosbyrån. De registerhandlingar (personalakter), till vilka ovannämnda kortregister hänvisar, förvaras å distriktsbyråerna samt å den för fattigvårdsnämnden och arbetslöshetskommittén gemensamt anordnade provisoriska organisations expedition rörande det klientel, som åtnjuter understöd genom dessa organ; i övrigt förvaras registerhandlingarna å nämndens registerbyrå. Registeringen å registerbyrån är anordnad efter de principer, som kommit till uttryck i lagen om socialregister. — Till registerbyrån är ansluten en remissexpedition för handläggande av ärenden rörande personers remitterande till vissa stadens anstalter.¹⁾

Författning. Lag om socialregister 20 mars 1936.

Aktuarie för understödsärenden (19).

Nilson, A.

Bokhållare (13).

Östlihn, E. P. N. (vid centralregistret); Petersson, Greta L. (å remissexpeditionen).

En kontorsskrivare (9), två kontorskrivare (7), ett kontorsbiträde (5), tio extra biträden (2,820—1,980 kr.).

Kamrerareexpeditionen.

Kamrerare (20).

Berg, L. H.; mottagningstid: 9—11.

¹⁾ Kuratorn har till uppgift att biträda å fattigvårdsanstalterna intagna personer med bevakande av deras privata angelägenheter.

¹⁾ Angående personers remitterande till upptagningshärberget se sid. 174.

Bokhållare (13).

Bäckström, Anna C.

Kassör (11).

Carlsson, Emmy A.

En *amanuens* (3,600 kr.), en *extra kontorsskrivare* (3,300 kr.), tre *extra biträden* (2,340—1,980 kr.).

Intendentsexpeditionen.

Intendenten tjänstgör såsom direktörens biträde vid förvaltningen av fattigvårdsanstalterna (se sid. 170) och är föredragande inför fattigvårdsnämnden och nämndens delegerade för upphandlingsärenden (se sid. 170).

Intendent (20).

Löwgren, K. G.; mottagningstid: 10—11.

En *amanuens* (4,200 kr.), en *kontorskrivare* (7).

Ombudsmansexpeditionen.

Å ombudsmansexpeditionen handläggas mål och ärenden rörande ersättning för beviljad fattigvård. — Befattningshavarna å ombudsmansexpeditionen och pensionsbyrån hava att inom sina resp. verksamhetsområden biträda jämväl hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen.

Ombudsman (22).

Hellichius, N. M.; mottagningstid: 10—12.

Biträdande ombudsman (20).

Tersmeden, C. F. T. B. G.; mottagningstid: 11—13.

Aktuarier (18).

Lindquist, C. G. A. (å avdelningen för sjukvårdsmål); Carlsson, B. A. B., tjl. (se nedan och sid. 186), *tf. Brisenius*, O. A. (å avdelningen för mål mot vårdtagare och försörjningspliktiga); mottagningstid: 10—12.

Bokhållare (13).

Thulin, Y. T.; Korsner, K. M. H., tf.

Två *förste assistenter* (avlönning såsom assistenter jämte tilläggsarvode 600 kr.), tre *assistenter* (10, jämte tilläggsarvode 240 kr.), en *kontorsskrivare* (9), fyra *kontorsskrivare* (7), tre *kontorsbiträden* (5), åtta *extra assistenter* (3,180—2,940 kr. jämte tilläggsarvode 120 kr.), åtta *amanuenser* (3,900—3,060 kr.), elva *extra biträden* (2,820—1,980 kr.).

Pensionsbyrån.

Pensionsbyrån har till uppgift att bevaka stadens intressen i folkpensionsfrågor och över-

vakar, att envar av kommunen omhändertagen understödstagare erhåller den folkpension, var till han är berättigad. Vidare innehåller byrån för stadens räkning pensionstillägg eller understöd, som utgå till å stadens anstalter intagna understödstagare.

Aktuarie (18).Vakant, *tf. Carlsson*, B. A. B.; mottagningstid: 10—12.

En *kontorsskrivare* (7), en *extra kontorsskrivare* (3,900 kr.), en *assistent* (10, jämte tilläggsarvode 240 kr.), ett *extra biträde* (2,100 kr.).

Förste vaktmästare (7).

Engström, K. P.

Två *vaktmästare* (6), tre *extra vaktmästare* (2,400—1,980 kr.), en *automobilförare* (1,980 kr.), tre *vaktmästarbiträden* (1,200—840 kr.).

Tjänstemän, som på grund av förordnanden å andra tjänster åtnjuta tjänstledighet.

Bokhållare (13).

Brisenius, O. A. (se ovan), Jacobsson, C. M. (se sid. 165), Hallberg, E. G. (se sid. 188).

Fattigvårdsnämndens distriktsbyråer och församlingarnas fattigvårdsstyrelser.

Inom var och en av huvudstadens territoriella församlingar skall finnas särskild fattigvårdsstyrelse, med undantag för Jakobs och Johannes församlingar, vilka hava gemensam fattigvårdsstyrelse, samt för Katarina församling, som uppdelats på två styrelser.

Fattigvårdsstyrelse skall utses för kalenderår av fattigvårdsnämnden och utgöras av minst fem och högst sju ledamöter jämte två eller tre suppleanter. Varje styrelse skall årligen inom sig utse ordförande och vice ordförande samt kassaförvaltare för under styrelsens förvaltning stående fonder. Minst en ledamot skall vara kvinna. Vid fattigvårdsstyrelsens sammanträde äga fattigvårdsdirektören samt församlingens kyrkoherde eller dennes ställföreträdare närvara samt deltaga i överläggningarna.

Det tillkommer fattigvårdsstyrelserna, var och en inom sitt område, att utöva tillsynen över och

FVN omvårdnaden om sådana fattiga, som icke åtnjuta vård å anstalt. Vidare åligger det fattigvårdsstyrelse

a) att mottaga och bereda sådana ansökningar om fattigvård eller annat understöd, vilka icke avse inträde å vårdhem, försörjningshem eller asyl för husvilla, samt med anledning därav avgiva utlåtande eller, jämlikt fattigvårdsnämndens bemyndigande, fatta beslut;¹⁾

b) att vaka över att beviljat understöd behörigen användes;

c) att i de fall, där styrelsen beviljat fattigvård, tillse, att fattigvårdssamhällets anspråk på gottgörelse hos den, som åtnjutit fattigvård eller har försörjningsplikt mot sådan person, varda bevakade;

d) att hos delegerade för understödsärenden göra anmälan om sådana fall, där åtgärder böra vidtagas för utfärdande av arbetsföreläggande eller för hemsändning av understödstagare;

e) att i samråd med sjukhusavgiftsdelegerade besluta om fri sjukhusvård;

f) att i fall, då enligt donationsbrev eller annat förordnande donationer eller andra tillgångar skola förvaltas av fattigvårdsstyrelse, jämväl, där ej annat är föreskrivet, förordna om de understöd, som skola av dessa tillgångar utgå;

g) att avgiva utlåtanden i frågor, som av fattigvårdsnämnden, delegerade för understödsärenden, fattigvårdsdirektören eller fattigvårdsinspektören hänskjutas till styrelsens prövning; samt

h) att till fattigvårdsnämnden, dess delegerade, fattigvårdsdirektören eller fattigvårdsinspektören göra de framställningar, som finnas påkallade.

Fattigvårdsstyrelsen skall sammanträda på kallelse av ordföranden, så ofta denne finner nödigt.

Staden är indelad i fattigvårdsdistrikt, vart och ett omfattande en eller flera fattigvårdsstyrelsens områden. Antalet distrikt har av stadsfullmäktige bestämts till nio. Beträffande fattigvårdsdistriktens omfattning hänvisas till sid. 165—169.

Inom varje fattigvårdsdistrikt finnes en distriktsbyrå med viss anställd personal under ledning av en byråföreståndare.

Föreståndare för distriktsbyrå har att bereda och föredraga alla ärenden, som skola handläggas av fattigvårdsstyrelse, tillhörande distriktet, och är styrelsens verkställande organ. Han äger att mellan fattigvårdsstyrelsens sammanträden fatta de beslut och vidtaga de åtgärder, som eljest ankomma på styrelsen men ej tåla uppskov. Enligt instruktionen för föreståndarna för Stockholms stads fattigvårdsdistriktsbyråer skall det, bland annat, särskilt åligger föreståndarna att mottaga alla ansökningar om understöd från personer, som vistas i fattigvårdsdistriktet, i den mån ansökningarna ej skola ingivas till fattigvårdsnämndens expedition, och

att utlämna beslutade understöd å bestämda tider; att utfärda medellöshetsintyg och hemortsrättsbevis; att bevaka fattigvårdssamhällets anspråk på gottgörelse hos annat samhälle för fattigvård, som utgivits genom distriktsbyrån och vidtagna härför erforderliga åtgärder, i den mån ärendena ej skola handläggas av ombudsmansexpeditionen; att efter beslut av fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden eller av fattigvårdsstyrelse uttaga gottgörelse för lämnad fattigvård hos den, som åtnjutit fattigvården eller har försörjningsplikt mot sådan person, i den mån ärendena ej skola handläggas av ombudsmansexpeditionen; att tillhandagå allmänheten med råd och upplysningar rörande offentlig och enskild hjälpverksamhet samt att föra distriktsbyråns räkenskaper.

Ansökning om fattigvård eller annat understöd ingives till distriktsbyrån i det fattigvårdsdistrikt, där sökanden vistas; mottagning varje helgfri dag å tid, som bestämmes av fattigvårdsnämnden (jfr dock nedan). Utredningen av understödsfrågorna skall verkställas av särskilda tjänstemän, assistenter, samt delvis även av diakonissor och fattigvårds-systrar.

För mottagande av ansökningar om arbete eller understöd åt arbetsföra personer, som äro ofrivilligt arbetslösa, gäller en provisorisk ordning fr. o. m. den 1 mars 1933 (se sid. 169, arbetslöshetsbyråer).

Förfästningar. Stadens indelning i fattigvårdsdistrikt, fastställd av fattigvårdsnämnden 7 juni 1932. Instruktion för föreståndarna för fattigvårdens distriktsbyråer, fastställd av fattigvårdsnämnden 12 juli 1932. Instruktion för förste assistenter, fastställd av fattigvårdsnämnden 18 okt. 1932. (Beträffande förfästningar i övrigt angående fattigvården hänvisas till sid. 159.)

Stat år 1936 (inberäknat fattigvårdsnämndens expedition; se ovan). Utgifter: 12,198,200 kr. (därav till understöd 10,500,000 kr.); inkomster: 39,441 kr.

Avlöningar m. m. Extra bokhållare: 4,500—3,060 kr.; förste assistenter: avlöning som assistent jämte tilläggsarvode 600 kr.; assistenter: ordinarie lönegrupp 10, dessutom arvode 240 kr., extra 3,900—2,160 kr., dessutom extra arvode 240—120 kr.; kontorskrivare (kassörer): 3,900—2,760 kr.; kontorskrivare (kassakontrollanter): ordinarie lönegrupp 7, extra 2,460—2,280 kr.; kontorsbiträden: ordinarie lönegrupp 5, extra 2,100—1,980 kr. Diakonissor: fattigvårdsstyrelse erlägger årligen till diakonissanstalten för varje diakonissa 1,000 kr. samt utbetalat till diakonissan 1,280 kr. i kostpenningar jämte rörligt tillägg härå, varjämte hon åtnjuter möblerad bostad och bränsle samt fri skatt. Fattigvårdssystrar: lönegrupp 6. Till fattigvårdssystrarna i Bromma utgår halva avlöningen från hälsovårdsnämnden (jfr sid. 117).

¹⁾ Gäller icke t. v. beträffande arbetslöshetsärenden, se sid. 170.

Distrikt I

(omfattande Brännkyrka och Enskede församlingar).

Brännkyrka församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Engzelius, f. Hansson, Ester K., fru; Larsson, C. A., förman; Lindquist, C. G. A., aktuarie; Linskog, H. J., kyrkoherde, vice ordf.; Wallin, J. A., distriktsuppbördsman, ordf.; Widegren, f. Olovsson, Olga J. B., fru, stadsfullm.; Wikström, C. F., skomakeriiddkare.

Suppleanter: Lindblad, f. Johansson, Elsa V., fru; Nyström, K. V. E., förman; Öhlander, H. A. G., klockare.

Diakonissor.

Nylander, Anna V. (bostadstel. Stuvsta 3 11); Söderholm, Elsa K. (bostadstel. Liljeholmen 1 80); mottagning: alla vardagar 9—11, församlingshuset, Liljeholmen, Stockholm 9; t. Liljeholmen 1 28.

Enskede församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Eriksson, E. G. F., stereotypör; Johansson, K. W., telefonreparatör, ordf.; Lindqvist, G. R., redaktör, stadsfullm., vice ordf.; Lysander, M. L. (Mia), folkskollärarinna; Månsson, f. Hjorth, Hanna K., fru; Setréus, I. M., kon-
torist; Wiklander, N. A., poliskommissarie.

Suppleanter: Horn, Stina U. M., föreståndarinna; Karling, f. Andersson, Ida H., fru; Liljeholm, C. G. M., byggnadsarbetare.

Fattigvårdssystem (6).

Breden, Ingeborg C. (bostadstel. Enskede 9 40); mottagning: alla vardagar 9—11, Kyrkogårdsvägen 43, Enskede 1; t. Enskede 29 70.

Distriktsbyrå (I).

Församlingshuset, Liljeholmen, Stockholm 9; t. Liljeholmen 1 27 och 4 00; expeditionstid: 9—11.

Filialbyrå: Kyrkogårdsvägen 43, Enskede 1; t. Enskede 8 58.

Byråföreståndare (6,000 kr.).

Sandberg, E. T. G.; mottagningstid: 9—11; t. Liljeholmen 51.

En extra bokhållare, två förste assistenter, sex assistenter, två kontorsskrivare, tre kontorsbiträden, två vaktmästare.

Distrikt II

(omfattande Högalids församling).

Högalids församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Axi, S. G. E., fängelsedirektör, stadsfullm., vice ordf.; Claesson, E. L., kontorsskrivare, kassaförvaltare för styrelsens fonder; Ek, K. M., typograf; Harling, Anna H. M., f. d. bankkassör; Lindström, K. O., bryggeriarbetare, ordf.; Palm, f. Eriksson, E. Wilhelmina, fru; Rönnell, E., f. d. folkskollärare.

Suppleanter: Ahlström, f. Karlström, A. E. Elsa E., fru; Johansson, f. Fransson, Ellen V. C., fru; Strömberg, N. E. T., extra för-
rådsmästare.

Diakonissor.

Andersson, Anna (bostadstel. 41 89 80); Claesson, Ruth D. C. (bostadstel. 41 89 85); mottagning: alla vardagar 9—10, Hornsgatan 110, Sö.; t. 43 01 00.

Distriktsbyrå (II).

Hornsgatan 110, Sö.; t. 40 13 82; expeditionstid: 9—11.

Byråföreståndare (18).

Helin, M. S., tjl., tf. Jacobsson, C. M.; mottagningstid: 9—11; t. 40 14 06.

En extra bokhållare, en förste assistent, fyra assistenter, två kontorsskrivare, två kontorsbiträden, en ordningsvakt.

Distrikt II a

(omfattande Maria församling).

Maria församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Anderberg, G. H. A., tf. tjänstesekreterare, ordf.; Bäckman, G. O., vice värd; Kulin, H. V.,

FvN

chaufför, vice ordf.; **Masreliez**, Anna M. E., fröken; **Nordgren**, f. Johansson, Anna V., fru.

Suppleanter: **Haholin**, K. E. E., eldare; **Karling**, K. G., typograf, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Sunne**, C. N., bokhållare.

Diakonissa.

Ekberg, Elna M. K. (bostadstel. 40 77 32); mottagning: alla vardagar 9—10, Blecktornsgränd 12, n. b., Sö.; t. 40 47 27.

Distriktsbyrå (II a).

Hornsgatan 52, 1 tr., för hjälpsökande Blecktornsgränd 12, n. b., Sö.; t. 40 47 28; expeditionstid: 9—11.

Byråföreståndare (18).

Holmberg, F. N. G. R.; mottagningstid: 9—11; t. 40 47 49.

Bokhållare (13).

Runström, H. R.

En *förste assistent*, fem *assistenter*, två *kontorskrivare*, ett *kontorsbiträde*, en *ordningsvakt*.

Distrikt III

(omfattande södra delen av Katarina församling).

Södra Katarina församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Brolin, T. E., kassadirektör; **Carlsson**, H. T., slöjdlärare, ordf.; **Garsten**, f. Hesselius, Margit B., fru; **Lindberg**, W. D., konditor; **Qvist**, J. K., arbetare, vice ordf.; **Svensson**, Anna V., tf. extra första assistent; **Zetterberg**, G. R. H., assistent, kassaförvaltare för styrelsens fonder.

Suppleanter: **Delbanco**, O. S., disponent; **Johansson**, G. E., kommunalarbetare; **Nilsson**, J. A., lagerarbetare.

Diakonissor.

Wallstén, Beda M. (bostadstel. 41 38 51); **Carlstedt**, G. Valborg K. (bostadstel. 40 04 49); mottagning: alla vardagar 9—10, Allhelgonagatan 14, Sö.; t. 40 62 77.

Distriktsbyrå (III).

Allhelgonagatan 14 eller Götgatan 94, Sö.; t. 41 38 13; expeditionstid: 9—11.

Byråföreståndare (5,700 kr.).

Larsson, J. L., tf.; mottagningstid: 9—11; t. 40 08 32.

Bokhållare (13).

Grünberger, S., tf.

En *förste assistent*, sex *assistenter*, en *kontorskrivare*, tre *kontorsbiträden*, en *ordningsvakt*.

Distrikt IV

(omfattande norra delen av Katarina församling och Sofia församling).

Norra Katarina församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Jonsson, F. V. K., förman, ordf.; **Lund**, K. (Stina), fröken, vice ordf.; **Wallman**, F. E. G., montör; **Wikland**, f. Roosvall, Dagmar M. V., fru; **Öhman**, K. R., instrumentmakare, kassaförvaltare för styrelsens fonder.

Suppleanter: **Gyhlenius**, J. P., guldsmedsarbete; **Johansson**, f. Jansson, Signe O., fru; **Wenker**, G. E., kontorschef.

Sofia församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Agvald, R. V., överlärare; **Collini**, f. Wernström, Karin I. A., fru; **Eriksson**, O. H., statistikförare, vice ordf.; **Gustafsson**, f. Johansson, Ester E., fru; **Johansson**, A. J., elektriker; **Johansson**, K. V., filare, ordf.; **Karlöf**, E. A., sekreterare, kassaförvaltare för styrelsens fonder.

Suppleanter: **Gry**, A. P., distriktsuppbördsman; **Nyberg**, Gerda A., textilarbetserska; **Westerström**, J. E. E., yrkeslärare.

Diakonissor.

Persson, Sally M. (bostadstel. 40 00 65); **Dunér**, Astrid E. (bostadstel. 41 59 42); mottagning: alla vardagar 9—11, Erstagatan 32, Sö.; t. 40 10 65.

Distriktsbyrå (IV).

Erstagatan 34, Sö.; t. 40 10 57; expeditionstid: 9—11.

Byråföreståndare (18).

Berg, E. A. G.; mottagningstid: 9—11; t. 40 10 12.

En *extra bokhållare*, en *förste assistent*, fem *assistenter*, två *kontorsskrivare*, två *kontorsbiträden*, en *ordningsvakt*.

Distrikt V

(omfattande S:t Görans och Bromma församlingar).

S:t Görans församlings fattigvårdsstyrelse.¹⁾

Ledamöter.

Allard, O. E., ingenjör, vice ordf.; **Edberg**, f. Janson, V. (Mimmi), fru; **Eén**, O. B. L., föreståndare, ordf.; **Elmgren**, A. H., kanslist; **Ohlsson**, S. E., nattvakt; **Runnqvist**, G. A. W., direktör, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Wallén**, A. M. V. (Alli), fröken.

Suppleanter: **Creutz**, L., frih., korrespondent; **Ingelsson**, Hj. F., järnarbetare; **Lindholm**, J. F., maskinarbetare.

Diakonissor.

Nilson, Ester A. K. (bostadstel. 53 18 47); **Wallengren**, Anny (bostadstel. 53 42 15); mottagning: alla vardagar 9—10, Ernst Ahlgrens Väg 1, K.; t. 53 75 70.

Bromma församlings fattigvårdsstyrelse.¹⁾

Ledamöter.

Andersson, K. A., grundläggare, ordf.; **Carström**, A. E., spårvägsman, stadsfullm.; **Dorff**, f. Larsson, Elina W., fru, vice ordf.; **Johanson**, f. Johansson, Olga A. R., fru; **Twengström**, A. J., tf. förste aktuarie; **Wickman**, f. Johansson, Laura K., fru, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Wirström**, C. G. A., kassör.

Suppleanter: **Elbe**, A. M., typograf; **Eriksson**, E. Z., metallarbetare; **Holmgren**, G. V., fabrikör.

Fattigvårdssystrar (6)

(gemensamma för hälsovårds- och fattigvårdsnämnderna).

Nord, A. M. (Greta) (östra distr.) (bostadstel. 25 15 94); mottagning: alla vardagar 9—10, Lövåsvägen 21, Ulvsunda; t. 25 66 40.

Persson, Hilma P. (västra distr.) (bostads- och tjänstetel. Bromma 42); mottagning: alla vardagar 9—10, församlingshuset, Bällsta villastad, Sundbyberg.

¹⁾ S:t Görans församlings fattigvårdsstyrelses område omfattar även Stora och Lilla Essingen.

Distriktsbyrå (V).

Ernst Ahlgrens Väg 1, K.; t. 53 75 74, 53 75 75; expeditionstid: 9—11.

Filialbyrå: Lövåsvägen 21, Ulvsunda; t. 25 61 58; expeditionstid: 9—11.

Byråföreståndare (18).

Loven, N. W.; mottagningstid: 9—11; t. 50 47 60.

Bokhållare (13).

Sundberg, E. D., tf.

Två *förste assistenter*, sju *assistenter*, två *kontorsskrivare*, tre *kontorsbiträden*, en *ordningsvakt*, en *vaktmästare*.

Distrikt VI

(omfattande Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Mattens församlingar).

Adolf Fredriks församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Carlson, C. G., fabrikör, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Hagardt**, A., kyrkoherde, ordf.; **Törnqvist**, f. Karlsson, Gerda T., fru; **Wallén**, O. A., spårvägsman; **Åhrberg**, F. A. L., typograf, vice ordf.

Suppleanter: **Eriksson**, D. P. N., förtroendemän; **Hjelm**, C. A., järnvägstjänsteman; **Lagergren**, Maria S. V., fröken.

Diakonissa.

Forsberg, Anna M. (bostadstel. 10 88 38); mottagning: alla vardagar 9—10, Kammakargatan 13, C.; t. 10 42 37.

Gustav Vasa församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Bjurström, O. V., linjeförman, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Enqvist**, C. E., posttjänsteman; **Hallström**, K. L. F., tjänsteman, ordf.; **Holmberg**, Agnes V., fröken; **Hybinette**, N. F., förste ingenjör.

Suppleanter: **Borgström**, F. R., målarmästare; **Lundfors**, Hj., posttjänsteman; **Magnusson**, f. Eriksson, Elin, fru.

Diakonissa.

Olson, J. (Nanna) (bostadstel. 30 96 39); mottagning: alla vardagar 9—10, Surbrunnsgatan 61, Va.; t. 32 53 92.

FVN

Matteus församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Boström, Clara G., fröken, vice ordf.; **Danielson**, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Eriksson**, E. G., pianoarbetare; **Holmblad**, R. A., direktör; **Karlén**, f. Ullman, Anna M. L., fru; **Lindholm**, C. E., kontrollör; **Söderholm**, A. H., järnvägstjänsteman, ordf.

Suppleanter: **Borg**, C. H., svarvare; **Fries**, N. O. E., kapten; **Karlsson**, f. Sundberg, Elsa J., fru.

Diakonissor.

Djurson, E. L. (Lisa) (bostadstel. 33 46 36); **Larsson**, A. K. (Amy) (bostadstel. 33 75 58); mottagning: alla vardagar 9—10, Birkagatan 30, Va.; t. 33 55 11.

Distriktsbyrå (VI).

Surbrunnsgatan 61. Va.; t. 32 48 03, 32 48 57; expeditionstid: 9—11.

Byråföreståndare (18).

Thurberg, G. O.; mottagningstid: 9—11; t. 32 48 05.

Bokhållare (13).

Werndahl, G. W.

En *förste assistent*, sex *assistenter*, två *kontorsskrivare*, två *kontorsbiträden*, en *ordningsvakt*.

Distrikt VII

(omfattande Storkyrko-, Klara och Kungsholms församlingar).

Storkyrkoförsamlingens fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Eklund, J. O., specerihandlare, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Johansson**, G. A., hamnarbetare; **Olsson**, A. E., hamnarbetare; **Winberg**, K. A., förste vaktmästare, ordf.; **Wirström**, K. O. F., konditor, vice ordf.

Suppleanter: **Adolfsson**, G. A., privatdetektiv; **Nyselius**, f. Ågren, D. E. (Betty), fru; **Thurnell**, f. Jansson, Agda M. V., fru.

Diakonissa.

Ralf, Hanna F. (gemensam med Klara församlings fattigvårdsstyrelse; ang. mottagningstid se nedan).

Klara församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Erikson, K. M., vaktmästare, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Martin**, L. G. M., advokat, ordf.; **Rung**, K. A. R., mäklare; **Stark**, f. Dahlqvist, A. Anna L., fru; **Stark**, V. M. A., maskinist, vice ordf.

Suppleanter: **Hintze**, P. R., typograf; **Waldt**, J. A., advokat; **Westerdahl**, E. A., direktör.

Diakonissa.

Ralf, Hanna F. (bostadstel. 21 38 43); mottagning: alla vardagar 9—10, Vattugatan 9, 1 tr. ö. g., C.; t. 11 31 64.

Kungsholms församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Bengtsberg, M. Adèle, fröken; **Bergh**, J. T. A., läroverksadjunkt; **Holm**, J. A., vaktmästare, vice ordf.; **Hübner**, L. O. J., f. d. kapten, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Karlsson**, A. F., järnarbetare, ordf.

Suppleanter: **Lindstedt**, E. G., blomsterhandlare; **Söderlund**, C. H., järnarbetare; **Hellström**, f. Lind, E. A. Ingrid, fru.

Diakonissa.

Björklund, Ida S. (bostadstel. 50 01 22); mottagning: alla vardagar 9—10, Bergsgatan 24, n. b., K.; t. 50 00 41.

Distriktsbyrå (VII).

Vattugatan 9, C.; t. 20 25 05; expeditionstid: 9—11.

Byråföreståndare (18).

Clässon, P. J.; mottagningstid: 9—11; t. 20 23 30.

Bokhållare (13).

Söderlindh, C. A. F.

En *förste assistent*, fem *assistenter*, två *kontorsskrivare*, två *kontorsbiträden*, en *ordningsvakt*.

Distrikt VIII

(omfattande Jakobs, Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar).

Jakobs och Johannes församlingars fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Andersson, K. E., gjutare; **Jonsson**, A., handlande; **Kleman**, f. Pettersson, Dagny A. L.,

fru, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Lundkvist**, F., järnsvarvare, ordf.; **Nilsson**, A. H. E., reparatör, vice ordf.
Suppleanter: **Borgström**, E., portvakt; **Eriksson**, E. J. G., tjänsteman; **Tjulander**, H. J. A., spårvägsman.

Fattigvårdssystem (6).

Nilsson, Alma M. (bostadstel. 30 22 57); mottagning: alla vardagar 9—10, Brunnsgatan 18, C.; t. 10 27 29.

Engelbrekts församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Eriksson, E., reseffektmakare, vice ordf.; **Fürstenberg**, f. **Jacobsson**, Mary B., fru, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Johansson**, f. **Nilsson**, J. V. E. (Thora), fru; **Kyhlberg**, G., komminister; **Lundh**, E. V. R., ombudsman; **Nyberg**, C. J. F., montör; **Åkerman**, G. A., kansliråd, ordf.
Suppleanter: **Hed**, K. A., grovarbetare; **Jacobsson**, Signe F., fröken; **Wettergren**, G. A., eldare.

Diakonissa.

Ahlin, Elly P. (bostadstel. 20 07 43); mottagning: alla vardagar 9—10, Brahegatan 41, Ö.; t. 60 71 33.

Hedvig Eleonora församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Bergendahl, A., f. d. kontorschef, ordf. och kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Carlberg**, Hilda A., fröken; **Carlsson**, f. **Lindskog**, Anna R., fru, vice ordf.; **Carlstedt**, P., fabrikör; **Hedman**, C. E., möbelsnickare.
Suppleanter: **Anderson**, C. H., boktryckare; **Erdmann**, f. **Malm**, E. K. G. (Gertie), fru; **Sundholm**, K. L., förste postiljon.

Diakonissa.

Ahlberg, Anna J. V. (bostadstel. 60 04 75); mottagning: alla vardagar 9—10, Brahegatan 41, Ö.; t. 60 71 33.

Oscars församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Andersson, A. F., skomakare, vice ordf.; **Blomqvist**, F. O., modellsnickare; **Gezelius**, A., apotekare; **Ohlsson**, A. O., kontorist; **Wed-**

berg, Ebba Ch., fröken, ordf. och kassaförvaltare för styrelsens fonder.

Suppleanter: **Andersson**, E. A. B., rustmästare; **Daelander**, f. **Sjöstrand**, A. Elisabeth, fru; **Willborg**, Ingrid, fröken.

Diakonissa.

Ahlstedt, Anna E. (bostadstel. 62 07 24); mottagning: alla vardagar 9—10, Banérgatan 23, Ö.; t. 61 30 25.

Distriktsbyrå (VIII).

Brahegatan 41, Ö.; t. 60 71 16, 60 71 42 expeditionstid: 9—11.

Byråföreståndare (18).

Fredriksson, K. G. A.; mottagningstid 9—11; t. 60 71 26.

Bokhållare (13).

Gummesson, G. A.

En *förste assistent*, sju *assistenter*, två *kontorsskrivare*, två *kontorsbiträden*, en *ordningsvakt*.

Fattigvårdsnämndens och arbetslöshetskommitténs provisoriska hjälpororganisation för arbetslösa.

Med anledning av den omkring årsskiftet 1932/1933 starkt ökade omfattningen av understödsverksamheten i synnerhet i fråga om arbetslösa, framlade den av stadskollegiet tillsatta kommittén för utredning av understödsfrågor (se sid. 303) ett förslag till provisorisk omorganisation av stadens hjälpverksamhet för arbetslösa, som godkändes av stadsfullmäktige den 23 jan. 1933 och som, efter fastställelse av nödig reglementsändring av överståthållarämbetet trädde i kraft den 1 mars 1933 för att gälla tills vidare till den 1 juli 1934. Enligt beslut den 18 juni 1934 har giltighetstiden utsträckt tills vidare även för tiden efter den 1 juli 1934. Den provisoriska organisationen innebär i huvudsak, att samtliga fattigvårdsstyrelser och hittillsvarande distriktsbyråer äro befriade från det i reglementet för fattigvården i Stockholms stad innefattade åliggande att mottaga och bereda ansökningar om fattigvård eller annat understöd åt arbetslösa personer, som äro ofrivilligt arbetslösa (jfr sid. 170). Sådana ansökningar skola i stället mottagas å särskilda för bland annat detta ändamål inrättade s. k. arbetslöshetsbyråer och därifrån omedelbart vidareändas till en central expedition. Arbetslöshetsbyråerna, berednings- och utredningsavdelningarna äro gemensamma för fattigvårdsnämnden och arbetslöshetskommittén.

FvN

För den händelse det genom ansökningens beredning visats, att sökanden är arbetsför och ofrivilligt arbetslös, tillkommer det, allteftersom det provas lämpligt, antingen arbetslöshetskommittén att fatta beslut angående understöd m. m. enligt gällande kungörelse angående statsbidrag till arbetslöshetshjälp eller fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden att omedelbart, utan att yttrande inhämtats av vederbörande fattigvårdsstyrelse, fatta beslut enligt gällande författningar angående fattigvård eller annat understöd.

För den händelse det visats, att sökanden är oförmögen till arbete eller icke ofrivilligt arbetslös, skall ansökningen ofördröjligen överlämnas till fattigvårdsnämndens vederbörande distriktsbyrå för beredning och beslut i den i reglementet för fattigvården föreskrivna ordning.

Författningar m. m. Reglemente för fattigvården i Stockholm, antaget av SF 14 sept. 1931 och fastställt av ÖA 28 nov. 1931, med provisoriskt tillägg, antaget av SF 23 jan. 1933 och fastställt av ÖA 9 febr. 1933 samt förlängt genom SF:s beslut 18 juni 1934, som fastställdes av ÖA 14 juni 1934. ÖA:s beslut 13 febr. 1933 ang. särskild ordning för mottagande och beredande av ansökningar om fattigvård och annat understöd åt arbetslösa. K. kung. 25 juni 1935 ang. statlig och statsunderstödd hjälpverksamhet vid arbetslöshet. Av statens arbetslöshetskommission meddelade råd och anvisningar rörande hjälpverksamheten för arbetslösa.

Expedition.

Munkbrogatan 2, St.; t. 23 42 60; expeditionstid: 9—15.

Expeditionen står under omedelbar ledning av direktören hos arbetslöshetskommittén, därvid denne fungerar som biträde åt fattigvårdsdirektören vid behandling av understödsärenden. Expeditionen är uppdelad på arbetslöshetsbyråernas centralexpedition, beredningsavdelningen och utredningsavdelningen. Såsom kameralavdelning och registeravdelning fungera arbetslöshetskommitténs motsvarande avdelningar.

Direktör.

Helin, M. S.

Beträffande expedition, arbetslöshetsbyråer och personal hänvisas till sid. 188.

Stockholms stads fattigvårdsanstalter.

Enligt av stadsfullmäktige godkända grunder för den fattigvårdsnämnden underställda anstaltsvården för vuxna bör anstalternas klientel fördelas på så sätt att medellösa, orkeslösa åldringar sammanföras å ålderdomshem, medellösa personer med någon arbetsförmåga å för-

sörjningshem och medellösa, som äro i behov av mera varaktig sjukvård, å vårdhem. För bl. a. medellösa personer, som sakna bostad, finnas asylor för husvilla. I ett vårdhem (Stureby) har inrättats en vårdavdelning, vilken godkänts såsom hem för kroniskt sjuka. För omhändertagande av försuamliga försörjningspliktiga har nämnden tvenne arbetshem att tillgå. Till stadens fattigvårdsanstalter höra även sinnesslöanstalten Åkeshov samt Lammis hem för behöfvande blinda, vilka stå under särskilda styrelser.

Fattigvårdsdirektören är chef för fattigvårdsanstalterna med biträde av intendenten.

Upphandlingen av förnödenheter för anstalternas räkning ankommer på särskilda delegerade för upphandlingsärenden, vilka årligen utses av fattigvårdsnämnden till ett antal av minst tre och högst fem ledamöter jämte två eller tre suppleanter. Ärenden beredas och föredragas inför upphandlingsdelegerade av intendenten, som även är delegerades sekreterare.

Ansökningar om inträde å fattigvårdsnämndens anstalter skola behandlas av delegerade för understödsärenden (se sid. 161).

Reglementen m. m. Reglemente för Stockholms stads fattigvårdsanstalter, fastställt av fattigvårdsnämnden 22 nov. 1932. Instruktion för Stockholms stads fattigvårdsnämndens anstaltsdelegerade, fastställt av fattigvårdsnämnden 22 nov. 1932. K. kung. den 27 juni 1927 ang. statsbidrag till uppförande eller inrättande av hem för kroniskt sjuka. Reglemente för de vid Stockholms stads fattigvårdsanstalter anställda befattningshavare, vilkas löneförhållanden regleras genom kollektivavtal, samt allmänna bestämmelser och specialbestämmelser ang. löneförhållanden för sköterske- och baderskebiträden, arbets-, köks-, tvätt- och städerskepersonal vid fattigvårdsanstalterna (avtalsförhandlingar härom ej slutförda april 1936).

Anstaltsdelegerade.

Anstaltsdelegerade hava till huvudsaklig uppgift att med uppmärksamhet följa förvaltningen av de anstalter, som sortera direkt under fattigvårdsnämnden.

Hermansson, K. T. E., vaktmästare, stadsfullm.; **Karlson, G.** Henning, direktör, vice ordf.; **Ljungberg, I.**, vice vörd, ordf.

Suppleanter: **Carlsson, H. T.**, slöjdlärare; **Reuterskiöld, C. B.**, major, stadsfullm.

Delegerade för upphandlingsärenden.

Andersson, Knut H., tjänsteman, stadsfullm., ordf.; **Ljungberg, I.**, vice vörd; **Paues, E. W.**, direktör, stadsfullm., vice ordf.

Suppleanter: **Hermansson, K. T. E.**, vaktmästare, stadsfullm.; **Karlson, G.** Henning, direktör.

Stockholms stads ålderdomshem.

Ålderdomshemmen hava till ändamål att till vård och underhåll emottaga sådana till Stockholms kommun hörande nödställda, som i följd av hög ålder, bräcklighet eller annan fortfarande anledning äro i behov av ständigt hjälp och genom hedrande vandel gjort sig förtjänta att intagas å sådant hem. Intagning å hemmen sker efter remiss från fattigvårdsnämndens delegerade för beviljande av understöd.

Fattigvårdsnämnden antager för hemmen sysslomän samt andra erforderliga biträden.

Reglemente. Fattigvårdsnämndens reglemente för Sabbatsbergs ålderdomshem samt Rosenlunds ålderdomshem med Oscars och Sofias guldbrölloppshem för åldriga makar 30 mars 1920.

Sabbatsbergs ålderdomshem.

Torsgatan 32, Va.; t. 33 56 06, 33 84 46; expeditionstid: 9—16 (lördagar 9—14).

Sabbatsbergs ålderdomshem har f. n. 719 platser, därav 349 avsedda för män och 370 för kvinnor, därtill komma 29 tillfälliga platser.

Å staten för Sabbatsbergs ålderdomshem har jämväl uppförts ålderdomshemmet i Bromma (se nedan).

Instruktioner. Fattigvårdsnämndens instruktion för sysslomanen 22 nov. 1932 och styrelsens instruktion för läkaren 23 sept. 1873.

Stat år 1936 (för Sabbatsbergs ålderdomshem jämte ålderdomshemmet i Bromma). Utgifter: 831,130 kr.; inkomster: 88,341 kr.

Syssloman (19).

Valdén, G. F.; träffas säkrast måndagar, tisdagar, onsdagar och lördagar 9,30—11.

En *kontorsskrivare* (7), en *extra kontorsskrivare* (3,840 kr.).

Predikant (2,000 kr.).

Lund, B. A., kyrkoadjunkt i Gustav Vasa förs.

En *organist* och *försångare* (500 kr.).

Läkare (2,500 kr.).

Eriandsson, S. G. G.

En *maskinist* (9), en *förrådsmästare* (8), en *vaktmästare* (7), två *värmeledningsskötare* (6), en *portvakt* (1,680 kr.), två *sjukvårdsförestånderskor* (7), en *köksförestånderska* (6), två *biträdande sjukvårdsförestånderskor* (4), två *biträdande köksförestånderskor* (4), *tjuguen sköterskor* (3), en *baderska* (2), *aderton extra sköterskor* (2,160—1,620 kr.). — En *eldare* (2 b), en *kokerska* (1 c), två *första biträden* (1 b), ett *matsalsbiträde* (1 b), sex *köksbiträden* (1 a), fyra *städerskor* (1 a).

Ålderdomshemmet i Bromma.

Nära Bromma kyrka (postadress: Ängby); t. Bromma kyrka 59.

Hemmet har 37 platser, därav 21 för män och 16 för kvinnor.

Syssloman.

Se ovan under Sabbatsbergs ålderdomshem.

En *predikant* (200 kr.).

Föreståndarinna (6).

Törn, Adèle I. E.

En *kokerska* (1 c), ett *första biträde* (1 b).

Gammelbyns ålderdomshem.

Stureby; t. Enskede 33 05.

Hemmet är anordnat enligt s. k. kolonisystem, d. v. s. med ett antal friliggande byggnader, grupperade omkring en ekonomibyggnad med kök, matsalar, en mindre sjukavdelning m. m. Första utbyggnaden omfattar, förutom ekonomibyggnad, 9 ålderdomshemsbyggnader. I varje byggnad, som består av två våningar, äro inredda cirka 15 rum, avsedda för en eller två personer. Därjämte finnas i varje byggnad dagrum, kaffekök och badrum. Då hemmets syfte är att bereda ett verkligt hem för friska åldringar, har man här frångått systemet med stora salar. Förvaltningen är gemensam med vårdhemmet Stureby.

Hemmet har plats för 258 åldringar.

Stat år 1936. Utgifter: 226,315 kr.; inkomster: 27,235 kr.

Syssloman.

Larsson, E. H. (se även under vårdhemmet Stureby); träffas å vårdhemmet Stureby (kontoret) vardagar säkrast 9—11.

Predikant

Åhman, E. H., pastorsadjunkt i Enskede förs. (se även under vårdhemmet Stureby).

Läkare.

Grahn, K. E. (se även under vårdhemmet Stureby).

En *föreståndarinna* (7), en *vaktmästare* (7), en *värmeledningsskötare* (6), en *biträdande föreståndarinna* (4), fem *sköterskor* (3), sex *extra sköterskor* (1,860—1,560 kr.), en *portvakt* (900 kr.). — En *eldare* (2 b), en *gårdskar* (2 a).

Rosenlunds ålderdomshem.

Skånegatan 1, Sö.; t. 43 04 09, 43 11 06; expeditionstid: 9—16 (lördagar 9—14).

Rosenlunds ålderdomshem är numera i huvudsak inrättat till vårdhem med plats för 564

FVN patienter (därav 332 manliga och 232 kvinnliga). Antalet ålderdomshemsplatser utgör 256 (114 avsedda för män och 142 för kvinnor).

Å samma stat som Rosenlunds ålderdomshem äro jämväl uppförda guldbräöllopsshemmet och ålderdomshemmet vid Skarpnäck (se vidare nedan). Årsta ålderdomshem, som tidigare förvaltats gemensamt med Rosenlunds ålderdomshem, har vid ingången av år 1936 nedlagts som ålderdomshem. Frågan om ålderdomshemmets ombyggnad till försörjningshem för manligt klientel är för närvarande föremål för prövning.

Instruktioner. Styrelsens instruktioner för sysslomannen 1 mars 1889, för predikanten 14 juni 1888 och för läkaren 13 nov. 1901.

Stat år 1936 (för Rosenlunds ålderdomshem jämte guldbräöllopsshemmet samt ålderdomshemmet vid Skarpnäck). Utgifter: 1,134,310 kr.; inkomster: 128,740 kr.

Syssloman (19).

Broman, H. V.; träffas säkrast 9—11.

Kontorsskrivare (11).

Biltberg, C. H.

En kontorsskrivare (7).

Predikant (2,000 kr.).

Lundberg, P. I., kyrkoadjunkt i Högalids förs.

En organist och försångare (500 kr.).

Läkare (4,000 kr.).

Ingolf, K. A.

En maskinist (10), en förrådsställare (9), två vaktmästare (7), en hantverkare (7), två värmeledningsskötare (6), en värmeledningsskötare, tillika vaktmästare (6), fyra sjukvårdsförestånderskor (7), tre sjuk-sköterskor (2,280—2,400 kr.), en köksförestånderska (6), en tvättförestånderska (4), fyra biträdande sjukvårdsförestånderskor (4), en biträdande köksförestånderska (4), nio sköterskor (3), en baderska (2), fjorton sköterskor (2,160 kr.). — Tre eldare (2 b), en första kokerska (1 d), fyra kokerskor (1 c), ett matsalsbiträde (1 b), tjungsex sköterskebiträden (1 a), ett baderskebiträde (1 a), tretton köksbiträden (1 a), sju städerskor (1 a), ett tvättbiträde (1 a).

Oscars och Sofas guldbräöllopshem för åldriga makar (guldbräöllopsshemmet).

Skånegatan 1, Sö.; t. 40 73 09.

Hemmet, som upprättats med anledning av konung Oscar II:s och drottning Sofas guldbräöllop, är avsett till beredande av ett hem för

fattiga ålderstigna makar. Det har plats för 80 par åldringar.

Syssloman.

Se ovan under Rosenlunds ålderdomshem.

Läkare.

Se ovan under Rosenlunds ålderdomshem.

En sjukvårdsförestånderska (7), en biträdande sjukvårdsförestånderska (4), en sköterska (3), två sköterskor (1,980 kr.).

Ålderdomshemmet vid Skarpnäck.

Skarpnäck, Enskede 2; t. Älta 54.

Hemmet har 52 platser, varav 40 för män och 12 för kvinnor.

Syssloman.

Se ovan under Rosenlunds ålderdomshem.

Läkare (500 kr.).

Ericsson, V. A.

En föreståndarinna (2,640 kr.). — Två första biträden (1 b), ett köksbiträde (1 a), en städerska (1 a).

Vårdhemmet Högalid.

Maria Ban- och Wollmar Yxkullsgatorna, Sö. (postgirokonton nr 2439); t. 23 25 70; expeditionstid: 9—15 (lördagar samt juni—aug. alla dagar 9—14).

Vårdhemmet Högalid har 1,068 platser, varav 740 å försörjningsavdelningen och 328 å vårdhemsavdelningen.

Å hemmets försörjningsavdelning intagas dels i någon mån arbetsföra män, vilka äro i behov av anstaltsvård, men ej lämpligen böra vårdas å kommunens andra fattigvårdsanstalter, dels nödställda, kommunen tillhörande arbetsföra personer, som sakna stadigt hemvist och önska att intagas å vårdhemmet, dels slutligen även välfredade, avskedade militärer, som tillhört manskapet vid värvad trupp samt inom kommunen befinnas vara i behov av fattigvård; dessa utgöra en särskild underavdelning, kallad militäravdelningen.

Å försörjningsavdelningen intagna personer äro skyldiga att efter sin förmåga förrätta det arbete inom inrättningen, som av sysslomannen dem anvisas. Arbetet består förnämligast av vedsågning, utearbeten, bakning, tvätt, mangling, skomakeri, skrädderi, snickeri m. m. Även tillredes mat och bakas bröd för de av allmänna fattigvården bespade inom vissa stadens territoriella församlingar.

Å hemmets vårdhemsavdelning intagas endast sådana män, som äro i behov av vård

men icke av sjukhusvård. Vårdhemmets läkare beslutar i sista hand angående intagning å vårdhemsavdelningen.

Å vårdhemmet mottagas ej personer, som på grund av kropps- eller sinnessjukdom kräva särskild vård och tillsyn, ej heller den, som ej fyllt 18 år. Intagning sker allenast efter remiss från fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden.

Under samma förvaltning som vårdhemmet Högalid stodo intill år 1936 vissa mindre vårdhem, nämligen vårdhemmen Tjärhovsgatan 11, Torkel Knutssonsgatan 22 och Lilla Nygatan 21, vilka i samband med öppnandet av vårdhemmet Stureby numera blivit nedlagda.

Instruktion. Instruktion för vid [Stockholms stads arbetsinrättning] anställda tjänstemän och betjante, fastställd av inrättningens styrelse 14 dec. 1905.

Stat år 1936 (för vårdhemmet Högalid jämte filialer). Utgifter: 1,304,190 kr.; inkomster: 718,101 kr.

Syssloman (21).

Silfversparre, C. G. C:son.

Assistent (16).

Malm, J. A. F.

Läkare (6,500 kr.).

Höglund, G.

Predikant (1,400 kr.).

Alner, Hj. P., komminister i Högalids förs.

En *organist och försångare* (500 kr.).

Kassör (15).

Folkving, A.

Förrådsbokhållare (14).

Ahlner, K. G.

Bokhållare (13).

Johansson, V. E.; Uddén, A. E.; Ekblom, G. E. G.

Två *extra skrivbiträden* (2,160 kr.).

Maskinist (13)

(för verkmästargöromål 600 kr.).

Melander, S. F.

Tre *biträdande maskinister* (10), fyra *arbetsföreståndare* (10), två *arbetsförmän* (9), tolv *vaktmästare* (7), en *automobilförare* (7), två *automobilförare* (6), en *barberare* (2,880 kr.), en *köksförestånderska* (7), en *sjukvårdsförestånderska* (7), fyra

sjuksköterskor (6), två *extra sjuksköterskor* (2,400 kr.), en *tvättförestånderska* (6), två *biträdande köksförestånderskor* (4), åtta *städerskor* (840 kr.). — Fyra *automobilförare* (2 b), en *första kokerska* (1 d), tre *kokerskor* (1 c), två *matsalsbiträden* (1 b), två *första biträden* (1 b), en *strykerska* (1 b), tjugo fyra *sköterskebiträden* (1 a), två *baderskebiträden* (1 a), fyra *köksbiträden* (1 a), tre *tvättbiträden* (1 a).

Vårdhemmet Stureby.

Tussmötevägen, Stureby; t. Enskede 33 05; expeditionstid: 9—15 (lördagar 9—13 samt lördagar juni—aug. 9—12).

Stadsfullmäktige beslöto den 1 april 1932 att vid Stureby i Enskede uppföra ett nytt vård- och försörjningshem för en beräknad kostnad av sammanlagt 4,330,000 kr., varav 390,000 kr. återförlämnas i statsbidrag till hemmets anordnande. Hemmet, som fullbordades och togs i bruk i början av år 1936, har 710 platser, varav 374 för försörjningsklientel samt 336 platser för vårdhems-klientel. Av dessa senare platser har fattigvårdsnämnden begärt godkännande av 287 som sjukplatser, anordnade i enlighet med k. mts kung. den 27 juni 1927 angående statsbidrag till uppförande eller inrättande av hem för kroniskt sjuka. Statsbidrag förväntas sålunda dels till hemmets anordnande, dels till driftskostnaderna.

Å avdelningen för kroniskt sjuka, som är avsedd för patienter från Stockholms stad, intagas obotligt eller svårbotligt kroppssjuka, vilka äro i behov av sjukhusvård, och därför icke lämpligen kunna vårdas å allmän fattigvårdsanstalt men vilkas tillstånd icke berättigar till och vilka icke heller kunna erhålla den särskilda vård, för vilken lasarett samt därmed jämförliga anstalter äro avsedda. Intagning sker efter överläkarens hörande och remiss av fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden.

Å hemmets försörjningsavdelning intagas i någon mån arbetsföra män och kvinnor, vilka äro i behov av anstaltsvård men ej lämpligen böra vårdas å kommunens andra fattigvårdsanstalter.

Å försörjningsavdelningen intagna personer äro skyldiga att efter sin förmåga förrätta det arbete, som av sysslomannen dem anvisas. Arbetet består huvudsakligast av trädgårdsarbete, tvätt, vävning, kvastbindning, snickeri, skomakeri m. m.

Efter öppnandet av vårdhemmet Stureby hava vårdhemmen Lilla Nygatan 21, Bondegatan 23, Kungsholmsgatan 69, Lilla Gråbergsgatan 1 samt Tjärhovsgatan 28 nedlagts.

Stat år 1936. Utgifter: 835,930 kr.; inkomster 257,095 kr., därav statsbidrag 86,395 kr.

FvN

Syssloman (19).

Larsson, E. H.; träffas vardagar säkrast 9—11.

Överläkare (21).

Grahn, K. E.; mottagningstid: vardagar 9,30—10,30.

Underläkare (5,700 kr.).

Westberg, F. G. O.

Predikant (1,400 kr.).

Åhman, E. Hj., pastorsadjunkt i Enskede förs.

Organist (500 kr.).

Vakant.

Maskinist (13).

Dahlquist, J. V.

En kontorsskrivare (7), två extra kontorsskrivare (3,900—2,460 kr.), ett extra kontorsbiträde (1,980 kr.), en arbetsföreståndare (10), en extra biträdande maskinist (3,360 kr.), en husmoder (7), en köksförestånderska (7), tre vaktmästare (7), fem extra vaktmästare (2,400—2,280 kr.) en extra hantverkare (2,400 kr.), en automobilförare (6), en tvättförestånderska (6), fyra sjuksköterskor (6), sju extra sjuksköterskor (2,400—2,280 kr.), sex assistentsköterskor (1,200 kr.), två biträdande föreståndarinnor (6), en biträdande köksförestånderska (4), en extra biträdande tvättförestånderska (1,920 kr.), en extra barberare (1,860 kr.), en extra telefonist (1,860 kr.). — Sextio sju sköterskebiträden (1 a), en städerska (1 a), fyra tvättbiträden (1 a) tolv köksbiträden (1 a), en strykerska (1 b), åtta matsalsbiträden (1 b), två kokerskor (1 c), fyra eldare (2 b).

Asylerna för husvillor och de mindre vårdhemmen.

Expeditionen.

Sabbatsbergs ålderdomshem; Torsgatan 32, Va.; t. 33 56 06, 33 84 46; expeditiionstid: 9—16, lördagar 9—14.

Asylerna för husvillor ävensom de s. k. mindre vårdhemmen stå under gemensam förvaltning. Närmaste uppsikten över och vården av dessa anstalter handhaves av sysslomannen vid Sabbatsbergs ålderdomshem.

Reglemente. Fattigvårdsnämndens reglemente för asylerna för husvillor jämte tillhörande natthärbärge 30 mars 1920.

Syssloman.

Se under Sabbatsbergs ålderdomshem.

Ett extra kontorsbiträde (1,860 kr.).

Stockholms stads asyl för husvillor.

Asylerna för husvillor (barnasylor samt upptagningshärbärgen) hava till ändamål att bereda tillfälligt skydd åt medellösa eller mindre bemedlade personer, som (särskilt vid flyttningstider) äro i saknad av bostad, företrädesvis sådana, som tillhöra Stockholms kommun. Intagning å barnasylorna sker efter remiss av fattigvårdsnämndens remissexpedition och å upptagningshärbärget efter remiss av utredningsavdelningen vid fattigvårdsnämndens och arbetslöshetsskottmittens provisoriska hjälporganisation för arbetslösa (se sid. 162 och 188).

Å staten för asylerna för husvillor finnes jämväl uppfört anslag till värme- och läsestugor.

Stat år 1936. Utgifter: 269,900 kr.; inkomster: 27,163 kr.

Läkare

(arvode för båda sammanlagt 3,600 kr.).

Hultkvist, G. E. (för barnasylen vid Åsögatan 44 och upptagningshärbärget vid Östgötagatan 61 och 63); Gyllenswärd, C. E. (för barnasylen vid Sabbatsbergsvägen).

Barnasylen vid Sabbatsbergsvägen, Va.

Tel. 33 57 02.

Asylen är avsedd för mödrar, som åtföljas av barn under 3 år, ävensom för ensamstående gossar, som icke fyllt 12 år, och flickor, som icke fyllt 16 år. De sistnämnda kategorierna äro emellertid avsedda att successivt överflyttas till barnavårdsnämndens barnhem, i den mån plats där kan beredas för dem. Asylen rymmer 88 personer, därav 20 platser för mödrar och 68 för barn.

Föreståndarinna (7).

Christiansen, Ellen M.

En vaktmästare (7), en värmelednings-skötare (6), en biträdande föreståndarinna (4), en köksförestånderska (3), fem barnsköterskor (2), två extra barnsköterskor (1,440 kr.), en portvakt (900 kr.). — Två första biträden (1 b).

Barnasylen vid Åsögatan 44, Sö.

Tel. 41 58 66.

Asylen, som är avsedd för samma kategorier som asylen vid Sabbatsbergsvägen, har 88 plat-

ser, därav 20 för mödrar och 68 för barn, däri inberäknat det antal platser, som tidigare disponerades av asylerna för fattiga barnaföderskor ej tillhörande Stockholms kommun (»landsasylerna»).

Föreståndarinnan (7).

Karlberg, E. K. (Connie).

En vaktmästare (7), en värmelednings-skötare (6), en biträdande föreståndarinnan (4; nuvarande innehavaren åtnjuter avlöning enligt 6:e lönegruppen), en köksförestånderska (3), fem barnsköterskor (2), två extra barnsköterskor (1,560—1,440 kr.), en portvakt (900 kr.). — Två första biträden (1 b).

Uppagningshärbarget vid Östgötagan 61 & 63, Sö.

Tel. 41 54 08.

Härbarget, som är avsett för arbetslösa arbetsföra män, har plats för 72 personer. Dessa äro skyldiga att utföra visst förelagt arbete, för vilket flitpenningar utgår.

Föreståndare (8).

Person, E. R. L.

Två vaktmästare (7), en husmoder (4), en extra vaktmästare (1,980 kr.), en portvakt (900 kr.). — Ett första biträde (1 b).

Värme- och läsestugor.

Gamla Brogatan 49 A, C.; t. 10 54 09; Brännkyrkagatan 95, Sö.; t. 41 11 63; Bondegatan 44, Sö.; t. 40 48 20; Snickarbacken 6, C.; t. 10 35 69.

Värme- och läsestugor pläga i mån av behov inrättas. För närvarande äro fyra sådana inrättade.

Personal.

Åtta vaktmästare (tillfälligt anställda).

Stockholms stads mindre vårdhem.¹⁾

Stat år 1936. Utgifter: 167,492 kr.; inkomster: 13,195 kr.

Predikant (300 kr.).

Dahl, H. H., kyrkoadjunkt i Katarina förs.

¹⁾ I samband med öppnandet av vårdhemmet Stureby hava vissa mindre vårdhem i början av år 1936 nedlagts (se sid. 173).

Vårdhemmet Roslagsgatan 65 (Bellevue).

Roslagsgatan 65, Va.; t. 33 78 39.

Hemmet består av en avdelning om 18 platser för havande kvinnor samt en nattasyl för kvinnor med 8 platser.

Läkare (500 kr.).

Engström, R. O.

Föreståndarinnan (6).

Hedgren, Sofia E.

En gårdskarl (2 a), en kokerska (1 c), två arbetsbiträden (1 a), därav ett med avkortad tjänstgöring.

Vårdhemmet Södermannagatan 2.

Sivertska kasernen, Södermannagatan 2, Sö.; t. 43 48 40.

Hemmet har 96 platser för kvinnor.

Läkare (1,000 kr.).

Engström, R. O.

Föreståndarinnan (6).

Ljungberg, f. Gunnerbeck, A. Elisabeth, tjl., tf. Asplund, Agda C.

En sjuksköterska (2,400 kr.), en sjuksköterska med tjänstgöring tre dagar per vecka (6 kr. per dag), en vaktmästare (7). — Tio sköterskebiträden (1 a), två städerskor (1 a).

Sinnesslöanstalten Åkeshov.

Åkeshov; t. Ängby 45.

Anstalten, som är av k. m:t för sitt ändamål godkänd, står under medicinalstyrelsens överinseende och under närmaste tillsyn av överinspektören för sinnesslövärdn i riket. Statsbidrag utgår halvårsvis med högst 180 kr. för en var av det antal obildbara sinnesslöa, som i medeltal för dag under nästföregående halvår vårdats å anstalten. Anstalten har 50 platser för män.

Styrelsen för anstalten består av fem ledamöter med en suppleant och utses årligen av fattigvårdsnämnden.

Författningar. K. kung. ang. understöd av statsmedel åt anstalter för obildbara sinnesslöa 24 okt. 1919, med ändr. 18 juni 1927 och 19 dec. 1930. Reglemente för sinnesslöanstalten Åkeshov, fastställt av fattigvårdsnämnden 30 mars 1920.

Stat år 1936. Utgifter: 89,789 kr.; inkomster: 26,320 kr.

Styrelse.

Elmgren, A. H., kanslist; Hellström, Alice U. C., prakt. läkare, stadsfullm.; Jakobsson, U.

FVN

G. W., roteman, ordf.; **Lindley**, f. Jonsson, Elin J., fru, vice ordf. och vice kassa-förvaltare; **Ljungberg**, I., vice värd, kassa-förvaltare.

Suppleant: **Täckholm**, T. O., skötare.

Läkare (1,400 kr.).

Eneström, Hj. E.

Redogörare och protokollsförare
(1,000 kr.).

Josefsson, N. O., kontorsskrivare.

Föreståndarinna (8).

Gustafsson, H. E. (Nora).

En skötare (7), en extra skötare (2,100 kr.), fyra sköterskor (5), två extra sköterskor (1,800 kr.), ett biträde åt föreståndarinnan (2,340 kr.). — En kokerska (1 d), två köksbiträden (1 a).

Jacques och Galathée Lamms hem för
behövande blind.

Hornsgatan 52, Sö.; t. 41 04 11.

Hemmet har tillkommit på grund av en i testamente av änkefru Galathée Lamm år 1913 till staden gjord donation å ett belopp av 100,000 kr., vartill sedermera ytterligare tillkommit donationer av fröknarna Agnes och Ida Lamm å sammanlagt 20,000 kr. Medlen skulle användas till ett hem för behövande blind mot villkor bl. a. att staden uppläte för ändamålet lämpad lokal och omhändertoge bestyret med förvaltningen av såväl hemmet som penningmedlen. Det i anledning härav upprättade hemmet är numera inrymt i en staden tillhörig fastighet, Hornsgatan 52.

Hemmets angelägenheter handhavas av en styrelse, bestående av en ordförande och två andra ledamöter jämte tvenne suppleanter, årligen utsedda av fattigvårdsnämnden. Ansökan om inträde i hemmet inlämnas till anstaltens styrelse och skall vara åtföljd av läkarintyg, av vederbörande fattigvårdsdistriktsbyrå (se sid. 164) utfärdat intyg om medellöshet samt prästbetyg. Den å hemmet åtnjutna vården är ej att hänföra till fattigvårdsunderstöd.

Hemmet är t. v. avsett uteslutande för män och har f. n. 9 pensionärer.

Reglemente. Reglemente för Jacques och Galathée Lamms hem för behövande blind, fastställt av fattigvårdsnämnden 20 juni 1916.

Stat år 1936. Utgifter: 13,880 kr.; inkomster: 8,900 kr. (därav 5,000 kr. ränta å donationsmedel).

Styrelse.

Lamm, C. R., ingenjör; **Ljungberg**, I., vice värd; **von Schultz**, f. Wedin, Sigrid E., fru, ordf. och kassaförvaltare.

Suppleanter: **Wedberg**, Ebba Ch., fröken; **Lundin**, f. Nordström, Hanna M., fru.

Protokollsförare (150 kr.).

Nilson, A., aktuarie.

Föreståndarinna (2,340 kr.).

Johansson, Anna.

Ett köksbiträde (1 a).

Stockholms bespisningsförening.

Värmdögatan 16—18, Sö.; t. 40 58 33;
Apelbergsgatan 34, C.; t. 20 67 67.

Centralkök jämte utspisningslokaler för arbetslösa ungarlar hava genom fattigvårdsnämndens försorg anordnats i fastigheterna Värmdögatan 16—18 och Apelbergsgatan 34. För omhändertagande av denna verksamhet har en särskild förening bildats, nämligen Stockholms bespisningsförening, vilken har till ändamål att under samarbete med Stockholms stads fattigvårdsnämnd idka matserveringsrörelse.

Styrelse.

Elmgren, A. H., kanslist; **Folcker**, J. F., direktör; **Karlsson**, Victor E., borgarråd, stadsfullm., ordf.

Sekreterare.

Sjöwall, W., marinintendent.

Arbetshem.

Genom 1918 års fattigvårdslag (§ 33) hava landsting och städer, som ej deltaga i landsting, ålagts att upprätta särskilda arbetshem för omhändertagande av dels i någon mån arbetslösa behövande, vilka äro i behov av anstaltsvård, men ej lämpligen kunna emottagas eller behållas å ålderdomshem, försörjningshem eller vårdhem, dels ock försörjningspliktiga, vilka jämlikt § 71 i fattigvårdslagen förelagts arbete. Män och kvinnor må ej intagas i samma arbetshem, såvida ej för dem finnas fullständigt skilda avdelningar. Personer under aderton år må ej intagas i arbetshem. Arbetshem skall stå under ledning av en styrelse, som har att besluta om intågning i hemmet, samt vara försett med av konungen fastställt reglemente.

Enligt särskilda kungörelser utgår statsbidrag såväl för uppförande eller inrättande av arbetshem som ock till driftskostnaderna. Det senare bidraget utgår halvårsvis med 250 kr. för var och en av det antal personer, som i medeltal för dag under nästföregående halvår varit intagna å arbetshemmet.

I anledning av omförmälda stadganden i fattigvårdslagen har fattigvårdsnämnden i enlighet med av stadsfullmäktige lämnat bemyndigande träffat avtal med Kristliga föreningen av unga kvinnor angående upplåtande till arbetshem för kvinnor av den föreningen tillhöriga småbrukskolonien Emaus vid Norrtälje. Enligt avtalet skall anstaltens drift fortfarande handhavas av Kristliga föreningen av unga kvinnor, under det att staden för disponerandet av de tillgängliga platserna (12) skall betala dels ett årligt bidrag (för år 1936 4,000 kr.), dels ersättning för vårdkostnaderna för å hemmet intagna personer från Stockholm efter viss dagavgift (för år 1936 3 kr.). Statsbidraget till driftskostnaderna skall av arbetshemmet inlevereras till fattigvårdsnämnden. Reglemente för arbetshemmet Emaus fastställdes av k. m:t den 27 april 1923.

Efter bemyndigande av stadsfullmäktige har fattigvårdsnämnden vidare träffat avtal med Svenska diakonsällskapet om inrättande för Stockholms stads räkning av ett arbetshem för män å den av sällskapet för ändamålet inköpta Ösbyholms egendom inom Frötuna socken av Stockholms län. Arbetshemmet, som har plats för 47 personer, drives av diakonsällskapet, mot det att staden lämnar ersättning för driftskostnaderna med dels ett fast garantibelopp av 15,000 kr., dels en dagavgift av 3 kr. för varje å hemmet intagen person från Stockholm. Reglemente för arbetshemmet Ösbyholm fastställdes av k. m:t den 19 dec. 1924.

Sedan genom bestämmelser i 1924 års barnavårdslag barnavårdsnämnden erhållit befogenhet att meddela försumliga underhållsskyldiga arbetsförelägganden, får även denna nämnd disponera platser å de båda ovannämnda arbetshemmen mot ersättning av kostnaderna härför.

Med hänsyn till de av Stockholms stad i förvarande hänseende vidtagna åtgärderna har k.

m:t den 15 okt. 1926 tills vidare befriat staden från skyldigheten att själv upprätta arbetshem jämlikt § 33 i fattigvårdslagen.

Arbetarbostadsfonden till minne av den 9 februari 1853.

Denna fond bildades av bidrag, som nämnda år, i anledning av konung Oscar I:s återställande till hälsan efter en långvarig sjukdom samt födelsen av kronprins Carls son Carl, subskriberades för att användas till uppförande av sunda och tjänliga bostäder åt arbetare. Fonden förvaltas av en styrelse bestående av sex personer, vilka utses för livstid av Stockholms stads fattigvårdsnämnd. Styrelsen väljer inom sig ordförande.

Styrelsen åligger att till förverkligande av det med fondens bildande avsedda ändamål använda de medel, som nu redan finnas och framdeles komma att till fonden inflyta samt i sådant avseende vidtaga alla erforderliga åtgärder. Fondens värdehandlingar och medel förvaras hos fattigvårdsnämnden.

Fondens kapital, som vid början av dess verksamhet var 16,668 rdr banko, hade vid 1935 års slut växt till 1,663,372: 64 kr.

För uppgifter angående fondens fastigheter hänvisas till kommunalkalendern 1933.

Reglemente. Fattigvårdsnämndens reglemente för styrelsen för arbetarbostadsfonden till minne av den 9 februari 1853, fastställt 7 mars 1904, med ändr. 21 mars 1933.

Styrelse.

Eklund, J. M., fabrikör; **Engberg, J. A. A.**, murare, stadsfullm.; **Hallström, K. L. F.**, tjänsteman; **Lindqvist, F. L.**, f. d. föreståndare, ordf.; **Ringholm, K. E.**, konsul; **Svensson, G. Anders**, byggmästare, stadsfullm., vice ordf.

Protokollsförare.

Berg, L. H., kamrerare.

Stockholms stads nyktterhetsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Nyktterhetsnämnden.

Kungsholmstorg 16, 2 tr., K.; t. 23 12 25.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Lagen den 12 juni 1931 om behandling av alkoholister (alkoholistlag) stadgar, att om någon är hemfallen åt alkoholmissbruk och han i följd därav finnes vara farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv, eller utsätta någon, som han jämlikt stadgande i lag är skyldig att försörja, för nöd eller uppenbar vanvård eller eljest grovt brista i sina plikter mot sådan person, eller ligga det allmänna, sin familj eller annan till last, eller vara ur stånd att taga vård om sig själv, eller föra ett för närboende eller andra grovt störande levnadssätt, skola åtgärder vidtagas för hans återförande till ett nyktert och ordentligt liv. Detta gäller även, där person, som är hemfallen åt alkoholmissbruk, blivit under de två senast förlutna åren tre eller flera gånger dömd till ansvar för fylleri. Länsstyrelse (överståthållarämbetet) kan, i den ordning lagen föreskriver, förordna om sådan persons intagning å allmän alkoholistanstalt. Allmän alkoholistanstalt är antingen anstalt, som av staten inrättats för sådant ändamål, eller av landsting, kommun, förening eller stiftelse eller annan anordnad anstalt, som av konungen erkänts såsom allmän alkoholistanstalt. — Hithörande frågor handläggas av kommunens nyktterhetsnämnd. Ansökan om internering göres i regel av nyktterhetsnämnden men kan även i vissa fall göras av polismyndighet.

Stadens behov av anstaltsplatser är tillgodosett genom disponerandet av platser dels å de erkända enskilda alkoholisthemmen vid Björknäs (adr. Järlåsa), Älvgården (adr. Hedemora), Åsbro (adr. Åsbro) och Hagbyhemmet (adr. Almunge), dels å statens anstalter för vård av alkoholister vid Venngarn (adr. Sigtuna), Svartsjö (adr. Svartsjö) och Landskrona (adr. Landskrona). (Beträffande nyktterhetsnämndens inackorderingshem vid Älvsjö se nedan.)

Förutom alkoholistvården har Stockholms stads nyktterhetsnämnd till uppgift att handlägga frågor rörande nyktterhetstillståndet inom Stockholm ävensom att förvalta de medel, som av stadsfullmäktige anslås till nyktterhetens befräm-

jande inom staden eller eljest ställas till nämndens förfogande.

Genom k. förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker hava vissa särskilda uppdrag ålagts nyktterhetsnämnden. Sälunda äger nämnden förordna, att rusdrycker icke må utminuterat under tre år från beslutets dag till den, som brukar alkoholhaltiga drycker till uppenbar skada för sig eller andra. Vidare skall nyktterhetsnämnden genom ett ombud deltaga i besiktning av lokaler, vilka skola användas för detaljhandel med spritdrycker, vin, öl eller pilsnerdricka samt alkoholfria drycker (jfr sid. 40). Jämlikt k. förordningen den 8 maj 1925 angående försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker har överståthållarämbetet, bl. a. i syfte att erhålla bättre möjligheter till kontroll över s. k. nyktteretskaféer, på hemställan av stadsfullmäktige förordnat, att utskänkning av alkoholfria drycker i Stockholm icke må bedrivas utan av ämbetet meddelat tillstånd. Över ansökan härom skall yttrande inhämtas från nyktterhetsnämnden. (Yttranden över framställningar om tillstånd till utskänkning och utminuterat av pilsnerdricka avgivas däremot ej av nyktterhetsnämnden utan av stadsfullmäktige efter beredning hos fullmäktiges utskänkningskommitté; se sid. 65.)

Enligt k. motorfordonsförordningen den 20 juni 1930 skall vidare polismyndigheten före utfärdande av i förordningen omnämnt intyg rörande körkortssökandes nyktterhet m. m. höra vederbörande nyktterhetsnämnd angående sökandens nyktterhetsförhållanden.

Slutligen har nyktterhetsnämnden att övervaka nyktterhetstillståndet inom kommunen och att för sådant ändamål särskilt genom upplysningar och råd till försäljare söka förebygga missbruk av rusdrycker; att bereda de ärenden, berörande nyktterhetstillståndet, vilka av stadsfullmäktige till nämnden remitteras; samt att till stadsfullmäktige göra framställningar om vidtagande av nyktterhetsfrämjande åtgärder och avgiva ärlig berättelse över nyktterhetstillståndet inom kommunen. Ordförande i nyktterhetsnämnden eller annan av nämnden utsedd ledamot äger närvara vid styrelsesammanträden hos rusdrycksförsäljningsbolaget i Stockholm (se sid. 335) och deltaga i överläggningarna men ej i besluten.

Nyktterhetsnämnden består av sju ledamöter och tre suppleanter, utsedda av stadsfullmäktige för två kalenderår. Av ledamöterna bör minst

en vara läkare samt en representant för den kommunala fattigvården, en för den frivilliga alkoholistvården och en för den organiserade nykterhetsverksamheten inom Stockholm. Nämnden utser inom sig ordförande och vice ordförande. Det borgarråd, under vars föredragningskyldighet nämndens arbetsområde faller (borgarrådet för socialroteln), äger närvara vid dess sammanträden samt deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Nämnden utser inom sig delegationer, som handlägga frågor om tvångsinternering av alkoholister m. m.

Författningar. Lag 12 juni 1931 ang. behandling av alkoholister. K. kung. 27 maj 1932 med vissa närmare bestämmelser rörande alkoholistvården. K. kung. 27 maj 1932 om understöd av statsmedel till nykterhetsnämndernas verksamhet. K. kung. 27 maj 1932 om gottgörelse av statsmedel för vissa kostnader för vård av alkoholister. K. förordn. 14 juni 1917 ang. försäljning av rusdrycker, med ändr. K. förordn. 11 juli 1919 ang. försäljning av pilsnerdricka, med ändr. K. förordn. 8 maj 1925 ang. försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker, med ändr. K. motorfordonsförordn. 20 juni 1930, med ändr. Instruktion för Stockholms stads nykterhetsnämnd, fastställd av k. m:t 19 mars 1920, med ändr. 1 aug. 1930. Instruktion för vissa befattningshavare hos Stockholms stads nykterhetsnämnd, fastställd av nämnden 19 dec. 1929.

Stat år 1936. Utgifter: 156,937 kr.; inkomster: 15,420 kr.

Nykterhetsnämndens ledamöter.

Ordförande.

*Anderson, Knut H., tjänsteman, stadsfullm.

Vice ordförande.

Hedelius, A. H., lärare vid stadens tekniska mellanskola, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Axi, S. G. E., fängelsedirektör, stadsfullm.

Danielsson, T. H., tjänsteman.

*Englund, E. W., aktuarie.

Eriksson, J. E. Martin, ombudsman.

*Tillgren, J., professor, överläkare.

Suppleanter.

Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm.

Björlin, O. S., prakt. läkare, stadsfullm.

*Johnsson, K. A., chaufför.

Nykterhetsnämndens delegerade.

Delegerade för handläggning av alkoholistvårdsärenden.

Anderson, Knut H., ordf.; Hedelius, A. H.; Tillgren, J.

Suppleanter: Axi, S. G. E.; Danielsson, T. H.; Englund, E. W.; Eriksson, J. E. Martin; Andersson, J. Eric; Björlin, O. S.; Johnsson, K. A.

Delegerade för avgivande av yttranden över sökta tillstånd till utskänkning av tillagade alkoholfria och därmed jämförliga drycker.

Danielsson, T. H.; Hedelius, A. H.

Suppleanter: Andersson, J. Eric; Axi, S. G. E.

Delegerade för körkortsärenden

Eriksson, J. E. Martin; Danielsson, T. H.

Suppleant: Johnsson, K. A.

Sekreterare (1,200 kr.).

Moureaux, N. C., förste kanslisekreterare; träffas å nämndens expedition måndagar 9—10.

Revisorer.

Gemensamma för barnavårdsnämnden och nykterhetsnämnden. Se sid. 225.

Nykterhetsnämndens expedition.

Kungsholmstorg 16, K.; t. 23 12 25; expeditionstid: alla vardagar 10—12 samt dessutom torsdagar 18—19.

Expeditionen fungerar som nämndens beredande och verkställande organ och förestås av en nämndens inspektörer, vilken förordnats som expeditiönsföreståndare.

Instruktioner. Instruktioner för vissa befattningshavare hos nykterhetsnämnden, fastställda av nämnden 19 dec. 1929.

Stat år 1936. Utgifter: 137,507 kr.; inkomster: 5,600 kr.

Expeditionsföreståndare (720 kr.).

Sällqvist, A. A. (se nedan).

Inspektörer (16).

Sällqvist, A. A. (se ovan); Ölander, A. F.; Göransson, G. G.

Biträdande inspektörer (4,200 kr.).

Ahlborg, G. E.; Sundberg, N. E. L.

NN

Inspektris (11).

Löfwall, f. Sundberg, Astrid M. M.

Läkare (3,000 kr.).

Petrén, D. A.

En *kontorsskrivare* (7), tre *extra kontorsbiträden* (2,340—1,680 kr.), två *assister för övervakningsarbete* (2,460 kr.), en *vaktmästare* (6).

Nycterhetsnämndens inackorderingshem.

Solberga, Älvsjö 1; t. Örby 68.

Nycterhetsnämndens inackorderingshem är avsett för personer, vilka vid utskrivning från alkoholistanstalt eller eljest sakna lämplig bostad. Vid hemmet, som sålunda är avsett för vård av mindre ingripande natur än internering å alkoholistanstalt, mottagas förutom från alkoholistanstalt utskrivna även andra under nycterhetsnämndens övervakning stående personer, vilka kunna anses i behov av det stöd, som hemmet kan skänka dem. Inackorderad person skall i allmänhet ej kvarbo å hemmet längre tid än sex månader i följd.

Nycterhetsnämnden har för inackorderingshemmet förhyrt en barnavårdsnämnden tillhörig byggnad i Älvsjö. Plats kan där beredas för 15 personer.

Förvaltningen av hemmet har uppdragits åt en särskild av nycterhetsnämnden utsedd styrelse, bestående av tre personer.

Reglemente. Reglemente för Stockholms stads nycterhetsnämnds inackorderingshem, fastställt av nämnden 28 maj 1931.

Stat år 1936. Utgifter: 19,430 kr.; inkomster: 9,820 kr.

Styrelse.

Englund, E. W., aktuarie; Eriksson, J. E. Martin, ombudsman, ordf.; Kjellberg, Gerda E., prakt. läkare.

Suppleanter: Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm.; Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna), fru, folkskollärarinna.

Föreståndare (780 kr.).

Ahlborg, G. E. (se ovan).

En *husmoder* (1,680 kr.), två *biträden* (I b).

Övriga till socialroteln hörande institutioner.

Pensionsnämnderna.

Expeditioner och mottagningar: se nedan resp. ordförande. — Jfr även nämndernas upplysnings- och registerbyrå nedan sid. 185.

(Fr. o. m. den 1 jan. 1937 träda lag om folkpensionering den 28 juni 1935 samt k. maj:ts förordning om invaliditetsunderstöd samma dag i kraft. Redogörelse för ifrågavarande lag och förordning kommer att inflyta i 1937 års kommunalkalender.)

Lagen den 30 juni 1913 ang. allmän pensionsförsäkring¹⁾, med senare ändringar (se nedan), stadgar, att varje svensk man och kvinna skall genom erläggande av årliga pensionsavgifter och med bidrag av allmänna medel försäkras till erhållande av pension. Avgifterna från de försäkrade utgå årligen dels med en *grundavgift* å tre kr. av varje arbetarför person fr. o. m. det år, under vilket han fyller 16 t. o. m. det, under vilket han fyller 66 år, dels med en *tilläggsavgift* å två till trettio kr., beroende på vederbörandes till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade inkomst. Undantagna från avgiftsplikt äro vissa ordinarie statstjänstemän med rätt till statlig pension, delägare i vissa pensionsinrättningar m. fl. Grundavgifterna uppbäras i regel i samband med kommunalutskyllerna av kommunerna, som äro ansvariga för beloppens inbetalande till pensionsfonden. Tilläggsavgifterna uppbäras i samband med kronoutskyllerna. I Stockholm erläggas, jämlikt k. brevet den 13 juni 1919, även grundavgifterna vid kronouppbördsstämman.

Pensionen utbetalas vid fyllda 67 år, eller vid därförinnan inträffad varaktigt oförmåga till arbete, genom postverket och utgöres dels av en för varje försäkrad utgående *avgiftspension*, dels i vissa fall av *pensionstillägg*. Pensionsstillägg utgår till pensionstagare, som är till arbete varaktigt oförmögen, och vilkens årsinkomst icke uppgår till visst minimibelopp eller ock har minderåriga barn att försörja. Kostnaden för pensionstilläggen bestrides till $\frac{3}{4}$ av staten och till $\frac{1}{4}$ av landsting och kommuner. Till den som vid 15 års ålder redan är varaktigt arbets-

oförmögen, ävensom till den som senare bliver det, men för vilken pensionsavgifter icke erlagts, liksom ock till vissa icke pensionsberättigade personer, vilka äro till arbete varaktigt oförmögna och hava att försörja barn under 15 år, utgår *understöd* enligt för pensionstillägg gällande grunder. En del övergångsstadganden inskränka de i lagen stadgade pensions- och understödsbeloppen för de närmaste årtiondena.

En var äger dessutom rätt att erhålla försäkring genom *frivilliga* avgifter, varom närmare stadgas i k. kung. den 22 dec. 1927, med senare ändringar.

Folkpensioneringens förvaltningsorgan utgöres dels av ett statens ämbetsverk, *pensionsstyrelsen*, dels av kommunala *pensionsnämnder*. I varje kommun skall finnas en pensionsnämnd. Ordförande och dennes suppleant utses av konungens befallningshavande för fyra år, ledamöterna, till antalet högst sex, jämte lika många suppleanter, utses i stad av stadsfullmäktige, likaledes för fyra år (hälften avgår vartannat år). Därjämte äger pensionsstyrelsen utse ombud hos nämnderna samt vissa instruktionsombud. Valbar till ordförande och ledamot i pensionsnämnd är en var inom kommunen boende man och kvinna, som uppnått myndig ålder, är i besittning av medborgerligt förtroende och råder över sig och sitt gods (kommunal rösträtt är således ej nödvändig förutsättning). Pensionsnämnd tillkommer att i första hand pröva pensionsansökningarna och besluta, huruvida sökande äger rätt till pension, och bestämma storleken av den årsinkomst, som skall läggas till grund för eventuellt pensionstilläggs belopp. Själva pensionsbeloppet utträknas av pensionsstyrelsen, som utfärdar pensionsbrev. Pensionsnämnds beslut får överklagas inom trettio dagar hos pensionsstyrelsen. Dess beslut åter kan icke överklagas av enskild men väl av justitiekanslern eller efter dennes medgivande av kommun och pensionsnämnds ordförande hos regeringsrätten.

Genom lag den 14 juni 1918 har vederbörande fattigvårdssamhälle beretts möjlighet att anvisa medel till utdelande av *dels* kommunala pensionstillskott åt personer, vilka uppbära pension eller understöd enligt pensionsförsäkringslagen men ändock finnas vara i behov av fattigvård, *dels* kommunala sjukvårdsbidrag till bestridande, gemensamt med pensionsstyrelsen, av kostnader för åtgärder till förebyggande eller hävande av arbetsoförmåga,

¹⁾ En utförligare redogörelse för lagens bestämmelser (jämte historik) återfinnes i 1922 års kommunalkalender, sid. 232.

PN

med föreskrift att tillskott eller bidrag, som utdelas af dessa medel, icke skola vara att anse såsom fattigvård. De kommunala sjukvårdsbidragens utbetalning m. m. handhaves av pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå (se sid. 185). Handhavandet och fördelningen af ifrågavarande medel ombesörjes i öfrigt af fattigvårdsnämnden och närmast af dess delegerade för understödsärenden (se sid. 161).

Enligt k. m:ts förordning den 20 april 1934 är den, som saknar synförmåga eller vars synförmåga, sedan ljusbrytningsfel rättats, är nedsatt att han saknar ledsyn, i vissa fall berättigad till blindhetsersättning, som utgår av statsmedel med ett belopp af 500 kr. för år räknat. Ansökan om blindhetsersättning skall ingivas till pensionsnämndens ordförande i det pensionsdistrikt, där sökanden är mantalsskriven. Det åligger pensionsnämnden att till pensionsstyrelsen afgiva utlåtande rörande sökandens rätt till dylik ersättning.

Stockholms stad är f. n. indelad i 15 pensionsdistrikt. Arvode utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 sept. 1913 och 6 dec. 1915 till ordförande, suppleant för ordförande samt ledamöter med 4 kr. per sammanträde. Dessutom utgår fr. o. m. den 1 juli 1919 och tills vidare enligt stadsfullmäktiges beslut den 5 maj 1919, 1 april 1920 och 19 dec. 1928 till pensionsnämndernas ordförande särskilt arvode (innefattande även anslag till skrivbiträde), beräknat efter 700 kr. för år för vart och ett av 1.—14. pensionsdistrikten och efter 500 kr. för 15. distriktet.

Nuvarande ledamöter och suppleanter i pensionsnämnderna hava utsetts af stadsfullmäktige den 4 dec. 1933 samt 2 dec. 1935, varjämte kompletteringsval hava ägt rum den 8 jan. och 19 nov. 1934, 28 jan., 18 mars och 29 april 1935 samt 27 jan. och 1 april 1936. Suppleant inträder vid förfall för viss ordinarie ledamot (vilket här nedan anges genom att suppleanterna uppräknas i samma ordningsföljd som de ledamöter, vilkas resp. ställföreträdare de äro).

Beträffande pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå se nedan sid. 185.

Författningar. Lag 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring, med ändr. Lag 8 juni 1915 om övergångsbestämmelser i anledning af lagen 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring, med ändr. K. kung. 22 dec. 1927 ang. anordnande af den i 34 § af lagen om allmän pensionsförsäkring omfördälda, på frivilliga avgifter grundade försäkringen, med ändr. K. kung. 5 dec. 1924 ang. sättet och tiden för utbetalning af pension och understöd jämlikt lagen 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring, med ändr. K. instruktion för pensionsnämnderna 31 dec. 1918, med ändr. Lag om folkpensionering 28 juni 1935 samt k. förordn. om invaliditetsunderstöd samma dag, vilka träda i kraft 1 jan. 1937. Lag 20 april 1934 om kommunala pen-

sionstillskott m. m. K. förordn. om blindhetsersättning 20 april 1934. K. kung. 30 juni 1934 ang. formulär till prästbevis och ang. formulär till läkarintyg för ansökning om blindhetsersättning. K. kung. 30 juni 1934 ang. ersättning för läkarintyg, läkarundersökning och behandling å sjukvårdsanstalt i fall, som avses i 3 och 5 §§ förordn. 20 april 1934 om blindhetsersättning. K. kung. 30 juni 1934 ang. sättet och tiden för utbetalning af blindhetsersättning.

Stat år 1936. Stadens utgifter för folkpensioneringen: 1,310,000 kr. (däraf stadens bidrag till understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring 1,060,000 kr. och ersättning till allmänna pensionsförsäkringsfonden för oguldna pensionsavgifter 250,000 kr.).

1:a distriktet

(omfattande Storkyrko- och Jakobs församlingar).

Ordförande.

Zetterlund, G. E., fattigvårdsinspektör; t. »fattigvårdsnämnden» (9—11). Mottagning: Stora Nygatan 2 B, n. b. t. v., St., tisdagar 19—20.
Suppleant: Jordman, E., övermaskinist (se nedan).

Ledamöter.

Borgström, E., portvakt; **Fryckstrand, H.**, grosshandlare; ***Hellman, J. A.**, hamnfogde; ***Jordman, E.**, övermaskinist (se ovan); **Lundberg, C. O.**, hamnarbetare; ***Olsson, A. E.**, hamnarbetare.

Suppleanter: Länström, f. Röberg, V. M. (Greta), fru; ***Kobbe, W. E.**, köpman; ***Kock, G. L. B.**, fil. kand.; **Nilsson, A. H. E.**, reparatör; **Hedlund, W. T.**, tillsyningsman; ***Carlsson, H. G. A.**, skorstensfejare.

2:a distriktet

(omfattande Klara och Adolf Fredriks församlingar).

Ordförande.

Lindén, K. J. V., ingenjör. Mottagning: Klara församlingshus, Brunkebergsgatan 10 D, n. b. ö. g., C., måndagar 19—20; t. »Skånska cementgjuteriet».

Suppleant: Asproth, J. K., aktuarie (se nedan).

Ledamöter.

Asproth, J. K., aktuarie (se ovan); ***Engström, f. Karlson, A. E.** (Elin), fru; ***Ericzén, G. H.** A., verkmästare; ***Hjelm, C. A.**, järnvägstjänsteman; **Lindqvist, E. F.**, vaktmästare; **Schedin, V. E.**, sanjunker.

Suppleanter: Törnqvist, f. Karlsson, Gerda T., fru; ***Wallin, E. F. V.**, tjänsteman; ***Erikson, E.**

* Angiver att vederbörande skall avgå med utgången af år 1937.

H., fabrikör; ***Ståhlberg**, M. E. (Lisa), fröken; **Hansson**, H. S., föreståndare; **Forsblom**, L. A., hamnarbetare.

3:e distriktet

(omfattande Johannes församling).

Ordförande.

Lignell, E., komminister. Mottagning: Johannes pastorsexp., Kammakargatan 12, Va., torsdagar 18—19; t. 10 71 80, 20 09 09.

Suppleant: **Ljungström**, A. G., sekreterare (se nedan).

Ledamöter.

Bellström, N. E. G., kamrerare; **Dahl**, J. A., smed; **Eriksson**, E. J. G., tjänsteman; ***Johansson**, K., möbelsnickare; ***Ljungström**, A. G., sekreterare (se ovan); ***Lundkvist**, f. Eriksson, M. V. (Maja), fru.

Suppleanter: **Björkman**, N. G., major; **Andersson**, K. E., gjutare; ***Rudberg**, C., tullkontrollör; ***Tjulander**, H. A., spårvägsman; ***Hilferfeldt**, K. W., spårvägsman; **Tholander**, Hil-dur E., fröken.

4:e distriktet

(omfattande Gustav Vasa församling).

Ordförande.

Löfgren, A., sekreterare. Mottagning: Matteus folkskola (lärarerrummet), Norrtullsgatan 18, Va., 1:a och 3:e onsdagen i varje månad 19—20.

Suppleant: Vakant.

Ledamöter.

***Björklund**, S. S:son, kamrerare; ***Ekman**, C. G., bankdirektör; **Fallenius**, C. M. G., amanuens; **Fredrikson**, K. G. A., byråföreståndare; **Hallström**, K. L. F., tjänsteman; ***Olson**, J. (Nanna), diakonissa.

Suppleanter: **Sundberg**, K. O. E., bokbinderiarbetare; ***Lilliehorn**, P. F. P., revisor; **Holm**, J. A., urfabrikör; ***Enqvist**, C. E., posttjänsteman; ***Svensson**, P., fabrikör; **Borgström**, F. R., målarmästare.

5:e distriktet

(omfattande Matteus församling).

Ordförande.

Palm, A. A. E., major. Mottagning: uppborås-lokalen, Västmannagatan 52, Va., 1:a och 3:e fredagen i varje månad 9—10.

Suppleant: **Eriksson**, E. G. E., järnvägstjänsteman (se nedan).

Ledamöter.

***Borg**, C. H., svarvare; **Danielsson**, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru; ***Eriksson**, E. G. E., järn-

vägstjänsteman (se ovan); **Fries**, N. O. E., kapten; ***Nilsson**, P. E., direktör; **Thurberg**, G. O., distriktsbyråföreståndare.

Suppleanter: **Algård**, G. R., spårvägsman; ***Po-rath**, Sally M., korrespondent; ***Karlbom**, O. T., förbundssekreterare; **Eriksson**, E. G., piano-arbetare; **Holmblad**, R. A., direktör; ***Wiklund**, E. V., komminister.

6:e distriktet

(omfattande Engelbrekts församling samt väster om Sibyllegatan belägen del av Hedvig Eleonora församling).

Ordförande.

Åbergsson, Anna M. A., fröken. Mottagning: Engelbrektsgatan 31, n. b. t. h., Ö., torsdagar 12—13.

Suppleant: **Oscarson**, A. V., byrådirektör.

Ledamöter.

***Erdmann**, f. Malm, E. K. G. (Gertie), fru; **Eriksson**, E., reseffektmakare; ***Jansson**, P. J., arbetsförman; ***Lind** N. G. C., bokhållare; **Mellin**, Jetty H. E., församlingsdiakonissa; **Nilsson**, D. E. J., chaufför.

Suppleanter: ***Åkerlund**, E. G., tandläkare; **Jonsson**, S. E., murare; ***Hedenborg**, T. H., chaufför; **Larsson**, A. W., lagerarbetare; ***Rei-nius**, G. P., kommandör; **Breding**, G. E., förste stationsskrivare.

7:e distriktet

(omfattande Oscars församling samt öster om Sibyllegatan belägen del av Hedvig Eleonora församling).

Ordförande.

Falkenberg, C. A., frih., överstelöjtnant. Mottagning: Oscars pastorsexp., Fredrikshovsgatan 3, Ö., 1:a och 3:e torsdagen i varje månad 18—19; t. 62 19 47.

Suppleant: **Beskow**, J. H. T., kassör.

Ledamöter.

Andersson, A. F., skomakare; ***Jacobi**, N. A., byrådirektör; **Könsberg**, Elsa C., församlingsdiakonissa; **Lundström**, O. G., lärare vid stadens tekniska mellanskola; ***Walters**, A. E., verkmästare; ***Westman**, f. Tillgren, E. Olga C., fru.

Suppleanter: **Dælender**, f. Sjöstrand, A. Elisabeth, fru; ***Johansson**, K. E. G. V., inkasse-rare; **Fröberg**, Eva M., fröken; **Ohlsson**, A. O., kontorist; ***Larsson**, K. E., verkmästare; ***Cervin**, f. Sandwall, Hulda P., fru.

* Angiver att vederbörande skall avgå med utgången av år 1937.

8:e distriktet

(omfattande Maria församling).

Ordförande.

Högner, E. F. R., byråchef; t. 10 91 25 (17,30—18,30). Mottagning: Maria folkskola, Wollmar Yxkullsgatan 26, 1 tr., Sö., 1:a och 3:e måndagen i varje månad 18—19.

Suppleant: Viklund, O. I., förste postassistent.

Ledamöter.

Andersson, A. G., avsynare; ***Bachman, C. N.**, köpman; **Kulin, H. V.**, chaufför; **Nilsson, A. N.**, fabriksföreståndare; ***Nilsson, Selma G.**, diakonissa; ***Söderberg, A. L.**, flaggunderofficer.

Suppleanter: Rinander, Hedvig N., f. d. lärarinna vid högre folkskolorna; **Johanson, T. E.**, kyrkovaktmästare; **Zetterlund, G. E.**, fattigvårdsinspektör; ***Norén, f. Stein, F. C. P.** (Riken), fru; ***Eriksson, f. Norgren, Josefine K.**, fru; ***Karling, K. G.**, typograf.

9:e distriktet

(omfattande Högalids församling).

Ordförande.

Andrée, J. E., notarie; t. Enskede 39. Mottagning: Maria folkskola, Wollmar Yxkullsgatan 26, 1 tr., Sö., 1:a och 3:e onsdagen i varje månad 17,30—18,30.

Suppleant: Gard, A. F., advokat.

Ledamöter.

***Avén, C. O.**, f. d. polisöverkonstapel; **Claesson, P. J.**, byråföreståndare; **Engström, C. J.**, järnsvare; ***Karlsson, f. Karlsson, Ester J.**, fru; **Lidhström, f. Eriksson, Amanda C. E.**, fru; ***Masreliez, Anna M. E.**, fröken.

Suppleanter: *Grönberg, B. G., smedsmästare; **Sjömark, J. A.**, tillskärare; **Hellman, H. R.**, gjuteriarbetare; **Månsson, f. Håkanson, Ingri E. M.**, fru; ***Andersson, Anna**, fattigvårdsdiakonissa; ***Strömberg, N. E. T.**, extra förrådsmästare.

10:e distriktet

(omfattande Katarina församling med undantag av den del av församlingen, som begränsas av Göt-, Skåne-, Östgöta-, Bonde- och Renstiernasgatorna samt Ringvägen).

Ordförande.

Stagnér, O. N., f. d. folkskollärare. Mottagning: folkskoleexpeditionen, Tjärhovsgatan 15, Sö., torsdagar 16,30—17,30.

Suppleant: Björkman, C. A. J., sekreterare.

Ledamöter.

***Andersson, C. Hj.**, järnsvare; **Fager, J. M.**, f. d. kriminalkonstapel; **Flodin, J. E.**, polis-konstapel; **Nilsson, J. A.**, lagerarbetare; ***Söderholm, C. H.**, verkstadsarbetare; ***Valdén, f. Karlson, Gerda S.**, fru.

Suppleanter: Dahlin, A., hamnarbetare; **Ericson, P. M. N.**, konditor; **Pettersson, R. F.**, speditör; ***Zetterberg, f. Johansson, M. A. K.** (Stina), fru; ***Örtendal, J. R. V.**, folkskollärare; ***Johansson, A. Robert**, assistent.

11:e distriktet

(omfattande Sofia församling samt den del av Katarina församling, som begränsas av Göt-, Skåne-, Östgöta-, Bonde- och Renstiernasgatorna samt Ringvägen).

Ordförande.

Rönnell, E., f. d. folkskollärare. Mottagning: Katarina södra folkskola, Sofiegatan 2, Sö., 2:a och 4:e fredagen i varje månad 18—19.

Suppleant: Dalborg, M., f. d. barnhemsföreståndare (se nedan).

Ledamöter.

***Branting, C. H. I.**, försäljare; **Dalborg, M.**, f. d. barnhemsföreståndare (se ovan); **Engberg, J. A. A.**, murare, stadsfullm.; **Eriksson, O. H.**, statistikförare; ***Johnson, G. A. H.**, elektriker; ***Palmér, B. J. S.**, banktjänsteman.

Suppleanter: *Nordström, G. V., trävaruhandlare; **Johansson, A. J.**, elektriker; **Pettersson, N. H.**, trädgårdsarbetare; **Hedberg, G. O.**, kakelsättare; ***Nordfeldt, A. Hj.**, bokhållare; ***Johanson, G. F.**, f. d. folkskollärare.

12:e distriktet

(omfattande Kungsholms församling).

Ordförande.

Rosén, N. J. O., revisionskommisarie. Mottagning: polishuset, Agnegatan, 1 tr. t. v., K., 1:a och 3:e måndagen i varje månad 17—18.

Suppleant: Winkler, E. S., postmästare.

Ledamöter.

Björklund, Ida S., fattigvårdsdiakonissa; ***Darke, P. H.**, exportchef; **Johansson, S. J.**, förste assistent; ***Karlsson, A. F.**, järnarbetare; ***Lindstedt, E. G.**, blomsterhandlare; **Wittholm, f. Ekström, Karin S. L.**, fru.

Suppleanter: Engcrantz, S. G., järnvägstjänsteman; **Söderlund, C. H.**, järnarbetare; ***Forsell, M. M. L.** (Maja), skolkökslärarinna; ***Linddegren, C. Vilhelmina**, rosettsömmerska; ***Möller, F. O. E.**, kamerare; **Emtell, H. A.**, ingenjör.

* Angiver att vederbörande skall avgå med utgången av år 1937.

13:e distriktet

(omfattande St Görans församling).

Ordförande.

Seedoff, A. M. A., fabriksförvaltare. Mottagning: församlingshuset, Arbetargatan 21, K., fredagar 19—20.

Suppleant: **Djurling**, C. H. E., direktör.

Ledamöter.

Eén, O. B. L., föreståndare; **Hartell**, N., snickare; **Larsson**, f. Karlsson, Jenny A. F., fru; **Nilson**, Ester A. K., fattigvårdsdiakonissa; **Nilsson**, O., ingenjör; **Ståhl**, A. E., filare.

Suppleanter: **Runqvist**, G. A. W., direktör; **Eriksson**, G. B., tapetserare; **Edberg**, f. Jansson, V. (Mimmi), fru; **Creutz**, L., frih., korrespondent; **Benner**, Astrid S. A., fröken; **Granstedt**, P. D., försäkringstjänsteman.

14:e distriktet

(omfattande Brännkyrka och Enskede församlingar).

Ordförande.

Lundh, J. A., folkskollärare; t. Gröndal 64 (vardagar 10,45—11). Mottagningar: *Brännkyrka förs.*: församlingshuset, Liljeholmen, 1:a och 3:e onsdagen i varje månad 18—20; t. Liljeholmen 305; *Enskede förs.*: Kyrkogårdsvägen 43, Enskede, 1:a och 3:e torsdagen i varje månad 18—19; t. Enskede 858.

Suppleant: **Sandberg**, C. A. J:son, förman.

Ledamöter.

Ericsson, K. J. E., typograf; **Hultman**, I. M., handlande; **Johansson**, O. L., f. d. förman; **Lindquist**, C. G. A., aktuarie; **Sandén**, A. H., folkskollärare; **Sundell**, J. Hj., stationsförman.

Suppleanter: **Andersson**, G., verkstadsarbetare; **Janson**, J. E., revisor; **Nylander**, Anna V., fattigvårdsdiakonissa; **Holmberg**, V., järnvägstjänsteman; **Rydén**, O. E., distriktsuppbördsman; **Eriksson**, J. G., ingenjör.

15:e distriktet

(omfattande Bromma församling).

Ordförande.

Norström, K., kontrollör. Mottagning: Atlevägen 9, Nockeby, fredagar 18,30—19,30; t. 25 56 42.

Suppleant: **Berg**, E. A. G., byråföreståndare.

Ledamöter.

Almström, H. E., ingenjör; **Ingelsson**, Hj. F., järnarbetare; **Nord**, A. M. (Greta), fattigvårdssyster; **Persson**, A., järnarbetare; **Pettersson**, F. F., vaktmästare; **Östlund**, K. O., spårvägsman.

Suppleanter: **Persson**, Hilma P., fattigvårdssyster; **Holm**, f. Jakobsson, E. K. (Stina) fru; **Du Rietz**, f. Ludin, Alice, fru; **Johansson**, J. A., vaktmästare; **Eriksson**, E. Z., metallarbetare; **Videfors**, G. J., folkskollärare.

Pensionsnämndsordförandenas delegerade.

(Med uppgift att dels förbereda vissa ärenden, som skola handläggas av nämndernas ordförande, dels å ordförandenas vägnar tillhandagå stadens myndigheter m. fl. med upplysningar och meddelanden).

Andrée, J. E.; **Högner**, E. F. R.; **Palm**, A. A. E.; **Åbergsson**, Anna M. A.

Pensionsstyrelsens ombud.

1:a området

(omfattande 1:a—7:e pensionsdistrikten).

Moberg, O. P., läroverksadjunkt.

2:a området

(omfattande 8:e—11:e samt 14:e pensionsdistrikten).

Haynez, A. I. A., tf. sekreterare hos försäkringsrådet.

3:e området

(omfattande 12:e, 13:e och 15:e pensionsdistrikten i Stockholm samt Färentuna härad).

Hjelmström, K. E., läroverksadjunkt.

Pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå.

Stora Nygatan 2 B, n. b. t. v., St.; t. 204529; expeditionstid: vardagar 11—14; dessutom tisdagar 19—20 och fredagar (utom juni—aug.) 19—20.

Pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå har till uppgift att biträda pensions-

* Angiver att vederbörande skall avgå med utgången av år 1937.

**Pnb
Arb-
kom**

nämnderna i deras verksamhet. Till byrån har sammanförts det upplysnings- och expeditionarbete, som ankommer å pensionsnämnderna och som utan olägenhet för verksamheten kan handläggas centralt. Pensionsärendenas sakliga prövning handhaves fortfarande av de olika pensionsnämnderna.

Å den centrala byrån finnes tillgängligt ett kortregister över alla de personer, som alltsedan pensionsförsäkringens tillkomst (fr. o. m. år 1914) i Stockholm sökt eller erhållit pension, varjämte därstädes sammanförts och ordnats de olika pensionsnämndernas arkiv. Fr. o. m. den 1 jan. 1935 föres å byrån jämväl kortregister över de personer, som i Stockholm sökt eller beviljats s. k. blindhetsersättning jämlikt k. förordningen den 20 april 1934.

Allmänheten erhåller å upplysnings- och registerbyrån kostnadsfritt råd och upplysningar såväl rörande blindhetsersättning som den allmänna pensionsförsäkringen, ävensom beträffande den därmed förenade, av pensionsstyrelsen anordnade sjukvårdande verksamheten. I fråga om sistnämnda verksamhet, som huvudsakligen omfattar kurortsvård och yrkesutbildning, ombesörjer byrån, enligt överenskommelse med fattigvårdsnämnden, erforderlig utredning och skriftväxling ävensom utbetalning av beviljade yrkesutbildningsbidrag, stadgad övervakning under utbildningstiden m. m. Byråns tjänstemän biträda i övrigt med upprättande av ansökningar av olika slag, varjämte där tillhandahållas alla erforderliga blanketter och formulär.

Ansökningar om pension och blindhetsersättning kunna inlämnas å byrån, som vidarebefordrar dem till de olika pensionsnämnderna. Byrån biträder även pensionsnämndernas ordförande med vissa expeditionella och mekaniska göromål samt med vissa undersökningar rörande pensionssökande och pensionstagare.

En av byråns huvuduppgifter är att verka för ett bättre fullgörande av den avgiftsplikt, som enligt pensionsförsäkringslagen åligger envar i åldern 16—66 år. I detta syfte har byrån igångsatt viss propagandaverksamhet bland allmänheten rörande pensionsförsäkringen och dess fördelar dels genom annonsering och upplysningsartiklar i dagspressen, dels genom utdelning av broschyrer i skolorna m. m.

Pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå, som intar en fristående ställning, men som i sin verksamhet skall uppehålla nödigt samarbete med övriga organ för stadens understödsverksamhet, står under ledning av en styrelse, bestående av fem av stadsfullmäktige för ett år i sänder valda ledamöter, av vilka två samtidigt skola vara ordförande i pensionsnämnd, en ledamot av drätselnämnden samt en ledamot av fattigvårdsnämnden. Styrelsen har uppdragit åt tre delegerade att handhava det löpande arbetet och förbereda de ärenden, som skola föredragas inför styrelsen, ävensom att träffa avgörande i ärenden av brådiskande natur, i vil-

ket fall anmälan härom skall göras vid styrelsens nästkommande sammanträde.

Stat år 1936. Utgifter: 50,500 kr.

Styrelse.

Eriksson, E. G. E., järnvägstjänsteman, ordf. och kassaförvaltare; Hallström, K. L. F., tjänsteman, vice kassaförvaltare; Högner, E. F. R., byråchef, vice ordf.; Löfgren, A., sekreterare; Mårtens, G. H. M., direktör, stadsfullm.

Sekreterare.

Carlsson, B. A. B. (se nedan).

Styrelsens delegerade.

Hallström, K. L. F.; Högner, E. F. R.; Carlsson, B. A. B.

Suppleant: Eriksson, E. G. E.

Revisorer.

Gemensamma för fattigvårdsnämnden och styrelsen för pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå. Se sid. 160.

Föreståndare (1,800 kr.).

Carlsson, B. A. B., aktuarie (se sid. 163); mottagningstid: 10—12.

En *registrator* (4,140 kr.), en *assistent* (2,700 kr.), en *assistent* (gemensam med hälso- och sjukvårdens pensionsbyrå) (3,180 kr.), ett *kontorsbiträde* (2,580 kr.), ett *vaktmästarbiträde* (1,980 kr.).

**Stockholms arbetslöshets-
kommitté.**

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Den med statsbidrag anordnade hjälpverksamheten för arbetslösa är avsedd att omfatta arbetslöshet av extraordinär natur, vilken uppkommit på grund av speciella, krisartade förhållanden inom näringslivet. Arbetslöshets hjälp kan endast tillkomma personer, som prövas vara oförfärdade arbetslösa.

Hjälperksamheten regleras genom en k. kungörelse den 28 juni 1935 angående statlig och statsunderstödd hjälpverksamhet vid arbetslöshet. Den centrala ledningen utövas av statens arbetslöshetskommission. De lokala åtgärderna för

verksamheten omhänderhavas i Stockholm av en särskild arbetslöshetskommitté, vilken består av en av överståthållarämbetet för viss tid utsedd ordförande jämte suppleant för denne samt minst fyra och högst tio (f. n. åtta) av stadsfullmäktige för viss tid valda ledamöter med minst hälften så många suppleanter.

Arbetslöshetskommitténs verksamhet omfattar i huvudsak anordnande av statskommunala reservarbeten samt understödsverksamhet.

Arbetslöshetskommitténs uppgift är i övrigt att anvisa arbetslösa till statliga reservarbeten, att verkställa de undersökningar och utredningar och göra de framställningar till stadens myndigheter eller andra, som på grund av arbetsmarknadens läge vid olika tillfällen kunna anses påkallade. Därjämte har kommittén anordnat upplysnings- och yrkeskurser för arbetslösa samt upprättat arbetsläger för s. k. frivillig arbetstjänst. (Fr. o. m. oktober 1933 hava samtliga av gatukontoret anordnade reservarbeten övertagits av arbetslöshetskommittén, vilken fortsatt desamma såsom statskommunala reservarbeten.)

Statsbidrag till hjälpverksamheten utgår enligt ovannämnda författning.

För arbetslöshetskommitténs verksamhet under första halvåret 1936 hava stadsfullmäktige den 18 nov. 1935 anvisat sammanlagt 1,800,000 kr., varav 1,500,000 kr. till statskommunala reservarbeten, 200,000 kr. till administrationskostnader samt 100,000 kr. till helgdagssättningar och ortstillägg m. m. Återstoden från år 1935 av anslaget till understödsverksamheten har reserverats till år 1936.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter och suppleanter i arbetslöshetskommittén för år 1936 ägde rum den 16 dec. 1935. Stadsfullmäktiges senaste val av revisorer ägde rum den 16 dec. 1935. Ordförande och suppleant för ordföranden hava för år 1936 utsetts av överståthållarämbetet den 31 dec. 1935.

Författningar m. m. K. kung. ang. statlig och statsunderstödd hjälpverksamhet vid arbetslöshet 28 juni 1935. Av statens arbetslöshetskommission meddelade råd och anvisningar rörande hjälpverksamheten för arbetslösa.

Arbetslöshetskommitténs ledamöter.

Ordförande.

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm.

Suppleant för ordföranden.

Ewerlöf, K. G., borgarråd, stadsfullm.

Ledamöter.

Englund, E. W., aktuarie.

Ljung, A. J. H., metallarbetare, stadsfullm.

Lydén, F. L., typograf.

Nyqvist, S. G. B., ombudsman, stadsfullm.

Olsson, Arvid E., redaktör, stadsfullm.

Qvarfordt, S. B., förmän.

Styrman, G. A., direktör, stadsfullm.

Wistrand, K. K:son, direktör, stadsfullm.

Suppleanter.

Aastrup, N. G. E., chefsassistent.

Akselsson, L., direktör.

Johansson, F. O., kassör.

Lövgren, f. Eriksson, Hulda T., fru.

Av kommittén antagen sekreterare (2,100 kr.).

Anderberg, G. H. A., tf. tjänstesekreterare; t. »stadshuset».

Kassaförvaltare.

Helin, M. S., direktör; Linder, N. H. H., sekreterare (ställföreträdare).

Arbetslöshetskommitténs delegerade.

Arbetsdelegerade. Karlsson, Victor E.; Qvarfordt, S. B.; Styrman, G. A.

Suppleanter: Aastrup, N. G. E.; Akselsson, L.; Nyqvist, S. G. B.; Olsson, Arvid E.

Kursdelegerade. Johansson, F. O.; Nyqvist, S. G. B.; Styrman, G. A.

Suppleanter: Englund, E. W.; Olsson, Arvid E.

Tjänstedelegerade. Lydén, F. L.; Nyqvist, S. G. B.; Wistrand, K. K:son.

Suppleanter: Englund, E. W.; Lövgren, f. Eriksson, Hulda T.

Understödsdelegerade. Axelsson, L.; Ljung, A. J. H.; Lydén, F. L.

Suppleanter: Englund, E. W.; Johansson, F. O.; Lövgren, f. Eriksson, Hulda T.; Styrman, G. A.

Arbetslöshetskommitténs revisorer.

Arbetslöshetskommitténs verksamhet granskas av tre revisorer, av vilka en utses av överståthållarämbetet och två jämte två suppleanter utses av stadsfullmäktige. Revisionen omfattar övergångsvis två år, 1935 och 1936 (jfr sid. 72).

Oliv, L. J., kanslist (utsedd av överståthållarämbetet); Andersson, T. V., direktör, Sundin, T. W., tullpackhusarbetare, stadsfullm. (utsedda av stadsfullmäktige).

Suppleanter: Josephsson, M. O., fil. lic., Stjernström, G. V., frisörmästare (utsedda av stadsfullmäktige).

Expedition.

Munkbrogatan 2, 2 tr., St.; postgirokonto nr 54832; t. 23 42 60 (växel); expeditionstid: 9—15.

Direktör (9,600 kr.).

Helin, M. S.; mottagningstid: 9,30—10,30.

Arb- Direktörsassistent (1,500 kr.).

kom Linder, N. H. H.; t. »stadshuset».

En amanuens (2,820 kr.), en kontors-
skrivare, vakant, ett kontorsbiträde (1,980
kr.), två vaktmästare (2,280—2,100 kr.).

Tekniska avdelningen.

Arbetschef (9,300 kr.).

Berger, E. J.

En ingenjör (4,800 kr.), en ritare (3,900
kr.), en kontrollant (2,880 kr.), en kontors-
skrivare (2,460 kr.), en vaktmästare (1,980
kr.), en automobilförare (1,980 kr.) (å expedi-
tionen); tre distriktsingenjörer (6,900—
5,100 kr.), tre redogörare (3,000—2,760 kr.),
nio verkmästare (4,440—3,540 kr.) (å arbets-
distrikten).

Inköps- och kameralavdelningen.

Föreståndare (4,800 kr.).

Brunander, R. U. A.; mottagningstid: 14—15.

En amanuens (3,060 kr.), två kontors-
skrivare (3,060—2,100 kr.), en kassör (2,820
kr.), en förrådsföreståndare (3,240 kr.), fyra
kontorsbiträden (1,950 kr.), en telefonist
(1,860 kr.), en vaktmästare (1,980 kr.), ett
vaktmästarbiträde (1,020 kr.).

Registeravdelningen.

Föreståndare (3,600 kr.).

Bolin, S. J.; mottagningstid: 9—11.

En biträdande föreståndare (3,300 kr.),
fyra kontorsskrivare (2,520—2,280 kr.), sju
kontorsbiträden (2,340—1,980 kr.).

Arbetsavdelningen.

Föreståndare (4,800 kr.).

Söderman, K. E.; mottagningstid: 9—11.

En extra bokhållare (4,200 kr.).

Fattigvårdsnämndens och arbetslös- hetskommitténs provisoriska hjälpor- ganisation för arbetslösa.

Beträffande den provisoriska hjälporganisa-
tionens tillkomst och för densamma gällande
författningar m. m. hänvisas till sid. 169.

Expedition.

Munkbrogatan 2, St.; t. 23 42 60; expedi-
tionstid 9—15.

Direktör (1,200 kr.).

Helin, M. S., se ovan.

Arbetslöshetsbyråernas centralexpe- dition.

Föreståndare (4,500 kr.).

Essén, E. R.; mottagningstid 9—11.

Två bokhållare (3,600 kr.), fyra assisen-
ter (3,060—2,820 kr.), sex kontorsbiträden
(2,100—1,860 kr.).

Beredningsavdelningen.

Föreståndare (5,700 kr.).

Hallberg, E. G.; mottagningstid 9—11.

Fyra amanuenser (3,300—2,520 kr.), en
kontorsskrivare (3,000 kr.), sex kontors-
biträden (2,100—1,980 kr.).

Utredningsavdelningen.

Föreståndare (4,200 kr.).

Grünberger, H.; mottagningstid: 9—11.

Fem amanuenser (3,060 kr.), fyra kon-
torsbiträden (1,980—1,860 kr.), tretton assi-
stenter (3,300—3,060 kr.).

Remissexpeditionen för det kommunala upptag-
ningshjärbärget.¹⁾

En assistent (3,300 kr.).

Arbetslöshetsbyråer.

Expeditionstid: vardagar 9—11 och 14
—16, lördagar och dag före helgdag
9—11.

Arbetslöshetsbyrå A och E

(för Storkyrkoförsamlingen samt Klara, Adolf
Fredriks, Jakobs, Johannes, Engelbrekts, Hedvig
Eleonora och Oscars församlingar).

Döbelnsgatan 38, Va.; t. 32 48 27.

Föreståndare (3,300 kr.).

Holm, N. O.

Ett kontorsbiträde (1,980 kr.).

Arbetslöshetsbyrå B

(för Katarina, Sofia, Maria och Enskede för-
samlingar samt den del av Högalids försam-
ling, som ligger öster om linjen Årstaviken—

¹⁾ Se sid. 175.